

ZAŁĄCZNIK NR 1 DO
REGIONALNEGO OPERACYJNEGO
WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO 2014–2020
INFORMACJA DOTYCZĄCA USTANOWIENIA RAM WYKONANIA
DO PRZEKAZANIA KE

Pomorze
Zachodnie
Perspektywa 2020

18 GRUDNIA 2014 R.

Informacje na temat ustanowienia ram wykonania

Ramy wykonania są zgodne z zasadami funkcjonowania mechanizmu ram wykonania określonych w rozporządzeniach oraz w Umowie Partnerstwa. Niniejszy załącznik do PO zawiera informacje wymagane przez art. 4 rozporządzenia wykonawczego (UE) 215/2014. Prezentowane pośrednie i docelowe wartości dla wskaźników wybranych do ram wykonania zostały ustalone w oparciu o metodologię szacowania, która została zaprezentowana KE w trakcie negocjacji. Instytucja Zarządzająca przedstawiła w nim wszystkie uwarunkowania, jakie według jej obecnej wiedzy miały i mogą mieć wpływ na realizację przyjętych wartości. Udostępniona metodologia zawiera opis przyjętych założeń i głównych czynników, jakie miały wpływ na przyjętą (wyszacowaną) wartość docelową danego wskaźnika. Podstawowe kryteria szacowania wartości wskaźników bazują na danych historycznych, którymi dysponowała IZ, uwzględniając dotychczasowe doświadczenia we wdrażaniu podobnych przedsięwzięć. Kryteria te, to: średnia wartość projektu, typ beneficjenta, rodzaj instrumentu / formy wsparcia, poziom danych (kraj/region), wielkość próby, tryb wyboru projektu, tempo realizacji wskaźników, poziom osiągnięcia założonych wskaźników. Dodatkowo, poza danymi historycznymi i kosztami jednostkowymi, szacując wartości docelowe została wzięta pod uwagę również dostępne opracowania dotyczące obecnej sytuacji oraz trendów społeczno-gospodarczych, np.: analizy i prognozy branżowe, grup docelowych, oczekiwania społeczne, popyt na dane wsparcie czy nasycenie wsparciem na rynku.

Instytucja Zarządzająca będzie na bieżąco monitorować realizację wartości dla ram wykonania i na bieżąco reagować na zjawiska, które mogą mieć wpływ na realizację założonych wartości, jak również dokonywać odpowiednich korekt po przeprowadzeniu stosownych analiz.

I. Część ogólna dotycząca całego programu

Informacje o tym, w jaki sposób zastosowano metodykę i mechanizmy zapewniające spójność w funkcjonowaniu ram wykonania, określone w umowie partnerstwa zgodnie z art. 15 ust. 1 lit. b) ppkt (iv) rozporządzenia (UE) nr 1303/2013:

Ramy wykonania do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020 zostały opracowane z uwzględnieniem mechanizmów i zaleceń horyzontalnych, mających na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu spójności z innymi programami operacyjnymi, tzn.:

1. Informacje dotyczące wyboru wskaźników, szacowania ich wartości oraz innych czynników mających wpływ na osiągnięcie celów pośrednich i końcowych zostały przedstawione w niniejszym załączniku do programu operacyjnego, zgodnie ze wzorem opracowanym przez MliR i obowiązującym wszystkie programy operacyjne.
2. Przedstawione w ramach wykonania wartości pośrednie odzwierciedlają taki etap realizacji osi priorytetowych, którego osiągnięcie na koniec 2018 r. umożliwi osiągnięcie również wartości końcowych na koniec 2023 r., zgodnie z posiadaną w momencie programowania wiedzą o istotnych czynnikach mających wpływ na proces wdrażania oraz z danymi historycznymi dotyczącymi cyklu i kosztów realizacji odpowiednich typów projektów.

Wszystkie elementy ram wykonania (tj. wskaźniki produktu, ewentualne KEW oraz wskaźniki finansowe) uwzględniają podział na fundusze. **Wskaźnik finansowy** – wszystkie PO stosują jedną nazwę wskaźnika – „całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych” – a jego wartości pośrednie i końcowe przedstawiono w EUR. W celu oszacowania celów pośrednich dla poszczególnych osi priorytetowych każdy PO zastosował poniższy algorytm w celu określenia minimalnego poziomu certyfikacji na koniec 2018 r.:

Krok		algorytm
1	Obliczenie minimalnej kwoty środków unijnych, które muszą być wykorzystane w ramach całego programu operacyjnego do końca 2018 r., (obliczenia oddzielnie dla każdego funduszu i – w przypadku EFRR i EFS – kategorii regionów).	(alokacja unijna PO na 2014 - rezerwa PO na 2014) + (alokacja unijna PO na 2015 - rezerwa PO na 2015) - zaliczki początkowe (tzn. łącznie 3% * 94% alokacji unijnej dla PO) - zaliczka roczna dla 2018 (2,75% * 94% alokacji unijnej PO) = minimalna kwota wniosków o płatność w części wkładu przesłanych do KE na koniec 2018 r.
2	Obliczenie kwoty całkowitych wydatków kwalifikowalnych, które muszą zostać certyfikowane dla całego programu na koniec 2018 r.	Pełna kwota całkowitych wydatków kwalifikowalnych, które muszą zostać certyfikowane na koniec 2018 r. = wynik kroku 1: 0,85 (lub 0,80 dla Mazowsze)
3	Odliczenie pomocy technicznej (dotyczy tylko funduszu, z którego finansowana jest pomoc techniczna)	Całkowite wydatki kwalifikowalne certyfikowane do końca 2018 r. dla zwykłych osi priorytetowych = wynik kroku 2 – oszacowane wydatki kwalifikowalne certyfikowane na koniec 2018 r. dla osi pomocy technicznej
4	Rozłożenie otrzymanej kwoty po „zwykłych” osiach priorytetowych w zależności od specyficznego dla każdej z nich tempa certyfikacji	

Podczas ustalania celu końcowego dla wskaźnika finansowego wykonano podobne działania w celu określenia minimalnego poziomu certyfikacji na koniec 2023 r., tzn.:

Krok		algorytm
1	Obliczenie minimalnej kwoty środków unijnych, które muszą być wykorzystane w ramach całego programu operacyjnego do końca 2023 r., (obliczenia oddzielnie dla każdego funduszu i kategorii regionów).	Całkowita alokacja unijna dla całego programu w podziale na fundusz i kategorie regionów, uwzględniając rezerwę wykonania = minimalna kwota wniosków o płatność w części wkładu przesłanych do KE na koniec 2023 r.
2	Obliczenie kwoty całkowitych wydatków kwalifikowalnych, które muszą zostać certyfikowane dla całego programu na koniec 2023 r.	Pełna kwota całkowitych wydatków kwalifikowalnych, które muszą zostać certyfikowane na koniec 2023 r. = wynik roku 1: 0,85 (lub 0,80 dla Mazowsza)
3	Odliczenie pomocy technicznej (dotyczy tylko funduszu, z którego finansowana jest pomoc techniczna)	Całkowite wydatki kwalifikowalne certyfikowane do końca 2023 r. dla zwykłych osi priorytetowych = wynik kroku 2 – oszacowane wydatki kwalifikowalne certyfikowane na koniec 2023 r. dla osi pomocy technicznej
4	W rezultacie cel końcowy powinien = całkowitej alokacji przewidzianej dla danej „zwykłej” osi, zgodnie z tabelą 18 PO (plan finansowy).	

Metodyka szacowania wskaźnika finansowego całkowitej kwoty certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych została opracowana dla EFRR w sposób prezentowany poniżej:

W celu oszacowania celów pośrednich dla poszczególnych osi priorytetowych RPO WZ 2014 – 2020 został zastosowany poniższy algorytm w celu określenia minimalnego poziomu certyfikacji na koniec 2018 r.:

Pierwszy krok: Obliczenie minimalnej kwoty środków unijnych, które muszą być wykorzystane w ramach całego programu operacyjnego do końca 2018 r.

Do obliczeń zastosowano następujący wzór: (alokacja unijna PO na 2014 - rezerwa PO na 2014) + (alokacja unijna PO na 2015 - rezerwa PO na 2015) - zaliczki początkowe (tzn. łącznie 3% * 94% alokacji unijnej dla PO) - zaliczka roczna dla 2018 (2,75% * 94% alokacji unijnej PO) = **minimalna kwota wniosków o płatność w części wkładu przesłanych do KE na koniec 2018 r.**

(140 073 267 EUR – 8 404 396 EUR) + (148 291 705 EUR – 8 897 503 EUR) – (3% * 1 081 769 252 EUR) – (2,75% * 1 081 769 252 EUR) = 131 668 871 EUR + 139 394 202 EUR – 32 453 077,56 EUR – 29 748 654,43 EUR = 208 861 341,01 EUR

Drugi krok: Obliczenie kwoty całkowitych wydatków kwalifikowalnych, które muszą zostać certyfikowane dla całego programu na koniec 2018 r.

W tym celu wykorzystano wzór: wynik kroku 1: 0,85 = **pełna kwota całkowitych wydatków kwalifikowalnych, które muszą zostać certyfikowane dla całego programu na koniec 2018 r.**

208 861 341,01 EUR : 0,85 = 245 719 224,72 EUR ~ 245 719 225 EUR

Trzeci krok: Odliczenie pomocy technicznej (dotyczy tylko funduszu, z którego finansowana jest pomoc techniczna).

Wykorzystany wzór: wynik kroku 2 – oszacowane wydatki kwalifikowalne certyfikowane na koniec 2018 r. dla osi pomocy technicznej = **całkowite wydatki kwalifikowalne certyfikowane do końca 2018 r. dla zwykłych osi priorytetowych**

245 719 225 EUR - 0,00 EUR = 245 719 225 EUR

Czwarty krok: Podział otrzymanej kwoty pomiędzy osie priorytetowe w zależności od specyficznego dla każdej z nich tempa certyfikacji.

W tym celu kwota uzyskana w kroku trzecim została podzielona pomiędzy osie, kierując się danymi historycznymi dotyczącymi poziomu certyfikacji wydatków dla poszczególnych typów operacji oraz okresu potrzebnego do certyfikowania środków od momentu ogłoszenia naboru.

Dane historyczne zostały zebrane odpowiednio w tabeli pn. Certyfikacja środków z uwzględnieniem konkursów, w podziale na lata i osie priorytetowe/działania/poddziałania, w ramach RPO WZ 2007-2013.

Na potrzeby zarządzania Programem został opracowany także wstępny harmonogram naborów w ramach RPO WZ 2014-2020.

Powyższe dane posłużyły oszacowaniu wskaźników procentowych, określających tempo certyfikacji dla poszczególnych osi priorytetowych w ramach RPO WZ 2014-2020, które następnie zostały odpowiednio przypisane do priorytetów inwestycyjnych/typów projektów/wskaźników. Szczegółowe dane zostały przedstawione w tabeli.

Podczas ustalania celu końcowego dla wskaźnika finansowego wykonano podobne działania w celu określenia minimalnego poziomu certyfikacji na koniec 2023 r.:

Pierwszy krok: Obliczenie minimalnej kwoty środków unijnych, które muszą być wykorzystane w ramach całego programu operacyjnego do końca 2023 r.

Do obliczeń zastosowano następujący wzór: alokacja unijna dla całego PO + rezerwa dla całego PO = **minimalna kwota wniosków o płatność w części wkładu przesłanych do KE na koniec 2023 r.**

1 081 769 252 EUR + 69 049 101 EUR = 1 150 818 353 EUR

Drugi krok: Obliczenie kwoty całkowitych wydatków kwalifikowalnych, które muszą zostać certyfikowane dla całego programu na koniec 2023 r.

W tym celu wykorzystano wzór: wynik kroku 1: 0,85 = **pełna kwota całkowitych wydatków kwalifikowalnych, które muszą zostać certyfikowane dla całego programu na koniec 2023 r.**

1 150 818 353 EUR : 0,85 = 1 353 903 944,70 EUR ~ 1 353 903 947 EUR

Trzeci krok: Odliczenie pomocy technicznej (dotyczy tylko funduszu, z którego finansowana jest pomoc

techniczna).

Wykorzystany wzór: wynik kroku 2 – oszacowane wydatki kwalifikowalne certyfikowane na koniec 2023 r. dla osi pomocy technicznej = **całkowite wydatki kwalifikowalne certyfikowane do końca 2023 r. dla zwykłych osi priorytetowych**

1 353 903 947 EUR – 0,00 EUR = 1 353 903 947 EUR

W rezultacie cel końcowy równa się całkowitej alokacji przewidzianej dla danej „zwykłej” osi, zgodnie z tabelą 18 PO (plan finansowy). Oszacowane wartości są zgodne z wyjaśnieniami zawartymi w nocie KE „Setting of values for financial indicators used as milestones and targets” (przesłanej państwu członkowskim przez sekretariat COESIF w dn. 12 listopada 2014 r.), czyli cel pośredni oszacowano dla całkowitych certyfikowanych wydatków kwalifikowanych, a za cel końcowy przyjęto pełne wykorzystanie całkowitej alokacji dla danej osi, przy czym osiągnięcie tego celu będzie oceniane na podstawie końcowego sprawozdania z wdrażania i wykazanego w nim poziomu certyfikacji wydatków.

3. Wartość uzyskana w kroku 3 przyjętego algorytmu odnosi się do poziomu programu operacyjnego, uwzględniając podział na fundusze. Uzyskany wynik to wartość minimalna wydatków kwalifikowalnych w części alokacji UE z punktu widzenia zasady n+3, uzupełniona o konieczny wkład krajowy. Suma celów pośrednich dla wskaźnika finansowego nie jest od niej niższa.
4. Wartości określone dla poszczególnych osi, uwzględniają cykl realizacji projektów specyficzny dla każdej z nich. Cykl ten został oszacowany na podstawie doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-2013. Poszczególne obszary interwencji charakteryzują się różnym tempem certyfikacji wydatków i ten fakt został odpowiednio odzwierciedlony zróżnicowaniem wartości pośrednich i końcowych dla osi priorytetowych.
5. Kwoty będące wynikiem działań opisanych w punktach powyżej zostały przedstawione w **poniższej tabeli celów pośrednich i końcowych dla wskaźnika finansowego**, zakładanych dla każdej osi priorytetowej niebędącej osią pomocy technicznej. Tam, gdzie jest to stosowne, dokonano rozbicia na fundusz:

nr osi	fundusz	kategoria regionów	alokacja UE	całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych w ujęciu narastającym		%	uzasadnienie
				2018	2023		
I	EFRR	SŁABIEJ ROZWINIĘTY	342 050 000	82 914 235	402 411 765	20,60%	
II	EFRR	SŁABIEJ ROZWINIĘTY	217 711 416	39 066 895	256 131 078	15,25%	
III	EFRR	SŁABIEJ ROZWINIĘTY	73 000 000	22 509 412	85 882 353	26,21%	

IV	EFRR	SŁABIEJ ROZWINIĘTY	90 401 645	21 038 172	106 354 877	19,78%	
V	EFRR	SŁABIEJ ROZWINIĘTY	282 655 292	76 091 472	332 535 638	22,88%	
IX	EFRR	SŁABIEJ ROZWINIĘTY	145 000 000	26 692 235	170 588 236	15,65%	
razem				268 312 421	1 353 903 947	19,82%	

Zgodnie z szacowanym wskaźnikiem finansowym, minimalna kwota całkowitych wydatków kwalifikowalnych, które muszą zostać certyfikowane do końca 2018 roku wynosi: 245 719 225 EUR. Biorąc pod uwagę dane historyczne dotyczące tempa certyfikacji projektów w perspektywie finansowej 2007 – 2013 oraz przewidywany termin ogłoszenia naborów w perspektywie finansowej 2014 – 2020, założono wyższy od minimalnego cel pośredni dla wskaźnika finansowego. Przewidywany harmonogram naborów, doświadczenie nabyte przez Beneficjentów podczas realizacji programu RPO WZ 2007 – 2013, które miało znaczący wpływ na wzrost świadomości odnośnie możliwości wykorzystania środków oraz zaobserwowana poprawa jakości składanych wniosków, jak również duże zapotrzebowanie na wsparcie ze środków UE pozwoliło na wyznaczenie wyższej całkowitej kwoty certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych. Zgodnie z powyższym cel pośredni po obliczeniach wyniósł: 268 312 421 EUR. Oznacza to różnicę w wysokości: 22 593 196 EUR w stosunku do ustalonego celu minimalnego.

**Metodyka szacowania wskaźnika finansowego
całkowitej kwoty certyfikowanych wydatków kwalifikowanych
została opracowana dla EFS w sposób prezentowany poniżej:**

W celu oszacowania celów pośrednich dla poszczególnych osi priorytetowych RPO WZ 2014 – 2020 został zastosowany poniższy algorytm w celu określenia minimalnego poziomu certyfikacji na koniec 2018 r.:

Pierwszy krok: Obliczenie minimalnej kwoty środków unijnych, które muszą być wykorzystane w ramach całego programu operacyjnego do końca 2018 r.

Do obliczeń zastosowano następujący wzór: (alokacja unijna PO na 2014 - rezerwa PO na 2014) + (alokacja unijna PO na 2015 - rezerwa PO na 2015) - zaliczki początkowe (tzn. łącznie 3% * 94% alokacji unijnej dla PO) - zaliczka roczna dla 2018 (2,75% * 94% alokacji unijnej PO) = **minimalna kwota wniosków o płatność w części wkładu przesłanych do KE na koniec 2018 r.**

(54 823 527-3 289 411)+(58 040 157-3 482 410)-(3%*423 395 611)-(2,75%*423 395 611) = (51 534 116 +54 557 747)-12 701 868,33-11 643 379,30 =81 746 615,37 EUR ~ 81 746 616 EUR

Drugi krok: Obliczenie kwoty całkowitych wydatków kwalifikowalnych, które muszą zostać certyfikowane dla całego programu na koniec 2018 r.

W tym celu wykorzystano wzór: wynik kroku 1 : 0,85 = **pełna kwota całkowitych wydatków kwalifikowalnych, które muszą zostać certyfikowane dla całego programu na koniec 2018 r.**

81 746 616: 0,85 = 96 172 489,41 EUR ~ 96 172 490 EUR

Trzeci krok: Odliczenie pomocy technicznej (dotyczy tylko funduszu, z którego finansowana jest pomoc techniczna).

Wykorzystany wzór: wynik kroku 2 – oszacowane wydatki kwalifikowalne certyfikowane na koniec 2018 r. dla osi pomocy technicznej = **całkowite wydatki kwalifikowalne certyfikowane do końca 2018 r. dla zwykłych osi priorytetowych.**

96 172 490 – 30 007 162= 66 165 328 EUR

Czwarty krok: Podział otrzymanej kwoty pomiędzy osie priorytetowe w zależności od specyficznego dla każdej z nich tempa certyfikacji.

W tym celu kwota uzyskana w kroku trzecim została podzielona pomiędzy osie, kierując się danymi historycznymi dotyczącymi poziomu certyfikacji wydatków dla poszczególnych typów operacji oraz okresu potrzebnego do certyfikowania środków od momentu ogłoszenia naboru.

Dane historyczne zostały zebrane odpowiednio w tabeli pn. Certyfikacja środków z uwzględnieniem konkursów, w podziale na lata i osie priorytetowe/działania/Poddziałania w ramach PO KL 2007-2013.

Certyfikacja środków z uwzględnieniem konkursów, w podziale na lata i osie priorytetowe/Działania/Poddziałania, w ramach PO KL 2007-2013 (w latach 2007-2015).					
OŚ	2007-2011	2012	2013	2014	2015
VI	344 405 983	61 798 583	136 873 406	128 522 412	12 500 000
VII	128 612 313	63 953 848	57 228 605	63 003 129	58 631 368
VIII	93 772 326	50 198 102	81 686 668	57 301 065	47 927 241
IX	112 842 302	54 885 517	63 430 217	77 007 711	88 444 428
RAZEM:	679 632 925	230 836 050	339 218 897	325 834 316	207 503 037
OŚ	2007-2011	2012	2013	2014	2015
VI	50%	9%	20%	19%	2%
VII	35%	17%	15%	17%	16%
VIII	28%	15%	25%	17%	14%
IX	28%	14%	16%	19%	22%

PLANOWANA CERTYFIKACJA RPO 2014-2020 W OPARCIU O DANE HISTORYCZNE Z REALIZACJI PO KL 2007-2013					
OŚ	2014-2018	2019	2020	2021	2022
VI	35%	17%	22%	20%	6%
VII	26%	18%	19%	20%	17%
VIII	18%	19%	19%	22%	22%

Powyższe dane posłużyły oszacowaniu wskaźników procentowych, określających tempo certyfikacji dla poszczególnych osi priorytetowych w ramach RPO WZ 2014-2020, które następnie zostały odpowiednio przypisane do priorytetów inwestycyjnych/typów projektów/ wskaźników. Szczegółowe dane zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Podczas ustalania celu końcowego dla wskaźnika finansowego wykonano podobne działania w celu określenia minimalnego poziomu certyfikacji na koniec 2023 r.:

Pierwszy krok: Obliczenie minimalnej kwoty środków unijnych, które muszą być wykorzystane w ramach całego programu operacyjnego do końca 2023 r.

Do obliczeń zastosowano następujący wzór: alokacja unijna dla całego PO + rezerwa dla całego PO = **minimalna kwota wniosków o płatność w części wkładu przesłanych do KE na koniec 2023 r.**

363 189 017,30+ 64 049 568+23 182 277,70 = 450 420 863 EUR

Drugi krok: Obliczenie kwoty całkowitych wydatków kwalifikowalnych, które muszą zostać certyfikowane dla całego programu na koniec 2023 r.

W tym celu wykorzystano wzór: wynik kroku 1 : 0,85 = **pełna kwota całkowitych wydatków kwalifikowalnych, które muszą zostać certyfikowane dla całego programu na koniec 2023 r.**

450 420 863: 0,85 = 529 906 897,65 EUR ~ 529 906 899 EUR

Trzeci krok: Odliczenie pomocy technicznej (dotyczy tylko funduszu, z którego finansowana jest pomoc techniczna).

Wykorzystany wzór: wynik kroku 2 – oszacowane wydatki kwalifikowalne certyfikowane na koniec 2023 r. dla osi pomocy technicznej = **całkowite wydatki kwalifikowalne certyfikowane do końca 2023 r. dla zwykłych osi priorytetowych.**

529 906 899–75 352 433 ~454 554 466 EUR

Czwarty krok: Podział otrzymanej kwoty pomiędzy osie priorytetowe - zgodnie z rekomendacjami KE, certyfikacja w 2023 r. = 100% alokacji.

W rezultacie cel końcowy powinien = całkowitej alokacji przewidzianej dla danej „zwykłej” osi, zgodnie z tabelą 18 PO (plan finansowy). Zgodnie z przepisami rozporządzenia 1303/2013 dotyczącymi zamykania lat obrotowych m.in. art. 2 (punkty 29) i 30)), 79, 84, 137-141, a także przepisami dotyczącymi końcowego zamknięcia całego programu m.in. art. 138 i 141 oraz zgodnie z przepisami rozporządzenia finansowego, w szczególności art 59 ust 5, wydatki będą mogły być certyfikowane do KE również po 2023 r. Ocena realizacji przyjętej na koniec 2023 r. wartości końcowej dla wskaźnika finansowego będzie uwzględniała również wydatki certyfikowane po 2023 r., tym samym będzie mogła zostać w praktyce dokonana przez Komisję Europejską dopiero po przedłożeniu dokumentów zamknięcia końcowego w 2025 r., w tym sprawozdania końcowego, o którym mowa w art. 141 rozporządzenia ogólnego. Na podstawie danych ze sprawozdania końcowego

przedkładanego w 2025 r. oceniane będzie również wykonanie wszystkich pozostałych wskaźników przyjętych w ramach wykonania.

nr osi	fundusz	kategoria regionów	alokacja UE	całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych w ujęciu narastającym		%	uzasadnienie
				2018	2023		
VI	EFS	Słabiej rozwinięty	165 000 000	67 941 177	194 117 648	35%	<p>Wartości wskaźników finansowych zostały określone na podstawie danych historycznych dotyczących poziomu certyfikacji wydatków dla poszczególnych typów interwencji. Zgodnie z założeniami 75% środków z PI 8.1 będzie rozdysponowane w trybie pozakonkursowym dla PUP, co pozwala na złożenie certyfikacji na poziomie 35%. W perspektywie 2007-2013 PUP również realizowały projekty w ramach EFS, wykazując się wysoką efektywnością działań, płynnym rozliczaniem wniosków o płatność – co miało przełożenie na bardzo wysoki poziom certyfikacji.</p>
VII	EFS	Słabiej	131 180 000	40 125 647	154 329 412	26%	<p>Wartości wskaźników</p>

		rozwinięty					<p>finansowych zostały określone na podstawie danych historycznych dotyczących poziomu certyfikacji wydatków dla poszczególnych typów interwencji. Zgodnie z założeniami 70% środków z PI 9.1 będzie rozdysponowane w trybie pozakonkursowym dla OPS, PCPR, co pozwala na złożenie certyfikacji na poziomie 26%. W perspektywie 2007-2013 OPS, PCPRP również realizowały projekty w ramach EFS, wykazując się wysoką efektywnością działań, płynnym rozliczaniem wniosków o płatność – co miało przełożenie na bardzo wysoki poziom certyfikacji.</p>
VIII	EFS	Słabiej rozwinięty	90 191 295	19 099 333	106 107 406	18%	<p>Wartości wskaźników finansowych zostały określone na podstawie danych historycznych dotyczących poziomu certyfikacji wydatków dla poszczególnych typów interwencji.</p> <p>IP planuje intensywne działania</p>

							skierowane na rzecz rozwoju sektora szkolnictwa zawodowego, w związku z tym planuje się jak najszybsze ogłoszenie konkursów ramach PI 10.4, na które przeznaczono ponad 50% alokacji w ramach EFS osi VIII.
razem			386 371 295	127 166 157	454 554 466	28%	

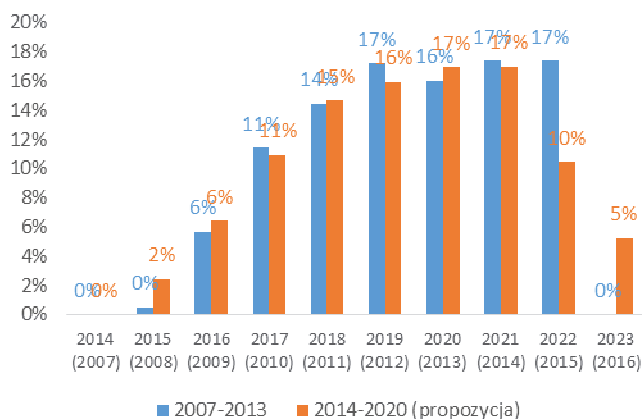
W poniższej tabeli przedstawiono wspólne wartości wskaźnika całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych dla EFRR i EFS. Jak z niej wynika udział wartości pośredniej na 2018 rok wskaźnika dla całego Programu wynosi 21,87%.

nr osi	fundusz	kategoria regionów	alokacja UE	całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych w ujęciu narastającym		%	uzasadnienie
				2018	2023		
I	EFRR	SŁABIEJ ROZWINIĘTY	342 050 000	82 914 235	402 411 765	20,60%	
II	EFRR	SŁABIEJ ROZWINIĘTY	217 711 416	39 066 895	256 131 078	15,25%	
III	EFRR	SŁABIEJ ROZWINIĘTY	73 000 000	22 509 412	85 882 353	26,21%	
IV	EFRR	SŁABIEJ ROZWINIĘTY	90 401 645	21 038 172	106 354 877	19,78%	
V	EFRR	SŁABIEJ ROZWINIĘTY	282 655 292	76 091 472	332 535 638	22,88%	
VI	EFS	Słabiej rozwinięty	165 000 000	67 941 177	194 117 648	35,00%	
VII	EFS	Słabiej rozwinięty	131 180 000	40 125 647	154 329 412	26,00%	
VIII	EFS	Słabiej rozwinięty	90 191 295	19 099 333	106 107 406	18,00%	
IX	EFRR	SŁABIEJ ROZWINIĘTY	145 000 000	26 692 235	170 588 236	15,65%	
razem	EFRR	SŁABIEJ ROZWINIĘTY	1 150 818 353	268 312 421	1 353 903 947	19,82%	
razem	EFS	SŁABIEJ ROZWINIĘTY	386 371 295	127 166 157	454 554 466	27,98%	
razem	EFRR+EFS	SŁABIEJ ROZWINIĘTY	1 537 189 648	395 478 578	1 808 458 413	21,87%	

6. **Wskaźniki produktu** – wszystkie wskaźniki produktu zastosowane w ramach wykonania zostały zaczerpnięte z tabeli 5 programu operacyjnego, dzięki temu ramy wykonania są związane bezpośrednio z realizacją celów szczegółowych na danej osi. Zostały one zaczerpnięte ze Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych, dzięki czemu zapewniona została spójność systemu ram wykonania z systemem programowania i monitorowania postępów we wdrażaniu dla wszystkich programów operacyjnych. Kluczowy etap wdrażania (KEW) jest stosowany wówczas, gdy wartość celu pośredniego oszacowana dla wskaźnika produktu jest równa zero, a może być stosowany również wtedy, gdy jest ona niewielka lub trudna do oszacowania. We wskaźnikach i finansowanych przez EFRR, KEW zastosowano gdy wartość wskaźnika produktu wynosiła zero lub była niższa niż 10% wartości docelowej. KEW jest bezpośrednio powiązany z jednym, konkretnym wskaźnikiem produktu, ale nie zastępuje go i jest dodatkowym elementem ram wykonania.
7. **Dla wszystkich programów operacyjnych przyjęto takie same parametry makroekonomiczne**, biorąc pod uwagę „Wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw” opracowane przez Ministerstwo Finansów (aktualizacja – czerwiec 2014 r.). W celu możliwie największego urealnienia tych prognoz, wykorzystano metodę wyliczenia średniej ważonej, przyjmując przy tym, że tempo wydatkowania środków w okresie 2014-2020 będzie podobne do tego dla lat 2007-2013. Na tej podstawie określono ważony **kurs EUR/PLN o wartości 3,55 zł** wspólny dla wszystkich programów operacyjnych. Uwzględniono również prognozowaną dynamikę cen specyficzną dla danego typu projektów, posługując się **trzema następującymi indeksami**:
  - a. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI – Consumer Price Index) – do zastosowania w projektach miękkich, dla których decydujące znaczenie mają wynagrodzenia pracowników. Zakłada się, że w ujęciu skumulowanym jego wartość ważona dla lat 2007-2013 wynosi 94,24%, a dla lat 2014-2023 – 113,79%;
  - b. Wskaźnik cen produkcji sprzedanej przemysłu (WCPSP) – do zastosowania w projektach związanych ze wsparciem przedsiębiorstw. Zakłada się, że w ujęciu skumulowanym jego wartość ważona dla lat 2007-2013 wynosi 96,77%, a dla lat 2014-2023 – 114,10%;
  - c. Wskaźnik cen produkcji budowlano-montażowej (WCPBM) – do zastosowania w projektach infrastrukturalnych. Zakłada się, że w ujęciu skumulowanym jego wartość ważona dla lat 2007-2013 wynosi 100,36%, a dla lat 2014-2023 – 110,71%.
8. Zgodnie z umową partnerstwa i w celu regularnego monitorowania postępów we wdrażaniu, **po zaakceptowaniu przez KE programu operacyjnego IZ określi na potrzeby krajowe dodatkowe cele roczne na lata 2016, 2017, 2019-2022** w odniesieniu do wszystkich ram wykonania.
9. Narzędziem wspomagającym realizację założeń ram wykonania będzie również proces ewaluacji programów operacyjnych. Zgodnie z „Wytycznymi w zakresie systemu ewaluacji polityki spójności oraz realizacji ewaluacji programów operacyjnych perspektywy 2014-2020” plany ewaluacji programów operacyjnych zawierać będą badania obligatoryjne dla wszystkich programów operacyjnych, których wyniki służyć będą bezpośrednio realizacji ram wykonania, w szczególności: „Ewaluacja systemu wdrażania PO” (badanie dotyczyć będzie m.in. kryteriów wyboru projektów i ich wpływu na realizację założeń ram wykonania) oraz „Ewaluacja mid-term dot. postępu rzeczowego danego PO dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania” (badania mid-term uzupełnione zostaną metaanalizą/przeanalizą systematycznym

dokonywanym przez KJE). Wymienione badania realizowane będą przez Jednostki Ewaluacyjne funkcjonujące w ramach programów operacyjnych na podstawie odpowiednich wytycznych przygotowanych przez Krajową Jednostkę Ewaluacji. Ponadto, wytyczne MliR w zakresie sprawozdawczości i monitorowania zapewniają regularne zbieranie danych dotyczących postępów w osiągnięciu celów pośrednich i końcowych ram wykonania.

10. Dla wyliczenia wartości wskaźników brano pod uwagę zasady horyzontalne dotyczące alokowania rezerwy wykonania podczas programowania i jej realokacji w wyniku przeglądu wyników w 2019 r. zawarte w Umowie partnerstwa
11. Na potrzeby ram i rezerwy wykonania danej Osi Priorytetowej wskazano wskaźnik finansowy i wskaźnik produktu. W celu zapewnienia przejrzystości ram wykonania dążono do wyboru jak najmniejszej liczby wskaźników. Jednak dla zapewnienia wymaganej reprezentatywności (ponad 50% alokacji osi priorytetowej) w niektórych Osiach Priorytetowych wybrano większą ich liczbę.
12. Wartości dla celu pośredniego i końcowego zostały ustanowione przez IZ indywidualnie dla każdej Osi Priorytetowej. Dla osi finansowanych z EFS ustalono je na podstawie danych historycznych dla konkretnych typów interwencji realizowanych w ramach PO KL 2007-2013. W przypadku osi finansowanych z EFRR oparto się o dane z KSI (POiŚ, POiG i RPO włącznie z innymi województwami). Tam gdzie nie było możliwe oparcie się o dane historyczne z dostępnych systemów informatycznych korzystano z innych źródeł.
13. Tempo realizacji projektów dla celów wyliczenia wskaźników produktu w EFRR oszacowano co do zasady na podstawie analizy rozkładu czasu realizacji projektów dla poszczególnych kategorii interwencji w oparciu o doświadczenia z perspektywy finansowej 2007-2013 przygotowanej przez niezależnego ewaluatora (IMAPP) na zlecenie MIR.
14. Uwzględniono w szacowaniu wartości wskaźników podział na ceny realne i nominalne. W praktyce oznacza to sprowadzenie wartości wyrażonych w różnych walutach (PLN/EUR) oraz pochodzących z różnych okresów do „wspólnego mianownika”. Przyjętym wspólnym mianownikiem były wartości w złotych w cenach stałych z 2014 r.
15. Poszczególne płatności (koszty) nie zostaną zrealizowane (poniesione) w jednym konkretnym momencie. To samo dotyczyło zresztą historycznych wydatków z lat 2007-2013, na podstawie których szacowano koszty jednostkowe Dlatego też zarówno indeksy cen, jak i kursy walutowe określono jako średnie ważone, co pozwoliło otrzymać wartości reprezentatywne dla całego okresu programowania.
16. Dla wyliczenia ważonych wartości indeksów cen i kursu euro przyjęto, że średnie tempo wydatkowania środków będzie adekwatne do historycznego okresu 2007-2014. Porównanie rozkładu wydatkowania środków ze starej i nowej perspektywy przedstawia poniższy wykres.

17. Przyjęta wartość ważonego kursu euro wyniosła 3,55 zł, a wyliczenia przedstawia poniższa tabela:

rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
wartości (wytyczne MF)	4,17 zł	3,98 zł	3,76 zł	3,56 zł	3,52 zł					
udziały w średniej ważonej	0%	2%	6%	11%	14%	16%	17%	17%	12%	5%
średnia ważona	3,55 zł									

18. Na potrzeby szacowania wartości docelowych wskaźników wyróżniono następujące indeksy:

- **Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI – Consumer Price Index)** – do zastosowania w projektach „miękkich”, dla których decydujące znaczenie mają wynagrodzenia pracowników;
- **Wskaźnik cen produkcji sprzedanej przemysłu (WCPSP)** – do zastosowania w projektach związanych ze wsparciem przedsiębiorstw;
- **Wskaźnik cen produkcji budowlano-montażowej (WCPBM)** – do zastosowania w projektach infrastrukturalnych.

19. Sposób szacowania indeksów przedstawia poniższa tabela.

CPI	i	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	p(i;CPI)	102,5%	104,2%	103,5%	102,6%	104,3%	103,7%	100,9%	101,2%
	w(i,2007;CPI)	100,0%	104,2%	107,8%	110,7%	115,4%	119,7%	120,8%	122,2%
	w(i,2014;CPI)	81,8%	85,3%	88,3%	90,5%	94,4%	97,9%	98,8%	100,0%
	$\beta(i;CPI)$	0%	4%	12%	21%	20%	20%	23%	
	W(2007,2014;CPI)	94,2%							
WCPSP	i	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	p(i;WCPSP)	102,0%	102,2%	103,4%	102,1%	107,6%	103,3%	98,7%	100,0%
	w(i,2007;WCPSP)	100,0%	102,2%	105,7%	107,9%	116,1%	119,9%	118,4%	118,4%
	w(i,2014;WCPSP)	84,5%	86,3%	89,3%	91,2%	98,1%	101,3%	100,0%	100,0%
	$\beta(i;WCPSP)$	0%	0%	12%	21%	23%	22%	23%	
	W(2007,2014;WCPSP)	96,8%							
WCPBM	i	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	p(i;WCPBM)	107,4%	104,8%	100,2%	99,9%	101,0%	100,2%	98,2%	100,7%

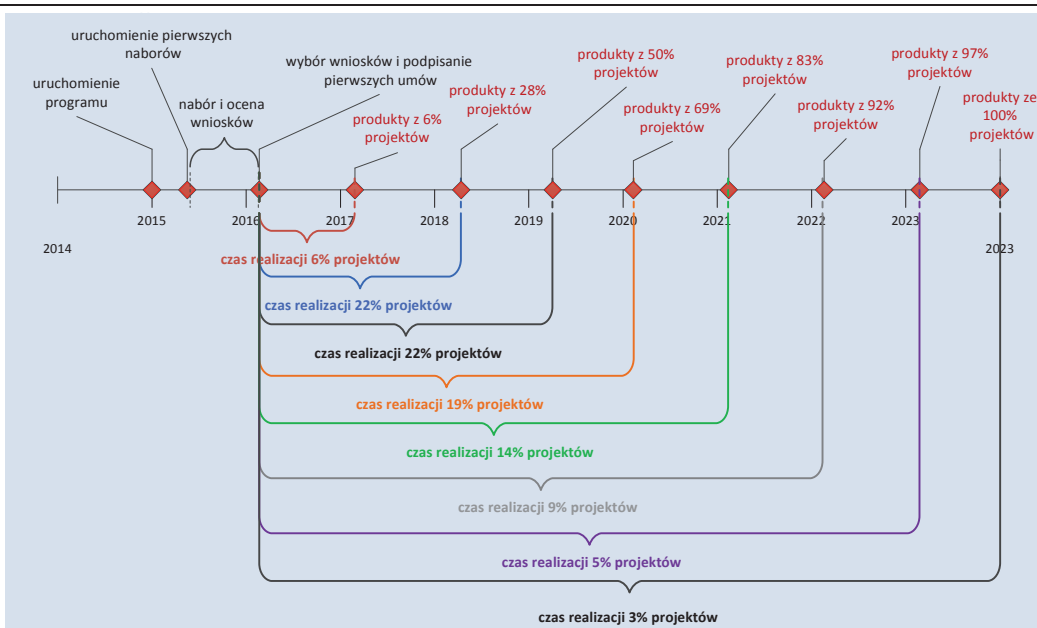
				%		%	%		%	
	w(i,2007;WCPBM)	100,0%	104,8%	105,0%	104,9%	106,0%	106,2%	104,3%	105,0%	
	w(i,2014;WCPBM)	95,3%	99,8%	100,0%	99,9%	100,9%	101,1%	99,3%	100,0%	
	$\beta(i;WCPBM)$	0%	0%	6%	15%	22%	30%	26%		
	W(2007,2014;WCPBM)	100,4%								

CPI	i	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	p(i;CPI)	01,2%	102,3%	102,5%	102,2%	102,4%	102,4%	102,4%	102,4%	102,4%	102,3%
	w(i,2014;CPI)	100%	102,3%	104,9%	107,2%	109,7%	112,4%	115,1%	117,8%	120,7%	123,4%
	$\beta(i;CPI)$	0%	2%	6%	11%	14%	16%	17%	17%	12%	5%
	W(2023,2014;CPI)	113,8%									

WCPSP	i	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	p(i;WCPSP)	100,0%	102,3%	102,5%	102,5%	102,4%	102,4%	102,4%	102,4%	102,4%	102,3%
	w(i,2014;WCPSP)	100%	102,3%	104,9%	107,5%	110,1%	112,7%	115,4%	118,2%	121,0%	123,8%
	$\beta(i;WCPSP)$	0%	2%	6%	11%	14%	16%	17%	7%	12%	5%
	W(2023,2014;WCPSP)	114,1%									

WCPBM	i	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	p(i;WCPBM)	100,7%	101,8%	102,0%	101,7%	101,9%	101,9%	101,9%	101,9%	101,9%	101,8%
	w(i,2014;WCPBM)	100%	101,8%	103,8%	105,6%	107,6%	109,6%	111,7%	113,8%	116,0%	118,1%
	$\beta(i;WCPBM)$	0%	2%	6%	11%	14%	16%	17%	17%	12%	5%
	W(2023,2014;WCPBM)	110,7%									

20. Metodę przełożenia tempa realizacji projektów na tempo osiągnięcia wskaźników produktu i wartość pośrednią wskaźników na 2018 rok (w większości wskaźników finansowanych przez EFRR) ilustruje poniższy schemat.

21. Mając na celu zapewnienie spójnego funkcjonowania ram wykonania, informację w zakresie wyboru wskaźników oraz oszacowania ich wartości pośrednich i końcowych dla ram wykonania poszczególnych Osi Priorytetowych, przedstawiono zgodnie ze wzorem opracowanym przez MIR. Zakres ten jest zgodny z art. 4 rozporządzenia wykonawczego KE ws. ram wykonania.
22. Ponadto, aby mieć pewność, że podczas wdrażania wskazane cele będą rzeczywiście realizowane przyjęto następujące rozwiązania:
23. na etapie wyboru projektu - nadanie priorytetowego znaczenia ocenie wpływu danego zakresu wsparcia na osiągnięcie celów pośrednich i końcowych. IZ w kryteriach wyboru projektów będzie określać preferencje dla projektów realizujących bezpośrednio i w największym stopniu wskaźniki przyjęte dla ram i rezerwy wykonania;
24. podczas programowania typów projektów przy realizacji, których w okresie 2007-2013 napotkano na poważne problemy wdrożeniowe - zastosowanie wzmocnionego mechanizmu nadzoru nad terminową realizacją tych projektów;
25. W razie wykazania, że osiągnięcie celów pośrednich w 2018 r. lub końcowych w 2023 r. jest zagrożone, przygotowane zostaną plany działań naprawczych, których celem będzie rozwiązanie zidentyfikowanych problemów
26. Ramy Wykonania były tworzone dwutorowo. Jeden tryb zakładał definiowanie systemu wskaźników dla działań wspieranych z EFRR, a drugi z EFS.
27. Tam gdzie było to możliwe i zasadne (większość wskaźników EFRR) skorzystano z danych Krajowego Systemu Informatycznego.
28. Dane z Krajowego Systemu Informatycznego użyte jako dane historyczne do wyliczenia kosztu jednostkowego wskaźników produktu są danymi na podstawie umów o dofinansowanie. Oznacza to, że mogą to być dane obejmujące projekty zakończone i niezakończone.
29. Projekty, które zakończą się po 31 stycznia 2014 roku (moment sporządzenia raportu z KSI) mogą się różnić od danych generowanych w Krajowym Systemie Informatycznym.

30. IZ RPO WZ w celu oszacowania wartości pośrednich i końcowych wskaźników podjęła następujące działania:

- Przygotowano, rozesłano, a następnie zebrano ankiety (od IOB i od JST), które stanowiły jeden z elementów przygotowania diagnozy Programu. Ankiety zawierały wstępne informacje o zakresie planowanych inwestycji w raz ze szczerkowymi informacjami na temat wartości wskaźników w tych projektach,
- Dokonano przeglądu dokumentów strategicznych i planistycznych (dotyczących priorytetów inwestycyjnych wspieranych w ramach RPO) w poszukiwaniu wskaźników wykonania dla programu operacyjnego,
- Dokonano przeglądu Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych (WLWK) przygotowanej przez MIR. Wybrano z tej listy wskaźniki adekwatne do planowanych priorytetów inwestycyjnych (PI) i typów projektów.
- W oparciu o wstępną wersję projektu RPO WZ 2014-2020 sporządzono matrycę logiki interwencji konsolidującej informacje o logice interwencji (typ projektu-> wskaźnik produktu-> wskaźnik rezultatu bezpośredniego-> wskaźnik rezultatu strategicznego),
- Przeprowadzono analizę wskaźników w ramach typów projektów,
- Zebrano dane na temat prognozowanych wskaźników makroekonomicznych na poziomie kraju w celu ustalenia punktu odniesienia dla sytuacji społeczno-gospodarczej, w której Program będzie realizowany,
- Dokonano podziału alokacji na priorytety inwestycyjne,
- Skonstruowano wskazówki metodologiczne i roboczy model szacowania wskaźników (umożliwiające uwzględnienie w szacowaniu wskaźników podziału alokacji na poszczególne lata, prognozowany kurs EUR, koszty jednostkowe wskaźników, wskaźnik inflacji, średnią długość trwania projektów, itp.),
- W niektórych priorytetach inwestycyjnych (tam gdzie było to możliwe ze względu na ograniczoną ilość potencjalnych beneficjentów) zebrano dane o rzeczywistych planach projektodawców,
- Dokonano wstępnych szacunków zaangażowania Programu w instrumenty terytorializacji (ZIT, OSI, KS),
- Pozyskano z MIR bazę danych z wartościami wskaźników w projektach realizowanych w ramach pozostałych programów regionalnych oraz programów krajowych perspektywy 2007-2013 (Krajowy System Informatyczny)
- Zbudowano bazę danych z wartościami wskaźników zawartymi w projektach RPO WZ 2007-2013 (Lokalny System Informatyczny),
- Tam gdzie to było możliwe i zasadne do wyliczenia kosztów jednostkowych wyszukano w bazie danych z KSI wskaźników adekwatnych do wskaźników WLWK v5. W oparciu o dane z Krajowego Systemu Informatycznego oraz Lokalnego Systemu Informatycznego oraz matrycy powiązań starych wskaźników z nowymi, dokonano szacowania kosztów jednostkowych wskaźników, uwzględnionych w metodologii wyznaczenia celów pośrednich i końcowych nowego RPO,
- Przygotowano harmonogram naborów wniosków dla nowej perspektywy 2014-2020,
- Wybrano do Ram Wykonania wskaźniki angażujące minimum 50% alokacji przeznaczanej dla danej osi priorytetowej,
- Określono kluczowe etapy wdrażania Programu na potrzeby Ram Wykonania (odsetek wskaźnika produktu w podpisanych umowach),
- Dokonano analizy tempa certyfikacji środków w ramach RPO WZ 2007-2013 w celu zaplanowania wskaźnika finansowego Ram Wykonania (w ramach szacowania wskaźników wykonania finansowego uwzględniono minimalny poziom zobowiązań finansowych wynikających z zasady n+3),
- Dokonano przeglądu RPO WZ 2014-2020 i weryfikacji spełnienia warunku 7 ex ante z Umowy Partnerstwa,

- Określono wpływ użycia ewentualnych instrumentów finansowych (preferencyjne pożyczki, gwarancje, wejścia kapitałowe, itp.) na szacowane wskaźniki produktów,
- Skorzystano ze wskazówek i materiałów opracowania wykonanego na zlecenie MIR Analiza trafności oraz spójności systemu ram wykonania dla Umowy Partnerstwa i programów operacyjnych na lata 2014-2020

II. Część szczegółowa dotycząca poszczególnych osi i ustanowionych dla nich ram wykonania

Oś priorytetowa I GOSPODARKA, INNOWACJE, NOWOCZESNE TECHNOLOGIE

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)¹⁾²⁾

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)			Cel końcowy (2023)			Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach)
							M	K	O	M	K	O		
I	wskaźnik produktu	C.1	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	szt.	EFRR	SR			449			2 199	IZ	Wskaźnik ten będzie osiągnany przez określone typy projektów w PI 1b, 3a i 3c, na które przeznaczono 71% alokacji
	(Wskaźnik postępu finansowego)		Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych	PLN	EFRR	SR			82 914 235	402 440 276	451 765		IZ	

¹⁾ Dla EFRR i FS podział wg funduszy i kat. regionów jest wymagany

²⁾ W przypadku gdy YEI będzie wdrażana jako część osi priorytetowej, YEI musi być traktowana odrębnie jako że środki dedykowane YEI są wyłączone z rezerwy wykonania.

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

- a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowe i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykle lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji *ex ante*:

Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie

Oszacowana wartość wskaźnika stanowi sumę wartości wskaźników oszacowanych dla PI 1b, 3a i 3c, których zakres interwencji jest powiązany z osiągnięciem powyższego wskaźnika produktu. Z tych priorytetów inwestycyjnych wybrano typy projektów, w ramach których beneficjentami będą

przedsiębiorstwa, przy czym dla PI 3a i 3c wyłącznie MSP. Całkowita alokacja PI 1b zostanie przeznaczona na realizację projektów w zakresie B+R – od pomysłu do fazy pierwszej produkcji i przygotowania do wdrożenia.

Zgodnie z założeniami dla Programu przyjęto takie same parametry makroekonomiczne, biorąc pod uwagę „Wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw” opracowane przez Ministerstwo Finansów (aktualizacja – czerwiec 2014 r.). W celu możliwie największego urealnienia tych prognoz, wykorzystano metodę wyliczenia średniej ważonej, przyjmując przy tym, że tempo wydatkowania środków w okresie 2014-2020 będzie podobne do tego dla lat 2007-2013 (dla typów projektów zbliżonych do typów wsparcia realizowanego w poprzedniej perspektywie finansowej). Na potrzeby tych obliczeń przyjęto ważony kurs EUR/PLN o wartości 3,55 zł wspólny dla wszystkich programów operacyjnych.

W szacowaniu wartości wskaźników uwzględniono zmiany realne i nominalne, tj. sprowadzono wartości wyrażone w różnych walutach (PLN/EUR) oraz pochodzące z różnych okresów do wspólnego mianownika.

Wszystkie wartości w cenach bieżących wykorzystane do obliczeń zostały wyrażone w złotych w cenach stałych z 2014 r.

Dla uproszczenia przyjęto założenie, że upływ czasu zostanie uwzględniony poprzez wprowadzenie „ważonych” indeksów do wyliczenia których udziały poszczególnych lat odpowiadają przepływowi finansowym odnotowanym w przeszłości (dla wartości historycznych, np. kosztów jednostkowych) oraz prognozom dla przyszłości (dla wartości planowanych w perspektywie 2014-2020, np. alokacji).

Ponadto do oszacowania wartości wskaźnika dla PI 1b i 3c wykorzystano analizy rozkładu czasu realizacji projektów dla poszczególnych kategorii interwencji w oparciu o doświadczenia z perspektywy finansowej 2007-2013 przygotowanej przez niezależnego ewaluatora (IMAPP) na zlecenie MIR"

Dodatkowo założono, iż tempo realizacji interwencji będzie uzależnione od szeregu czynników o charakterze proceduralno-instytucjonalnym. Przyjęto, iż **na cykl realizacji danego typu projektów wpływ mogą mieć zasady pomocy publicznej**, więc uwzględniono, w którym roku może nastąpić publikacja krajowych programów pomocowych, ponieważ dopiero wtedy będzie możliwe rozpoczęcie naborów. **Kluczowe znaczenie dla rozpoczęcia wdrażania pierwszej osi będzie mieć także spełnienie warunku wstępnego 1.1 (ex ante)**. Dlatego wzięto pod uwagę także terminy wynikające z action planu przyjętego dla tego warunku

W ramach PI 1b wspierane będą 3 typy projektów:

1. Tworzenie i rozwój infrastruktury B+R w przedsiębiorstwach
2. Tworzenie i rozwój wspólnej infrastruktury B+R dla przedsiębiorstw
3. Projekty przedsiębiorstw polegające na prowadzeniu badań naukowych, badań przemysłowych lub prac rozwojowych wraz z przygotowaniem do wdrożenia w działalności gospodarczej.

IZ dysponuje porównywalnymi danymi na temat projektów realizowanych i przewidzianych do realizacji. Z uwagi na typy projektów zaplanowane do wsparcia w PI 1.b dokonano porównania danych na temat projektów realizowanych zarówno na poziomie RPO jak i na poziomie krajowym. Ze względu na fakt, iż część

wsparcia nie było udzielana w ramach RPO WZ 2007-2013 doboru próby każdorazowo dokonywano metodą ekspercką w oparciu o typy projektów przewidywanych do realizacji.

TYP I Tworzenie i rozwój infrastruktury B+R w przedsiębiorstwach:

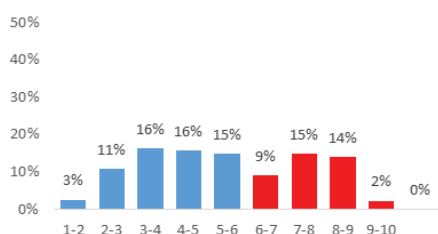
W odniesieniu do infrastruktury B+R zakłada się, iż beneficjentami wsparcia może być tak sektor MŚP, jak i duże przedsiębiorstwa (potwierdza to analiza danych historycznych RPO WZ poddziałanie 1.2.2). Z uwagi na fakt, iż dane historyczne wskazują, że inwestycje realizowane przez duże przedsiębiorstwa mają znacznie większą skalę, co wpływa na wyliczenie średnich wartości wskaźników, zastosowano pewne korekty w szacunkach.

Do analizy danych historycznych wykorzystano dane pochodzące z Krajowego Systemu Informatycznego, jak również z RPO WZ Poddziałanie 1.2.2. (stan na dzień 01.07.2014 r.). Z uwagi na fakt, iż wsparcie na infrastrukturę B+R udzielane było w ramach kategorii interwencji 2 i 7, przyjęto założenie, iż wśród danych historycznych zostaną wyodrębnione podgrupy, które będą odpowiadać zarówno poszczególnym kategoriom interwencji, w ramach których udzielano wsparcia i jednocześnie typom beneficjentów. Wynika to z faktu, iż wsparcie w zakresie infrastruktury B+R w perspektywie 2007-2013 udzielane było zarówno jednostkom badawczym jak i przedsiębiorstwom. Projekty jednostek badawczych cechowały się zdecydowanie wyższą wartością projektów i dofinansowania. Projekty realizowane przez jednostki badawcze na poziomie krajowym (próba wielkość 162 projekty) miały średnio wartość dofinansowania na poziomie 18 891 291,29 zł., a realizowane na poziomie RPO WZ 3 465 846,16 zł. (wielkość próby 9). W przypadku przedsiębiorstw projekty realizowane na poziomie krajowym (próba wielkość 97) miały średnio wartość dofinansowania na poziomie 2 339 466,05 zł., natomiast projekty przedsiębiorstw realizowane na poziomie RPO WZ miały średnio wartość dofinansowania na poziomie 809 109,30 zł. (próba wielkość 8). Ponieważ poszczególne podgrupy/próby miały różną liczebność, nie jest możliwa analiza statystyczna danych zbiorów. Wobec powyższego przyjęto założenie, iż na potrzeby oszacowania wartości pośredniej i docelowej wskaźnika zostanie wykorzystana wartość dofinansowania na poziomie 2 339 466,05 zł. tj. jak dla projektów przedsiębiorstw realizowanych na poziomie krajowym (z uwagi na adekwatność beneficjenta i zdecydowanie większą wielkość próby, niż dane z RPO WZ) .

Bazowanie na danych historycznych jest uzasadnione także i dlatego, że w perspektywie 2014 – 2020 zakładana się (podobnie jak w RPO WZ 2007 – 2013) że w ramach tego typu projektów wsparcie będzie udzielane w formie dotacji. Planuje się, iż alokacja będzie dystrybuowana w ramach cyklicznych konkursów tak, aby umożliwić finansowanie najlepszych projektów w każdym roku kalendarzowym. Na poszczególne lata założono ok. 15-18% alokacji.

Dla wszystkich naborów zaplanowanych w ramach tego typu projektów przyjęto na podstawie doświadczeń poprzedniej perspektywy finansowej, że od ogłoszenia naboru do podpisania umowy upływa ok. 11 miesięcy. Dla każdego naboru oddzielnie oszacowano tempo realizacji projektów w poszczególnych latach.

Rozkład czasu realizacji projektów – doświadczenia perspektywy finansowej 2007-2013 w zakresie Infrastruktury B+R:

Źródło: Oszacowanie na podstawie analizy rozkładu czasu realizacji projektów dla poszczególnych kategorii interwencji w oparciu o doświadczenia z perspektywy finansowej 2007-2013 przygotowanej przez niezależnego ewaluatora (IMAPP) na zlecenie MIR"

Zgodnie z przyjętymi założeniami szacuje się, że 3% projektów będzie trwało 1-2 lat, 11% projektów będzie trwało 2-3 lata, 16% projektów będzie trwało 4-5 lat, 15% projektów będzie trwało 5-6 lat, 39% projektów może trwać 7 lat. Uwzględniając powyższe założenia można zauważyć, iż na wartość wskaźnika osiągniętą w roku 2018 zapracuje tylko nabór ogłoszony w 2015 r., i to tylko częściowo (ok.3%). W związku z tym zakłada się, że w 2018 r. w ramach tego typu projektów 1 projekt zostanie zrealizowany. Wartość docelowa to 26 wspartych przedsiębiorstw w tym typie projektów.

TYP III Projekty przedsiębiorstw polegające na prowadzeniu badań naukowych, badań przemysłowych lub prac rozwojowych wraz z przygotowaniem do wdrożenia w działalności gospodarczej

W ramach tego typu projektów do wyliczenia wartości wskaźnika zostały wyodrębnione dwa obszary (wg gotowości technologicznej) możliwe do realizacji w ramach pojedynczych projektów tj. 3.1) projekty badawcze - faza badawcza i 3.2- projekty obejmujące prace rozwojowe, demonstrację, walidację, pierwszą produkcję i przygotowanie do wdrożenia. Dokonany podział wynika także z dotychczasowych doświadczeń w zakresie wsparcia w perspektywie finansowej 2007-2013 i dostępności danych historycznych na podstawie, których wyliczone zostały koszty jednostkowe.

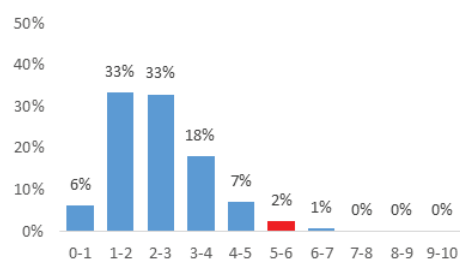
Przy czym przyjęto założenie, iż projekty badawcze – faza badawcza będą generowały wskaźnik CI 26 *Liczba przedsiębiorstw współpracujących z ośrodkami badawczymi* i zgodnie z przyjętą metodologią nie będą zliczane do wskaźnika CI 1 Liczba wspartych przedsiębiorstw.

W odniesieniu do projektów obejmujących prace rozwojowe, demonstrację, walidację i przygotowanie do wdrożenia wyliczenia wartości wskaźnika dokonano na podstawie danych dotyczących średniej wartości dofinansowania projektów, w których wykazywano wskaźnik Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie wdrożenia wyników prac B+RT. Według danych z KSI na dzień 01.07.2014 r. (próba wielkość 651 projekty) średnia wartość dofinansowania projektów wyliczona na podstawie średniej arytmetycznej wynosiła 7 304 944,35 zł. Z uwagi na duże zróżnicowanie analizowanych projektów, na co wskazuje Współczynnik zmienności wybrano Medianę (wskazującą, iż 50% projektów miała wartość dofinansowania w wysokości co najmniej 4 150 790,88 zł.) jako koszt jednostkowy, który został użyty do dalszych wyliczeń. W związku z powyższym do szacowania kosztów jednostkowych zastosowano wartość 4 150 790,88 zł.

Zakładana forma wsparcia to dotacje, które udzielane będą w ramach cyklicznych konkursów tak, aby umożliwić finansowanie najlepszych projektów w każdym roku kalendarzowym. Na poszczególne lata założono 10-20% alokacji.

Następnie na podstawie danych historycznych określono, że od momentu naboru projektów do podpisania umowy i rozpoczęcia realizacji projektów upływa średnio 11 miesięcy.

W związku z tym, przyjęto, że rozpoczęcie realizacji projektów następuje rok po naborze wniosków i rozkłada się na lata zgodnie z przyjętym tempem realizacji projektów. Na podstawie przyjętych rozkładów czasu realizacji projektów oszacowano stopień realizacji wskaźnika w poszczególnych latach od uruchomienia alokacji dla poszczególnych typów projektów. *Rozkład czasu realizacji projektów – doświadczenia perspektywy finansowej 2007-2013 w zakresie projektów B+R przedsiębiorstw:*

Źródło: j.w.

Zgodnie z przyjętymi założeniami szacuje się, że 6% projektów będzie trwało nie dłużej niż rok, 33% projektów będzie trwało 1-2 lata, 33% projektów będzie trwało 2-3 lat, 18% projektów będzie trwało 3-4 lata, 7% projektów może trwać 4-5 lat, 3% projektów będzie trwało 5-6lat. Średnie tempo realizacji projektów w zakresie projektów B+R przedsiębiorstw nie przekraczało 5 lat, jednak mając na uwadze harmonogram naborów i realizację celu pośredniego do jego wyliczenia uwzględniono odsetek projektów, które trwają 1 rok tj. 6%. Przy tym założeniu ten typ projektu nie będzie miał wpływu na wartość wskaźnika osiągniętą w roku 2018. Zakłada się, że docelowa wartość wskaźnika dla tego typu projektów to 7 wspartych przedsiębiorstw.

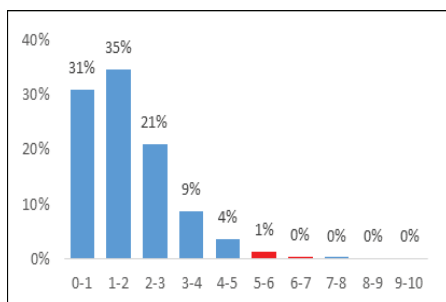
W ramach PI 3c wspierane będą 2 typy projektów:

1. Inwestycje w przedsiębiorstwach.
2. Upowszechnianie rozwiązań TIK w przedsiębiorstwach

WPI 3c planuje się, iż środki nie będą wykorzystywane w formie dotacji na cele obarczone niskim ryzykiem biznesowym i technologicznym, np. w przypadku projektów polegających na zakupie maszyn, urządzeń i gotowych technologii. Natomiast w przypadku projektów bardziej ryzykownych, o znaczeniu przełomowym, większe znaczenie będą odgrywały instrumenty bezwrotne.

W tym priorytecie inwestycyjnym również zakłada się, iż nabory będą organizowane w każdym roku kalendarzowym, początkowo z większą alokacją (ponad 50% w pierwszych dwóch latach), związaną przede wszystkim z dużymi oczekiwaniami i intensywnymi przygotowaniem przedsiębiorstw do uruchomienia perspektywy finansowej. Od ogłoszenia naboru do podpisania umowy przyjmuje się czas ok. 11 miesięcy. Natomiast długość realizacji projektów dla naborów zaplanowanych w poszczególnych latach kalendarzowych oszacowano na podstawie analizy krajowych danych historycznych.

Rozkład czasu realizacji projektów – doświadczenia perspektywy finansowej 2007-2013 w zakresie projektów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach:

Źródło: j.w.

W każdym naborze przyjęto, iż średnio 31% projektów trwa nie dłużej niż 1 rok, 35% projektów trwa od roku do 2 lat, 21 % projektów trwa od 2 do 3 lat, 9% projektów trwa 3-4 lata, 4% projektów trwa 4-5 lat.

Cel końcowy został obliczony na podstawie kosztu jednostkowego wyznaczonego na podstawie danych historycznych przyjętych do wyliczeń, przez które podzielono całkowitą alokację, skorygowany dodatkowo o zakładany procent powtarzalności jednego przedsiębiorstwa w kilku konkursach lub różnych formach wsparcia (20%). Wartość pośrednią wyliczono poprzez wyznaczenie poziomu realizacji wskaźnika biorąc pod uwagę udział wartości uruchomionej alokacji do roku 2018 w całkowitej alokacji na dany typ projektu, harmonogram

planowanych naborów oraz średnie tempo i rozkład realizacji projektów.

Przy powyższych założeniach można zauważyć, iż na wartość wskaźnika osiągniętą w roku 2018 w ramach PI 3c „dotacje” - zapracują nabory ogłoszone w latach 2015, 2016. Osiągnięte zostanie 26% wskaźnika, tj 103 wspartych przedsiębiorstw. Wartość docelowa wskaźnika w tym PI to 392 przedsiębiorstwa.

Potrzeby i możliwości związane z zastosowaniem instrumentów finansowych w programie zostały przeanalizowane w ramach oceny ex ante instrumentów finansowych. W analizie wzięto pod uwagę także doświadczenia IZ RPO WZ w zakresie inżynierii finansowej w perspektywie 2007 – 2013, jak i fakt, że środki poprzedniej perspektywy nadal będą pozostawać w obiegu w celu wsparcia rozwoju sektora MSP. Zakończono kluczowy etap oceny ex ante Instrumentów Finansowych, aktualnie trwa III etap badania związany z dopracowaniem podstawowych parametrów poszczególnych instrumentów, wstępnych założeń kosztów zarządzania oraz planowanych do osiągnięcia wskaźników.

W oparciu o raport końcowy *Ewaluacja ex-ante instrumentów finansowych wdrażanych w województwie zachodniopomorskim w latach 2014-2020* zdecydowano o zastosowaniu w ramach priorytetu inwestycyjnego 3c następujących instrumentów:

- poręczenia, mikropożyczki, pożyczki obrotowo – inwestycyjne, pożyczki inwestycyjne
- pożyczki dla przedsiębiorstw już istniejących, podejmujących się wdrożenia do praktyki gospodarczej zakupionych wyników działań badawczo-rozwojowych.

Na potrzeby szacowania wskaźników przyjęto generalne założenie, iż instrumenty finansowe zostaną skierowane na wdrażanie projektów, których głównym celem będzie podnoszenie konkurencyjności przedsiębiorstw, zaś dotacje zostaną ukierunkowane na projekty, których głównym celem będzie podnoszenie ich innowacyjności. Przyjęto założenie, iż min. 40,50% alokacji PI 3c zostanie przeznaczony na instrumenty finansowe i te kwoty zostały uwzględnione w szacunkach omawianego wskaźnika.

Wartość wskaźnika *Liczba wspartych przedsiębiorstw* w ramach instrumentów finansowych została oszacowana na podstawie rekomendacji zawartych w przywołanym Raporcie, w którym wskazano przeciętne wielkości poszczególnych instrumentów finansowych. Zgodnie z tymi założeniami szacuje się, iż wsparcie w tzw. pierwszym obrocie otrzymają 1163 przedsiębiorstwa. Przyjęto założenie, iż pierwsza transza instrumentów finansowych trafi do pośredników finansowych w roku 2016, co pozwoli na osiągnięcie w roku 2018 - 19% zakładanej wielkości wskaźnika, tj. 221 wspartych przedsiębiorstw

W ramach PI 3a , uwzględniono następujące typy projektów:

1. Bony na wyspecjalizowane usługi IOB
2. Wzrost kooperacji zarówno pomiędzy przedsiębiorstwami krajowymi, jak i z udziałem partnerów zagranicznych
3. Wzmocnienie procesu wsparcia firm w początkowej fazie rozwoju

„Bony na wyspecjalizowane usługi IOB „

Do wyliczenia wskaźnika w ramach pierwszego typu wykorzystano dane historyczne pochodzące z KSI z projektów, które wykazywały wskaźnik *Liczba usług wykonanych na rzecz przedsiębiorstw przez IOB*. Na podstawie analizy danych historycznych obliczono, iż średnie dofinansowanie przypadające na usługę wykonaną na rzecz przedsiębiorstw to 793 971,32 zł. Z uwagi na duże zróżnicowanie próby jako miarę wybrano Medianę. Wartość Mediany tj. 120 792,83 zł. została przyjęta do wyliczenia wskaźnika, na podstawie której wartość docelową wskaźnika oszacowano na poziomie 100 wspartych przedsiębiorstw.

Dla tego typu projektów zakłada się, iż nabory będą organizowane w każdym roku kalendarzowym, z alokacją

12,5% na każdy rok. Od ogłoszenia naboru do podpisania umowy przyjmuje się upływ ok. 10 miesięcy.

Z uwagi na brak danych historycznych określających średnie tempo realizacji projektów dla tego typu projektów, do oszacowania wartości pośredniej wskaźnika wzięto pod uwagę wielkość uruchomionej alokacji w roku 2015 i 2016 (25%), przyjmując założenie iż jej uruchomienie przełoży się na realizację w roku 2018 21% wartości docelowej wskaźnika, tj. **21 wspartych przedsiębiorstw**.

„Wzrost kooperacji zarówno pomiędzy przedsiębiorstwami krajowymi, jak i z udziałem partnerów zagranicznych”

Punktem wyjścia do oszacowania wartości wskaźnika w ramach drugiego z wymienionych typów projektów były dane dotyczące średniej wartości dofinansowania przedsiębiorstwa w ramach poddziałania 1.3.2 Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym RPO WZ 2007 - 2013 (średnia wartość dofinansowania na przedsiębiorstwo to 16 469,39 zł, przy czym średnia ta wynika w dużej mierze z przyjętych maksymalnych limitów wsparcia na dane przedsiębiorstwo, a nie z rzeczywistych potrzeb przedsiębiorstw; liczebność próby 152 projekty). Podkreślić należy, iż w RPO WZ 20014 - 2020 planuje się znacznie bardziej kompleksową formę wsparcia w zakresie kooperacji, niż dotychczas stosowana. Zakłada się wręcz, iż dotychczasowa interwencja będzie stanowiła zaledwie element projektów, które obejmować będą kompleksowe wsparcie kooperacji przedsiębiorstw. Dlatego na podstawie analiz średnio rynkowych cen poszczególnych składowych potencjalnych projektów (wsparcie współpracy branżowej, gromadzenie informacji o potencjalnych rynkach, formułowanie i realizacja strategii dotyczącej działań międzynarodowych, prowadzenie prezentacji dla potencjalnych kontrahentów, itp.) przyjęto założenie, iż średnia wartość wsparcia przypadająca na jedno przedsiębiorstwo wyniesie 50 000 zł. Co pozwoli na docelowe wsparcie 250 przedsiębiorstw.

Dla tego typu projektów zakłada się, iż nabory będą organizowane w każdym roku kalendarzowym, z alokacją 12,5% na każdy rok. Od ogłoszenia naboru do podpisania umowy przyjmuje się ok. 10 miesięcy.

Z uwagi na brak danych historycznych określających średnie tempo realizacji projektów dla tego typu projektów, do oszacowania wartości pośredniej wskaźnika wzięto pod uwagę wielkość uruchomionej alokacji w roku 2015 i 2016 (25%), przyjmując założenie iż jej uruchomienie przełoży się na realizację w roku 2018 21% wartości docelowej wskaźnika, tj. **53 wspartych przedsiębiorstw**.

„Wzmocnienie procesu wsparcia firm w początkowej fazie rozwoju”

W ramach tego typu projektów przewiduje się przedsięwzięcia z zakresu promocji przedsiębiorczości i kreowania postaw przedsiębiorczych m.in. poprzez rozszerzenie oferty usług wsparcia dla tworzenia i rozwoju nowych firm (działających na rynku nie dłużej niż 3 lata). Wsparciem objęte zostaną też nowe przedsiębiorstwa znajdujące się w fazie załóżkowej (zgodnie z rekomendacją zawartą w ocenie ex ante Instrumentów Finansowych). Wsparcie do przedsiębiorstw będzie kierowane pośrednio poprzez Instytucje Otoczenia Biznesu działające w obszarze inkubacji przedsiębiorstw, w tym funduszy załóżkowych, jednakże zakłada się, że cała alokacja środków zostanie przetransferowana do sektora MSP.

Z uwagi na fakt, iż w odniesieniu do projektów dotyczących wzmocnienia procesu inicjowania, tworzenia i rozwoju nowych firm zaplanowane wsparcie nie ma wprost przełożenia na typy projektów realizowane w poprzedniej perspektywie, szacunków wskaźnika „Liczba wspartych przedsiębiorstw” dokonano przy zastosowaniu następującego klucza doboru danych historycznych.

Pod uwagę wzięto dane dotyczące średniej wartości dofinansowania projektów, które zakładały jednocześnie:

- wskaźnik rezultatu liczba wspartych przedsiębiorstw,

- realizowały zbliżony zakres wsparcia do omawianego typu projektu ,

- realizowane były przez Instytucje Otoczenia Biznesu – głównie przez Inkubatory Przedsiębiorczości.

Według danych z KSI na dzień 01.07.2014 r. (próba wielkość 125 projektów) średnia wartość dofinansowania przypadająca na 1 wsparte przedsiębiorstwo wyliczona na podstawie średniej arytmetycznej wynosiła 134 538,58 zł.

Dla tego typu projektów zakłada się, iż nabory będą organizowane w każdym roku kalendarzowym, z alokacją ok. 20% na każdy rok. Od ogłoszenia naboru do podpisania umowy przyjmuje się upływ ok. 10 miesięcy.

Z uwagi na brak danych historycznych określających średnie tempo realizacji projektów dla tego typu projektów, do oszacowania wartości pośredniej wskaźnika wzięto pod uwagę wielkość uruchomionej alokacji w roku 2016 (20%), przyjmując założenie iż jej uruchomienie przełoży się na realizację 20% wartości docelowej wskaźnika oszacowanej na podstawie kosztów jednostkowych, tj. **45 wspartych przedsiębiorstw**. Wartość docelowa wskaźnika to 235 przedsiębiorstw .

Natomiast dla wejść kapitałowych, z uwzględnieniem danych historycznych, przyjęto założenie, że średnio wejście kapitałowe będzie wynosiło 500 000 zł. Do dalszych szacunków uwzględniono także wskaźnik indeksacji cen oraz kurs euro. W oparciu o takie założenia zakłada się wsparcie 26 przedsiębiorstw w roku 2023. Natomiast na podstawie wstępnych założeń dotyczących wsparcia kapitałowego oraz z uwzględnieniem rozważanych modeli wdrażania instrumentów finansowych oszacowano, iż do roku 2018 zostanie w ten sposób wspartych **5 przedsiębiorstw**.

Podsumowując:

Biorąc pod uwagę wszystkie przytoczone w niniejszym punkcie uwarunkowania, w szczególności historyczne dane o kosztach jednostkowych oraz tempie realizacji poszczególnych typów projektów, a także z uwzględnieniem założeń przyjętych w zakresie zastosowania instrumentów finansowych, zakłada się, iż osiągnięta wartość pośrednia wskaźnika w roku 2018 wyniesie 469 wspartych przedsiębiorstw, co stanowić będzie 20% wartości docelowej wskaźnika.

PI	Wartość pośrednia 2018r.	Wartość końcowa 2023r.
1b	1	33
3c dotacje	103	392
3c IF	221	1163
3a bony na usługi IOB	21	100
3a kooperacja przedsiębiorstw	53	250
3a przedsiębiorstwa w początkowej fazie rozwoju	45	235
3a przedsiębiorstwa w początkowej fazie rozwoju - IF	5	26
ŁĄCZNIE	449	2 199

Z uwagi na fakt, iż aktualnie IZ RPO WZ realizuje ostatni etap oceny ex-ante instrumentów finansowych (stanowiący uzupełnienie raportu końcowego oceny ex ante) należy założyć, iż założenia i szacowane wartości dotyczące wkładu instrumentów finansowych w realizację celu pośredniego i końcowego dla wskaźnika produktu są szacunkowe. Po otrzymaniu ostatecznych wyników oceny ex ante może zaistnieć konieczność ich korekty. Wskaźnik Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych

Poniższa tabela przedstawia tempo certyfikacji w kolejnych pięciu latach od ogłoszenia naborów dla wskazanych priorytetów inwestycyjnych i typów projektów, biorąc za punkt odniesienia perspektywę finansową 2007 – 2013 i dane historyczne zaczerpnięte z systemu KSI SIMIK 07-13.

Typy projektów perspektywy finansowej 2014 - 2020 zostały dopasowane do działań/ poddziałań z perspektywy finansowej 2007 - 2013.

Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych na rok 2018 ustalona została na poziomie 82 914 235 EUR, tj. 20,60% celu końcowego.

OŚ	PRIORYTET INWESTYCYJNY/TYPY PROJEKTÓW	TEMPO CERTYFIKACJI W KOLEJNYCH PIĘCIU LATACH OD OGŁOSZENIA KONKURSU (W %)				
		I	II	III	IV	V
I	1.1.1	0%	29%	32%	8%	0%
	1.2.1	0%	29%	32%	8%	0%
	1.2.2	0%	29%	32%	8%	0%
	1.2.3	24%	25%	26%	8%	0%
	1.2.4	0%	29%	32%	8%	0%
	3.1	8%	11%	8%	12%	14%
	3.3.1	11%	49%	24%	7%	2%
	3.3.2	24%	25%	26%	8%	0%
	3.4.1	1%	57%	31%	4%	0%
	3.4.2	5%	34%	20%	8%	7%
	3.4.3	5%	34%	20%	8%	7%

- b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Wskaźnik reprezentatywny dla osi - powiązane z nim typy projektów będą realizowane w ramach priorytetów inwestycyjnych: 1b (KI 2 – 9 000 000; 56- 8 000 000; 57 – 7 000 000; ,64 – 5 500 000; 65 – 8 000 000; 62 11 000 000;) KI 101 – 1 000 000), 3a (KI 67 – 15 000 000; 66 - 8 000 000 euro) oraz 3c (KI 1- 71 500 000; 67 – 88 300 000; 82 – 11 700 000; KI 101 – 8 500 000), na które wstępnie łącznie przeznaczono 252 500 000 euro, co stanowi 73 % alokacji osi priorytetowej I.

c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie,:

Wybrane wskaźniki w adekwatny sposób odzwierciedlają logikę interwencji jaka została zaplanowana w OP I. Wsparcie działalności w zakresie B+R w ramach CT 1 jest ściśle powiązane z wdrażaniem innowacji w przedsiębiorstwach zaprogramowanym w ramach CT 3. Jednocześnie zarówno w ramach CT 1 jak i w CT 3 przewidywane jest wsparcie innowacyjności i aktywności badawczo-wdrożeniowej przedsiębiorstw, co ostatecznie wpłynie na podniesienie poziomu innowacyjności i konkurencyjności gospodarki województwa. Wskaźnik Liczba wspartych przedsiębiorstw odpowiada wsparciu jakie będzie udzielane w PI 1b, 3a oraz 3c. Ze względu na charakter wsparcia jak i zastosowane formy wskaźnik liczba wspartych przedsiębiorstw został uszczegółowiony o powiązane wskaźniki CI.

d. Wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

Wybór projektów do realizacji będzie opierał się na obiektywnej ocenie wniosków opartej na kryteriach wyboru adekwatnych dla oczekiwanych rezultatów, zaakceptowanych przez Komitet monitorujący. Główne kryteria wyboru będą promowały te projekty, które w największym stopniu będą przyczyniać się do realizacji celów określonych dla Osi. Przykładowe kryteria:

- wpływ na rozwój gospodarczy województwa,
- wpływ na realizację strategii inteligentnych specjalizacji regionu,
- zwiększenie racjonalnego wykorzystania zasobów,
- zastosowania innowacyjnych rozwiązań/technologii

Kluczowym wyzwaniem w PI 1b jest zwiększenie nakładów przedsiębiorstwa działalność B+R, co zostało wyrażone w wyborze wskaźnika rezultatu Nakłady na B+R w sektorze przedsiębiorstw w relacji do PKB (BERD), co jest powiązane ze wskaźnikiem ram wykonania Liczba wspartych przedsiębiorstw.

W ramach PI 1b w RPO WZ 2014 – 2020 założono realizację następujących typów projektów:

1. Tworzenie i rozwój infrastruktury B+R w przedsiębiorstwach
2. Tworzenie i rozwój wspólnej infrastruktury B+R dla przedsiębiorstw
3. Projekty przedsiębiorstw polegające na prowadzeniu badań naukowych, badań przemysłowych lub prac rozwojowych wraz z przygotowaniem do wdrożenia w działalności gospodarczej

W ramach projektów z zakresu infrastruktury B+R zakłada się ogłaszanie konkursów zamkniętych, w których priorytetowo należy traktować projekty realizowane przez grupy przedsiębiorstw i konsorcja naukowo – przemysłowe, w których liderem jest przedsiębiorstwo.

Na projekty badawcze proponuje się prowadzenie naboru cyklicznego z podziałem alokacji na każdy rok perspektywy finansowej. Gwarancja z góry określonej puli środków na dany rok oraz zachowanie ciągłej dostępności środków pozwoli przedsiębiorcom i ich naukowym partnerom na lepsze planowanie założonych projektów.

W ramach 3c wsparcie zostanie ukierunkowane na inwestycje w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne skutkujące wdrażaniem innowacyjnych rozwiązań prowadzących m.in. do:

- wykreowania nowego lub zasadniczo ulepszanego produktu/ usługi,
- zwiększenia efektywności produkcji przedsiębiorstwa,
- czy też do zasadniczej zmiany procesu produkcyjnego.

Realizacja priorytetu inwestycyjnego ma na celu tworzenie warunków sprzyjających budowie konkurencyjnego i innowacyjnego sektora MŚP w regionie, jako warunku niezbędnego dla dynamicznego rozwoju społeczno-gospodarczego regionu.

W ramach PI 3c RPO WZ 2014 – 2020 przewiduje się do realizacji dwa typy projektów.

1. Inwestycje w przedsiębiorstwach
2. Upowszechnianie rozwiązań TIK w przedsiębiorstwach

Pierwszy typ projektu będzie realizowany zarówno poprzez ogłaszanie konkursów ukierunkowanych na realizację określonych celów, np. realizację projektów wdrożeniowych, dedykowanych zagadnieniom strategicznym (np. specjalizacjom, ożywienie gospodarcze obszarów Specjalnej Strefy Włączenia), jak i za pomocą instrumentów finansowych. Natomiast upowszechnianie rozwiązań TIK w przedsiębiorstwach będzie wdrażane z wykorzystaniem instrumentów finansowych.

W ramach priorytetu 3a wspierany będzie rozwój otoczenia przedsiębiorstw. Przewiduje się inwestycje w infrastrukturę rozwoju gospodarczego, jak i udoskonalanie specjalistycznych usług świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu. Zakłada się ogłaszanie cyklicznych naborów zapewniających stały dostęp do alokacji i możliwość wyboru projektów spełniających w najwyższym stopniu przyjęte kryteria wyboru operacji. Ocena projektów w ramach priorytetu inwestycyjnego 3a będzie ściśle powiązana z oceną rzeczywistych potrzeb przedsiębiorstw, co będzie przekładać się na postęp w realizacji zakładanych wartości wskaźnika. Projekty związane z poprawą jakości usług instytucji otoczenia biznesu będą realizowane albo w systemie popytowym, albo w oparciu o analizę strategii działania i adekwatności usług do potrzeb przedsiębiorstw. Oba mechanizmy pozwolą na wybór projektów o najwyższym wpływie na osiągnięcie zakładanych wartości wskaźnika.

- e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

W trakcie programowania parametry decydujące o metodyce szacowania wartości pośrednich i końcowych ram wykonania, wskazane w powyższym punkcie mogą ulec zmianie i wówczas konieczne może być odpowiednie dostosowanie ram wykonania.

Wpływ na szacowanie wartości pośrednich lub docelowych na etapie programowania jest bezpośrednio powiązany z wieloma czynnikami, np. sytuacją społeczno-gospodarczą, prawną, dostępnymi zbiorami danych statystycznymi lub innymi pomocnymi opracowaniami.

Wśród przyczyn, które mogą spowodować zmianę wartości przyjętego wskaźnika można wskazać:

- realizację przez beneficjentów projektów o niższej wartości niż zakładano, a także wygenerowanie

dodatkowych oszczędności w projektach (np. w przetargach), co z kolei przekłada się na możliwość osiągnięcia znacznego przekroczenia zakładanej wartości wskaźnika,

- zmiana sytuacji społeczno-gospodarczej w toku wdrażania Programu, w szczególności pogorszenie tej sytuacji
- znaczące wahania kursu euro,
- zmiany zasad realizacji projektów wynikające z uwarunkowań prawnych (np. zmiana podstawy prawnej udzielania pomocy publicznej)
- zmiany w trendach danych statystycznych np. zmiany założeń monitorowania danego wskaźnika, z uwagi na wpływ innych niż dotychczas czynników badających dany wskaźnik.
- Znaczące zwiększenie kosztów realizowanych projektów,
- Znaczący wzrost inflacji,
- Znaczące obniżenie PKB,
- opóźnienie przygotowania podstaw prawnych do udzielania wsparcia w ramach wskazanych PI,
- większy niż założono stopień dublowania się przedsiębiorstw jako beneficjentów poszczególnych PI lub form wsparcia.

Oś priorytetowa II GOSPODARKA NISKOEMISYJNA

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach³⁾⁴

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produkt, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)			Cel końcowy (2023) ⁵			Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach) ⁶
							M	K	O	M	K	O		
II	Wskaźnik produktu		Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	Szt.	EFRR	slabiej rozwinięty			13			95	SL 2014	Przewidziana alokacja to 40,576 mln euro z 13 i 14 kategorii interwencji co daje 18,64% alokacji w Osi Priorytetowej
II	Wskaźnik produktu		Liczba zakupionych lub zmodernizowanych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskim	Szt.	EFRR	slabiej rozwinięty			16			52	SL 2014	Przewidziana alokacja to 23 mln (KI 43) euro co daje 10,56% alokacji Osi Priorytetowej

³ Dla EFRR i FS podział wg funduszy i kat. regionów jest wymagany

⁴ W przypadku gdy YEI będzie wdrażana jako część osi priorytetowej, YEI musi być traktowana odrębnie jako że środki dedykowane YEI są wyłączone z rezerwy wykonania.

⁵ Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączną (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.

⁶ Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

II	Wskaźnik produktu		Liczba jednostek wytwarzania ciepłej z OZE energii	Szt.	EFRR	slabiej rozwinięty			7			67	SL 2014	Przewidziana alokacja to 41,157 mln euro z 10, 11, 12 kategorii interwencji, co daje 18,91% alokacji w Osi Priorytetowej
II	Wskaźnik produktu		Długość ścieżek rowerowych	km	EFRR	slabiej rozwinięty			5,1			75,8	SL 2014	Przewidziana alokacja to 20 mln euro (KI 90) co daje 9,19% alokacji Osi Priorytetowej
	(KEW)		Wartość wskaźnika Długość ścieżek rowerowych w podpisanych umowach	km	EFRR	slabiej rozwinięty			37,9			75,8	SL 2014	
II	(Wskaźnik postępu finansowego)		Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych	PLN	EFRR	slabiej rozwinięty			39 066 895			256 131 078	SL 2014	

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

- a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowe i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji *ex ante*:

Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków.

Założono że adekwatnym wskaźnikiem z perspektywy 2007-2013 jest agregat ze wskaźników:

- Liczba obiektów objętych termomodernizacją [szt.] (kategoria interwencji 43 bez przedsiębiorstw),
- Liczba obiektów objętych termomodernizacją [szt.] (kategoria interwencji 78 mieszkalnictwo),

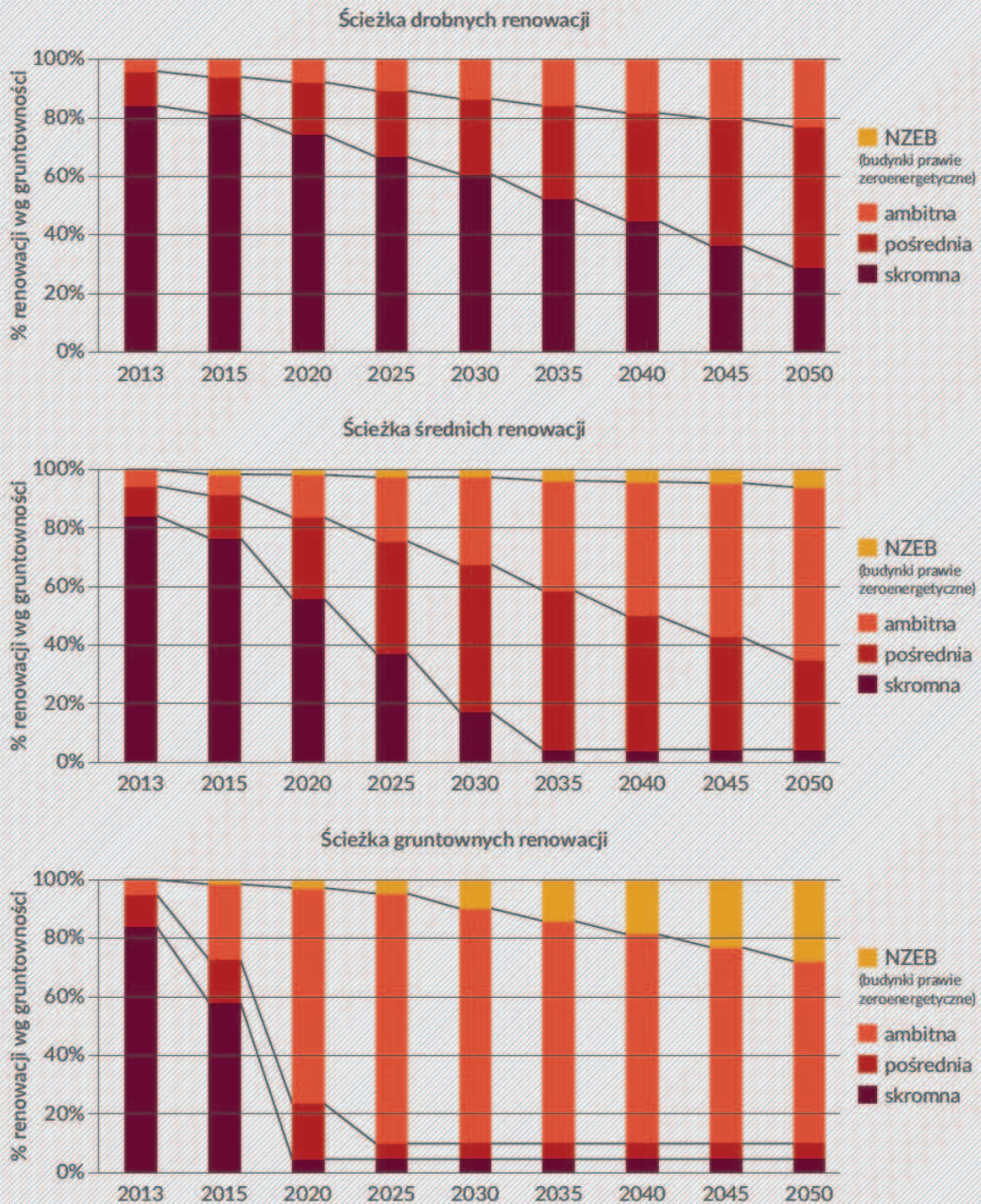
Na podstawie danych z Krajowego Systemu Informatycznego z 31 stycznia 2014 roku wybrano projekty, które realizują dane wskaźniki w obecnej perspektywie finansowej. Listę projektów ograniczono do projektów, które realizują wyłącznie dany wskaźnik. Stworzono referencyjne zbiory projektów dla każdego z rodzajów energii, które skorygowano w celu osiągnięcia możliwie najlepszych wskaźników jednorodności grupy. Na podstawie tak wybranych zbiorów projektów (populacja obiektów publicznych (bez przedsiębiorstw) 668 projektów, populacja budynków mieszkalnych 46 projektów) określono średni jednostkowy koszt przypadający na jednostkę produktu w każdej populacji. Koszt jednostkowy został obliczony jako średni koszt dofinansowania przypadający na poszczególne jednostki produktu i wyniósł 785 449 PLN dla budynków publicznych i 400 184 PLN dla mieszkalnictwa. Co do zasady z populacji projektów mieszkaniowych eliminowano projekty niezgodne z linią demarkacyjną (ograniczenie do 2 mln PLN na obiekt).

Historyczny poziom dofinansowania dla budynków publicznych wyniósł 77,42%. Dla wyliczenia kosztu jednostkowego wskaźnika Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków publicznych przyjęto identyczny zakładany poziom dofinansowania. Przyjmuje się, że ze względu na możliwość wystąpienia dochodu w projektach poziom dofinansowania będzie niższy niż zakładany maksymalny poziom 85%.

Historyczny poziom dofinansowania dla budynków mieszkalnych wyniósł 55,02%. Dla wyliczenia kosztu jednostkowego wskaźnika Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków mieszkalnych przyjęto identyczny zakładany poziom dofinansowania. Przyjmuje się, że ze względu na możliwość wystąpienia dochodu w projektach poziom dofinansowania będzie niższy niż zakładany maksymalny poziom 85%.

W historycznym okresie na podstawie którego szacowane były koszty jednostkowe modernizacji energetycznej istniało ograniczenie modernizacji energetycznej budynków mieszkaniowych. Polegało ono na zawężeniu wydatków kwalifikowalnych wyłącznie do części wspólnych budynku. W okresie programowania 2014-2020 konieczne będzie osiągnięcie minimalnej oszczędności energii na poziomie 25%, a preferowany poziom powinien wynieść 60%. Z tego względu konieczne jest skorygowanie wartości kosztu jednostkowe w zakresie budynków mieszkalnych. W poniższej tabeli zaprezentowano scenariusze renowacji budynków w podziale na skromny, pośredni i ambitny.

Rysunek 1. Scenariusze różnej głębokości remontów i modernizacji budynków do roku 2050: skromny, pośredni, ambitny.

Legenda

Zgodnie z założeniami BPIE do 2030 roku: scenariusz skromny zakłada redukcję o ok. 24 TWh/rok, scenariusz pośredni prowadzi do ograniczenia zużycia energii o 44 TWh/rok, a scenariusz ambitny doprowadzi do spadku zużycia energii o 75 TWh/rok, przy założeniu, że samo utrzymanie dotychczasowego tempa poprawy efektywności doprowadzi do zmniejszenia zużycia o 14 TWh/rok.

Zakłada się, że dotychczasowa renowacja budynków mieszkalnych dofinansowanych z EFRR realizowana była w wariantcie skromnym na ścieżce średnich renowacji, a budynków publicznych dofinansowanych z EFRR w wariantcie pośrednim na ścieżce średniej renowacji.

Poniżej przedstawiono tabelę podsumowującą badanie Buildings Performance Instiuit Europe, określającą koszty inwestycji (według obecnych wartości) dla wariantu bazowego skromnego, pośredniego i ambitnego.

WYNIKI DO ROKU 2030					
Scenariusz		0	1	2	3
Opis		Bazowy	Skromny	Pośredni	Ambitny
Roczna oszczędność energii w roku 2030	TWh/rok	14	24	44	75
Oszczędności w 2030 jako % wartości dzisiejszych	%	5%	8%	15%	26%
Koszty inwestycji (wartość obecna)	mld zł	21	38	66	122
Oszczędności (wartość obecna)	mld zł	38	59	107	185
Oszczędności netto dla konsumenta	mld zł	17	21	41	63
Oszczędności netto dla społeczeństwa - bez efektów zewnętrznych	mld zł	159	262	496	828
Oszczędności netto dla społeczeństwa - z efektami zewnętrznymi	mld zł	177	291	550	920
Wewnętrzna stopa zwrotu	IRR	15,1%	13,4%	13,9%	13,2%
SZYBKA DEKARBONIZACJA					
Roczne oszczędności CO ₂ w roku 2030	Mt CO ₂ /rok	52	54	59	65
CO ₂ zaoszczędzone w roku 2030 (% wartości z 2010)	%	47%	49%	53%	59%
Koszt redukcji CO ₂	zł/t CO ₂	-27	-44	-81	-131
WOLNA DEKARBONIZACJA					
Roczne oszczędności CO ₂ w roku 2030	Mt CO ₂ /rok	9	12	20	32
CO ₂ zaoszczędzone w roku 2030 (% wartości z 2010)	%	8%	11%	18%	28%
Koszt redukcji CO ₂	zł/t CO ₂	-272	-351	-454	-516
Średnia liczba utworzonych miejsc pracy rocznie netto	w tysiącach	18	36	65	119

Aby skorygować wartość kosztu jednostkowego modernizacji energetycznej budynku mieszkalnego do ambitnego wariantu renowacji prowadzącego do oszczędności energii na poziomie 26% w 2030 roku w stosunku do wartości dzisiejszych, posłużono się proporcją.

	jednostka	Wariant Skromny	Wariant Ambitny
Koszt inwestycji (wartość obecna)	mld zł	38	122

Z powyższej proporcji wyliczono, że średni koszt jednostkowy modernizacji energetycznej budynku mieszkalnego na podstawie danych historycznych z KSI stanowi 31,15% kosztu wariantu ambitnego.

Po przeliczeniu stosunku skromnego i ambitnego wariantu uzyskano średnią wartość kosztu jednostkowego na poziomie 1 284 801,26 zł na budynek mieszkalny.

Aby skorygować wartość kosztu jednostkowego modernizacji energetycznej budynku publicznego do ambitnego wariantu renowacji prowadzącego do oszczędności energii na poziomie 26% w 2030 roku w

stosunku do wartości dzisiejszych, posłużono się proporcją.

	jednostka	Wariant pośredni	Wariant ambitny
Koszt inwestycji (wartość obecna)	mld zł	66	122

Z powyższej proporcji wyliczono, że średni koszt jednostkowy modernizacji energetycznej budynku mieszkalnego na podstawie danych historycznych z KSI stanowi 54,10% kosztu wariantu ambitnego.

Po przeliczeniu stosunku skromnego i ambitnego wariantu uzyskano średnią wartość kosztu jednostkowego na poziomie 1 451 890,58 zł na budynek publiczny.

Założono, że zrealizowane zostaną 2 nabory, w: 2015, w 2018 roku. Dwa nabory dla budynków mieszkalnych i budynków publicznych (łącznie).

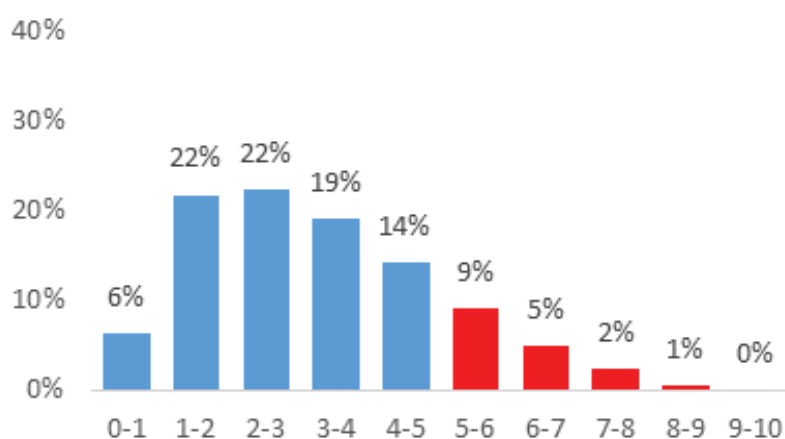
Przeliczony do wartości wariantu ambitnego koszt jednostkowy został skorygowany zgodnie z indeksem WCPBM na ceny stałe z 2014 roku i wyniósł dla budynków publicznych 1 446 683,49 zł,

a dla budynków mieszkalnych 1 280 193,42 zł.

Alokacja na budynki publiczne w EUR została przeliczona zgodnie z przyjętym kursem 3,55 zł na ceny stałe z 2014 roku w zł i wyniosła odpowiednio: 32 041 209,35 zł w naborze z 2015 i 2018 roku.

Alokacja na budynki mieszkalne w EUR została przeliczona zgodnie z przyjętym kursem 3,55 zł na ceny stałe z 2014 roku w zł i wyniosła odpowiednio: 32 041 209,35 zł w 2015 i 33 888 116,21 zł w 2018 roku.

Rozkład czasu realizacji projektów – doświadczenia perspektywy finansowej 2007-2013 w efektywności energetycznej znajduje się na wykresie poniżej. Rozkład ten został oszacowany dla projektów z kategorii interwencji 43 dla projektów poniżej 10 000 000 zł.

Źródło j.w.

Na podstawie danych historycznych określono, że od momentu naboru projektów do podpisania umowy i rozpoczęcia realizacji projektów upływa średnio 11 miesięcy.

W związku z tym, przyjęto, że rozpoczęcie realizacji projektów następuje rok po naborze wniosków i rozkłada się następnie na lata zgodnie z oszacowanym tempem realizacji projektów.

Dane z KSI obrazują długość trwania projektów od momentu podpisania umowy. Szacuje się, że osiągnięcie założonych wartości wskaźnika nastąpi w 2023 roku. Ze względu na historyczne tempo realizacji projektów przewiduje się, że osiągnięta wartość pośrednia na 2018 rok wyniesie 13 budynków, a wartość docelowa wyniesie 95 budynków.

Liczba zakupionych lub zmodernizowanych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej.

W ramach projektów z zakresu zakupu i modernizacji taboru transportu publicznego nie przewiduje się zaangażowania instrumentów finansowych. Z tego względu założono, na potrzeby wyliczenia wskaźnika, że cała alokacja zostanie przeznaczona na dotacyjne formy wsparcia. Założono że adekwatnym wskaźnikiem z perspektywy 2007-2013 jest agregat ze wskaźników:

- Liczba zakupionych jednostek taboru komunikacji miejskiej [szt.] (kategoria interwencji 25),
- Liczba zmodernizowanych jednostek taboru komunikacji miejskiej [szt.] (kategoria interwencji 25),

Na podstawie danych z Krajowego Systemu Informatycznego z 31 stycznia 2014 roku wybrano projekty, które realizują dane wskaźniki w obecnej perspektywie finansowej. Listę projektów ograniczono do projektów, które realizują wyłącznie dany wskaźnik. Skorygowano listę projektów o te, które obejmowały również budowę/rozbudowę infrastruktury, w celu osiągnięcia możliwie najlepszych wskaźników jednorodności grupy. Na podstawie tak wybranych zbiorów projektów populacja wyniosła 78 projektów, określono średni jednostkowy koszt przypadający na jednostkę produktu. Koszt jednostkowy został obliczony jako średni koszt dofinansowania (85%) przypadający na jednostki produktu i wyniósł 1 297 163. Założono, że zrealizowane zostaną 2 nabory w: 2015 oraz w 2017 roku. Zgodnie z „Wytycznymi dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw” opracowanych przez Ministerstwo Rozwoju i Infrastruktury przyjęto metodę wyliczenia średniej ważonej, na podstawie której przyjęto określony ważony kurs EUR/PLN o wartości 3,55zł. Ponadto przyjęto również prognozowaną dynamikę cen specyficzną dla danego typu projektu posługując się indeksem Wskaźnika cen produkcji sprzedanej przemysłu (WCPSP). Przewiduje się zróżnicowanie tempa realizacji projektów w okresie od ogłoszenia naboru do końca realizacji projektów. Na podstawie oszacowania średniej długości trwania projektów dla każdego z podzbiorów określono tempo realizacji.

Rozkład czasu realizacji projektów – doświadczenia perspektywy finansowej 2007-2013 KSI

29,00% projektów – długość realizacji 1-2 lata ; 37,00% projektów - długość realizacji 2-3 lata; 18,00% projektów - długość realizacji 3-4 lata; 7,00% projektów - długość realizacji 4-5 lat; 5,00% projektów - długość realizacji 5-6 lat; 0,00% projektów - długość realizacji 6-7 lat; 4,00% projektów - długość realizacji 7-8 lat.

Dane z KSI obrazują długość trwania projektów od momentu podpisania umowy. Szacuje się, że osiągnięcie założonych wartości wskaźnika nastąpi w 2023 roku. Przyporządkowano procentowy udział długości realizacji projektów do zaplanowanej alokacji na poszczególne nabory. Ze względu na historyczne tempo realizacji projektów przewiduje się, że osiągnięta wartość pośrednia na 2018 rok wyniesie 16 jednostki taboru.

Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej.

Założono że adekwatnym wskaźnikiem z perspektywy 2007-2013 jest agregat ze wskaźników:

- Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z energii geotermicznej [szt.]
- Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego [szt.]
- Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej z biomasy i biogazu [szt.]

Na podstawie danych z Krajowego Systemu Informatycznego z 31 stycznia 2014 roku wybrano projekty, które

realizują dane wskaźniki w obecnej perspektywie finansowej. Listę projektów ograniczono do projektów, które realizują dany wskaźnik (w podziale na rodzaje energii). Stworzono referencyjne zbiory projektów dla każdego z rodzajów energii, które skorygowano w celu osiągnięcia możliwie najlepszych wskaźników jednorodności grupy. Na podstawie tak wybranych zbiorów projektów (populacja geotermii 25 projektów, populacja energii słońca 72 projekty, populacja biomasy i biogazu 21 projektów) określono średni jednostkowy koszt przypadający na jednostkę produktu w każdej populacji. Koszt jednostkowy został obliczony jako średni koszt dofinansowania przypadający na poszczególne jednostki produktu i wyniósł 2 028 469 PLN dla biomasy i biogazu, 1 697 839 PLN dla energii słońca, 388 790 PLN dla energii geotermalnej. Założono, że liczba projektów w których tworzone jednostki wytwarzające energię ciepłą z energii słońca stanowią jeden kompleksowy projekt i w związku z tym należy je traktować jako jedną jednostkę.

Założono, że zrealizowane zostaną 3 nabory, 2016, 2018 i 2020 roku.

Koszt jednostkowy został obliczony jako średni koszt dofinansowania przypadający na poszczególne jednostki produktu.

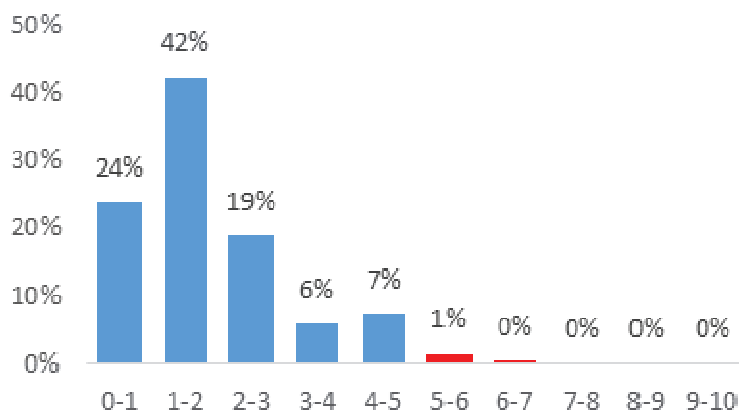
Wskaźnik	Historyczny koszt jednostkowy (według dofinansowania) (PLN)	Historyczny poziom dofinansowania (%)
Liczba jednostek wytwarzania energii ciepłej z iomasy	2 028 470	59,08
Liczba jednostek wytwarzania energii ciepłej słonecznej	1 697 840	75,25
Liczba jednostek wytwarzania energii ciepłej geotermalnej	388 791	72,04

Przyjęto, że faktyczny poziom dofinansowania projektów w okresie programowania 2014-2020 będzie podobny jak poziom historyczny. Ze względu na to, że w obszarze energii odnawialnej mogą występować projekty objęte zasadami pomocy publicznej poziom dofinansowania jest niższy niż maksymalny poziom dofinansowania (85,%).

Koszt ten został skorygowany zgodnie z indeksem WCPSP na ceny stałe z 2014 roku i wyniósł dla biomasy 2 096 233,24 PLN dla 1 754 557,90 PLN dla energii słońca, 401 778,67 PLN dla energii geotermalnej

Alokacja na projekty z zakresu energii ciepłej wyniosła 24 975 344, 56 EUR została przeliczona zgodnie z przyjętym kursem 3,55 zł na ceny stałe z 2014 roku w zł i wyniosła 77 650 054,86 zł dla trzech naborów łącznie w 2016, 2018 i 2020 roku.

Rozkład czasu realizacji projektów – doświadczenia perspektywy finansowej 2007-2013 w odnawialnych źródłach energii znajduje się na wykresie poniżej. Rozkład ten został oszacowany dla projektów z kategorii interwencji 39-42 dla projektów poniżej 10 000 000 zł.

Źródło: j.w.

Na podstawie danych historycznych określono, że od momentu naboru projektów do podpisania umowy i rozpoczęcia realizacji projektów upływa średnio 11 miesięcy.

W związku z tym, przyjęto, że rozpoczęcie realizacji projektów następuje rok po naborze wniosków i rozkłada się następnie na lata zgodnie z oszacowanym tempem realizacji projektów.

Szacuje się, że osiągnięcie założonych wartości wskaźnika nastąpi w 2023 roku. Ze względu na historyczne tempo realizacji projektów przewiduje się, że osiągnięta wartość pośrednia na 2018 rok wyniesie 7 jednostek wytwarzających energię ciepłą z odnawialnych źródeł.

Długość ścieżek rowerowych.

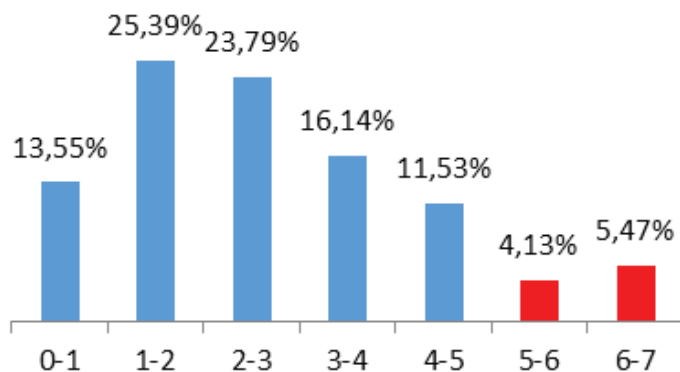
W ramach infrastruktury ścieżek rowerowych nie przewiduje się zaangażowania instrumentów finansowych. Z tego względu założono, na potrzeby wyliczenia wskaźnika, że cała alokacja zostanie przeznaczona na dotacyjne formy wsparcia. Założono że adekwatnym wskaźnikiem z perspektywy 2007-2013 jest agregat ze wskaźników:

- Długość wybudowanych lub oznakowanych/wytyczonych ścieżek rowerowych [km] (kategoria interwencji 24),
- Długość wybudowanych szlaków turystycznych [km] (kategoria interwencji 24),
- Długość przebudowanych szlaków turystycznych [km] (kategoria interwencji 24).

Na podstawie danych z Krajowego Systemu Informatycznego z 31 stycznia 2014 roku wybrano projekty, które realizują dane wskaźniki w obecnej perspektywie finansowej. Listę projektów ograniczono do projektów, które realizują wyłącznie dany wskaźnik. Wzięto pod uwagę projekty realizujące jedynie Kategorie Interwencji 24 Ścieżki rowerowe (wydatki związane z realizacją operacji obejmujące roboty oraz wyposażenie w środki i zasoby z zakresu ścieżek rowerowych). Dodatkowo w celach statystycznych stworzono listę projektów (wraz ze wskazanymi szacunkowymi kwotami) zgłoszonych do realizacji w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych z alokacji w ramach RPO WZ 2014-2020. Na podstawie tak wybranych zbiorów projektów (populacja wyniosła 60 projektów) określono średni jednostkowy koszt przypadający na jednostkę produktu. Koszt jednostkowy został obliczony jako średni koszt dofinansowania (85%) przypadający na poszczególne jednostki produktu i wyniósł 848 182 PLN. Zgodnie z „Wytycznymi dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw” opracowanych przez Ministerstwo Rozwoju i Infrastruktury przyjęto metodę wyliczenia średniej ważonej, na podstawie której przyjęto określony ważony kurs EUR/PLN o wartości 3,55zł. Ponadto przyjęto również prognozowaną dynamikę cen specyficzną dla danego typu projektu posługując się indeksem Wskaźnika cen produkcji budowlano-montażowej (WCPBM). Rozkład czasu realizacji projektów przyjęto na podstawie

raportu MIIIR Analiza trafności oraz spójności systemu ram wykonania dla Umowy Partnerstwa i programów operacyjnych na lata 2014-2020.

Rozkład czasu realizacji projektów – doświadczenia perspektywy finansowej 2007-2013 dla ścieżek rowerowych:

Źródło: j.w.

Szacuje się, że osiągnięcie założonych wartości wskaźnika nastąpi w 2023 roku. Przyporządkowano procentowy udział długości realizacji projektów do zaplanowanej alokacji na poszczególne nabory. Ze względu na historyczne tempo realizacji projektów przewiduje się, że osiągnięta wartość pośrednia na 2018 rok wyniesie 5,16 km.

Wskaźnik Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych

Poniższa tabela przedstawia tempo certyfikacji w kolejnych pięciu latach od ogłoszenia naborów dla wskazanych priorytetów inwestycyjnych i typów projektów, biorąc za punkt odniesienia perspektywę finansową 2007 – 2013 i dane historyczne zaczerpnięte z systemu KSI SIMIK 07-13.

Typy projektów perspektywy finansowej 2014 - 2020 zostały dopasowane do działań/ poddziałań z perspektywy finansowej 2007 - 2013.

Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych na rok 2018 ustalona została na poziomie 39 066 895 EUR, tj. 15,25% celu końcowego z uwzględnieniem korekty eksperckiej, która dodatkowo dostosowuje tempo realizacji do realnych założeń programowych, w szczególności ram formalno-prawnych, w których poszczególne działania będą uruchamiane (np. procedowanie nad zmianami ustaw w ramach tzw. „dużego trójkąta energetycznego”). Może to opóźnić tempo certyfikacji wydatków. W związku z powyższym dokonano korekty poziomu realnej wartości certyfikacji do realnego poziomu w II osi tj. do 73% poziomu wartości oszacowanej na podstawie danych historycznych oraz naborów przewidzianych dla osi II.

OŚ	PRIORYTET INWESTYCYJNY/TYPY PROJEKTÓW	TEMPO CERTYFIKACJI W KOLEJNYCH PIĘCIU LATACH OD OGŁOSZENIA KONKURSU (W %)				
		I	II	III	IV	V
II	4.1	0%	51%	17%	0%	0%
	4.3.1	0%	28%	16%	0%	0%
	4.3.2	0%	28%	16%	0%	0%
	4.5.1	12%	3%	30%	23%	7%
	4.5.2	46%	6%	24%	16%	0%
	4.5.3	12%	3%	30%	23%	7%
	4.7	0%	51%	17%	0%	0%

b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Na wskaźnik Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków zaplanowano wstępnie 40 576 416 EUR Na wartość tą składa się:

- 20 000 000 EUR na modernizację energetyczną budynków mieszkalnych, w PI 4.3, kategoria interwencji 14
- 20 576 416 EUR na modernizację energetyczną budynków publicznych, w PI 4.3, kategoria interwencji 13..

Założono, że zrealizowane zostaną 2 nabory, w: 2015, i w 2018 roku.

Zakłada się, że wskaźnik Liczba zakupionych lub zmodernizowanych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskim, zostanie osiągnięty poprzez dwa nabory, w 2015 i 2017 roku. Wstępnie przeznaczona na ten cel alokacja wyniesie około 23 000 000 EUR (po 11 000 000 EUR i 12 000 000 EUR w poszczególnych naborach).

Zakłada się, że wskaźnik Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej zostanie osiągnięty poprzez trzy nabory: w 2016, 2018 i 2020 roku (KEW). Wstępnie przeznaczona na ten cel alokacja wyniesie około 25,290344, EUR. Odpowiednio w poszczególnych naborach powinno to być około: 9 957 730 EUR, 9 957 730 EUR i 4 356 507 EUR. Środki te będą pochodziły z 10, 11, 12 kategorii interwencji.

Zakłada się, że wskaźnik Długość ścieżek rowerowych zostanie osiągnięty poprzez dwa nabory: w 2016 i 2018 roku. Wstępnie przeznaczona na ten cel alokacja wyniesie około 20 000 000 EUR (po 10 000 000 EUR w każdym naborze).

Wykorzystane wskaźniki produktu dotyczą projektów realizowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego 4a, 4c, 4e

Całkowita alokacja na całą oś wynosi 217 711 416 EUR.

Wybrano cztery wskaźniki (Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków, Liczba zakupionych lub zmodernizowanych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskim, Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej, Długość ścieżek rowerowych) na które wstępnie przeznaczono około 57,41 % alokacji osi priorytetowej II.

- c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie,:

Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków,

Wskaźnik ten wybrano ze względu na zdiagnozowane potrzeby w zakresie dalszego procesu zmniejszania emisyjności we wszystkich sektorach oraz zwiększania efektywności energetycznej.

Osiągnięcie zakładanego wskaźnika Liczby zmodernizowanych energetycznie budynków przyczynia się do zrealizowania celów szczegółowych Zmniejszona energochłonność budynków publicznych i mieszkaniowych.

Na podstawie danych historycznych zidentyfikowano stosunkowo powolne tempo realizacji projektów w zakresie modernizacji energetycznej budynków.

Liczba zakupionych lub zmodernizowanych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskim,

Wskaźnik ten wybrano ze względu na zdiagnozowane potrzeby w zakresie konieczności wymiany taboru oraz wprowadzenia rozwiązań w transporcie zbiorowym sprzyjających wyborowi tego środka transportu przez mieszkańców. Ponadto kluczowym było również zwrócenie uwagi na zmniejszenie emisji CO₂

Na podstawie danych historycznych zidentyfikowano stosunkowo powolne tempo wymiany taboru w publicznym transporcie pasażerskiego na tabor sprzyjający środowisku. Ponadto zbyt wolna wymiana taboru powoduje bardzo powolną zmianę w zachowaniu uczestników transportu miejskiego tj. zmianę środka transportu indywidualnego na zbiorowy.

Osiągnięcie zakładanego wskaźnika Liczba zakupionych lub zmodernizowanych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskim przyczynia się do zrealizowania celu szczegółowego Zmniejszenie emisji generowanej przez transport, przede wszystkim na obszarach miejskich.

Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej,

Wskaźnik ten wybrano ze względu na zdiagnozowane potrzeby w zakresie zwiększenia wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych. Dodatkowo, w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego jako priorytetowe traktuje się źródła energii oparte o biomasę, biogaz i energię słoneczną, a źródła te w przeważającej mierze produkują energię cieplną.

Osiągnięcie zakładanego wskaźnika Liczby jednostek wytwarzania energii cieplnej przyczynia się do zrealizowania celu szczegółowego Zwiększona produkcja energii z odnawialnych źródeł energii.

Długość ścieżek rowerowych.

Wybrany KEW tj. Wartość wskaźnika Długość ścieżek rowerowych w podpisanych umowach jest związany ze wskaźnikiem Długość ścieżek rowerowych.

Wskaźnik ten wybrano ze względu na zdiagnozowane potrzeby w zakresie zapotrzebowania na różnorodne środki transportu, jednak przede wszystkim na potrzeby w zakresie zmniejszenia emisji gazów.

Na podstawie danych historycznych zidentyfikowano średnie tempo realizacji projektów w zakresie dróg rowerowych.

Osiągnięcie zakładanego wskaźnika przyczynia się do zrealizowania celu szczegółowego Zmniejszenie emisji

generowanej przez transport, przede wszystkim na obszarach miejskich.

d. Wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

Wybór projektów do realizacji będzie opierał się na obiektywnej ocenie wniosków opartej na kryteriach wyboru adekwatnych dla oczekiwanych rezultatów, zaakceptowanych przez Komitet monitorujący. Główne kryteria wyboru będą promowały te projekty, które w największym stopniu będą przyczyniać się do realizacji celów określonych dla Osi.

Przykładowe kryteria w zakresie infrastruktury związanej z modernizacją energetyczną budynków:

- efektywność podjętych działań,
- komplementarność z projektami realizowanymi w ramach priorytetu inwestycyjnego 9.2.
- w przypadku budynków użyteczności publicznej takich jak szkoły, szpitale, zakłady opieki zdrowotnej, kluczowym w wyborze będzie kwestia tendencji demograficznych. Wsparcie realizowanych przedsięwzięć będzie musiało uwzględniać wyludnianie się obszarów a także starzenie się społeczeństwa i zwiększone zapotrzebowanie na łatwo dostępne usługi medyczne. W związku z tym weryfikowane będzie, czy zmniejszenie ilości mieszkańców mogących korzystać z infrastruktury publicznej będzie uwzględniać planowane ograniczenie ilości i pojemności obiektów publicznych.
- zwiększenie racjonalnego wykorzystania zasobów,
- efekty środowiskowe projektu,
- wpływ na rozwój gospodarczy województwa,
- zastosowanie innowacyjnych technologii,
- kompleksowość projektu.

Kryteria wyboru projektów będą promowały te projekty, które w największym stopniu będą przyczyniać się do realizacji celów końcowych.

Oszacowany KEW odzwierciedla harmonogram ogłaszania naborów.

Przykładowe kryteria w zakresie infrastruktury związanej z wytwarzaniem energii ze źródeł odnawialnych:

- efekty środowiskowe projektu,
- zapewnienie stabilności dostaw energii,
- wpływ na rozwój gospodarczy województwa,
- zwiększenie racjonalnego wykorzystania zasobów,
- zastosowania innowacyjnych technologii,
- zwiększenie zatrudnienia.

Kryteria wyboru projektów będą promowały te projekty, które w największym stopniu będą przyczyniać się do realizacji celów końcowych.

Oszacowany KEW odzwierciedla harmonogram ogłaszania naborów.

Przykładowe kryteria w zakresie infrastruktury ścieżek rowerowych:

- efekty środowiskowe projektu,
- zwiększenie atrakcyjności publicznego transportu zbiorowego,
- ograniczenie transportu indywidualnego samochodowego w centrach miast,
- kompleksowość projektu.

Przykładowe kryteria w zakresie taboru transportu miejskiego:

- efekty środowiskowe projektu,
- zastosowanie innowacyjnych technologii wspierających zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych,
- zwiększenie atrakcyjności publicznego transportu zbiorowego,
- ograniczenie transportu indywidualnego samochodowego w centrach miast,

- kompleksowość projektu.

e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

W trakcie programowania parametry decydujące o metodyce szacowania wartości pośrednich i końcowych ram wykonania, wskazane w powyższym punkcie mogą ulec zmianie i wówczas konieczne może być odpowiednie dostosowanie ram wykonania.

Wpływ na szacowanie wartości pośrednich lub docelowych na etapie programowania jest bezpośrednio powiązany z wieloma czynnikami, np. sytuacją społeczno-gospodarczą, prawną, dostępnymi zbiorami danych statystycznymi lub innymi pomocnymi opracowaniami.

Wszystkie cztery wskaźniki produktowe celu pośredniego i końcowego w osi II są wrażliwe między innymi na:

- Znaczące zwiększenie kosztów realizowanych projektów,
- Znaczące zmiany w regulacjach prawnych (np. wprowadzenie niekorzystnych zapisów w „trójpaku energetycznym”- zakaz udziału w rynku certyfikatów energii dla beneficjentów pomocy publicznej na budowę infrastruktury),
- Zwiększenie zadłużenia jednostek sektora publicznego,
- Znaczący wzrost inflacji,
- Znaczące obniżenie PKB,
- Znaczących zmian w linii demarkacyjnej,
- Znaczące wahania kursu euro,
- Znaczące wahania cen paliw kopalnych

Dodatkowo wartości docelowe celu pośredniego i końcowego wskaźnika Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków zależą między innymi od:

- Konieczności przeprowadzenia postępowania przetargowego na wyłonienie menedżera finansowego, jeśli wsparcie tego typu projektu będzie polegała na zwrotnych instrumentach finansowych.
- Możliwości utrzymywania lub obniżenie obecnego poziomu stóp procentowych kredytów komercyjnych, co spowoduje brak zainteresowania ze strony wnioskodawców na ewentualne instrumenty zwrotne,
- Znacząca konkurencja w podaży dostępnych środków wsparcia (np. preferencyjne kredyty termomodernizacyjne oferowane przez BGK i przez NFOŚiGW, które będą znacznie bardziej atrakcyjne pod względem finansowym niż te oferowane przez Program.

- .
- Konieczności dalszej zmiany mentalności społeczeństwa w kierunku bardziej ekologicznego i rozumiejącego konieczność zmian postaw w kierunku bardziej energooszczędnych. Nie przygotowanie lub opóźnienie przygotowania podstaw udzielania pomocy na mieszkalnictwo wielorodzinne.
- Znaczący wzrost cen substratów do produkcji energii (dotyczy kotłów na biomasę i biogazowni).

Dodatkowo wartości docelowe celu pośredniego i końcowego wskaźnika Liczba zakupionych lub zmodernizowanych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskim, zależą między innymi od:

- Uporządkowania dokumentów planistycznych i zhierarchizowania potrzeb w zakresie transportu publicznego
- Prośrodowiskowego podejścia tj. woli zakupu taboru niskoemisyjnego
- Zmiany myślenia mieszkańców tj. porzucenia indywidualnego transportu samochodowego na rzecz komunikacji miejskiej
- Dostosowania infrastruktury transportu miejskiego m. in. centrów przesiadkowych tak aby uatrakcyjnić i udogodnić transport publiczny.

Wartości docelowe celu pośredniego i końcowego wskaźnika Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej, zależą między innymi od:

- Nie przygotowanie lub opóźnienie przygotowania podstaw udzielania pomocy w sektorze energetycznym.

Wartości docelowe celu pośredniego i końcowego wskaźnika Długość wybudowanych lub przebudowanych dróg dla rowerów zależą między innymi od:

- zatwierdzonych, uporządkowanych dokumentów planistycznych miast, ich brak wydłuża procedury uzgodnieniowe, powoduje kumulację inwestycji, co z kolei przekłada się na hierarchizację potrzeb miast,
- woli politycznej w zakresie ograniczenia transportu kołowego w centrach miast.

Oś priorytetowa III OCHRONA ŚRODOWISKA I ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)⁷⁾⁸⁾

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny. Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)			Cel końcowy (2023) ⁹⁾			Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach) ¹⁰⁾	
						M	K	O	M	K	O			
III	Wskaźnik produktu		<i>Liczba urzędzeń dla celów ochrony przeciwpowodziowej</i>	Szt.	EFRR	słabiej rozwinięty			0			7	IZ	<i>Przewidziana alokacja to 16,5 mln euro co daje 22,60% alokacji Osi Priorytetowej</i>
	KEW		<i>Wartość wskaźnika Liczba urzędzeń dla celów ochrony przeciwpowodziowej w podpisanych umowach</i>	%	EFRR	słabiej rozwinięty			1			7		
III	Wskaźnik produktu		<i>Liczba wspartych oczyszczalni ścieków</i>	Szt.	EFRR	słabiej rozwinięty			0			2	IZ	<i>Przewidziana alokacja to 6,316475 mln</i>

⁷⁾ Dla EFRR i FS podział wg funduszy i kat. regionów jest wymagany

⁸⁾ W przypadku gdy YEI będzie wdrażana jako część osi priorytetowej, YEI musi być traktowana odrębnie jako że środki dedykowane YEI są wyłączone z rezerwy wykonania.

⁹⁾ Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączną (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.

¹⁰⁾ Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

			<i>komunalnych</i>										<i>euro co daje 8,65% alokacji Osi Priorytetowej</i>
	KEW		<i>Wartość wskaźnika Liczba wspartych oczyszczalni ścieków komunalnych w podpisanych umowach</i>	%	EFRR	<i>słabiej rozwinęty</i>			2			2	
III	Wskaźnik produktu		<i>Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów</i>	Szt.	EFRR	<i>słabiej rozwinęty</i>			0			2	IZ <i>Przewidziana alokacja to 15mln euro co daje 20,55% alokacji Osi Priorytetowej</i>
	KEW		<i>Wartość wskaźnika Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów w podpisanych umowach</i>	%	EFRR	<i>słabiej rozwinęty</i>			2			2	
III	(Wskaźnik postępu finansowego)		<i>Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych</i>	PLN	EFRR	<i>słabiej rozwinęty</i>			22 509 412			85 882 353	IZ

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

- a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowe i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji *ex ante*:

Liczba urządzeń dla celów ochrony przeciwpowodziowej.

Określono, że adekwatnym wskaźnikiem z perspektywy 2007-2013 jest wskaźnik Liczba wybudowanych, wyremontowanych lub przebudowanych pozostałych obiektów ochrony przeciwpowodziowej [szt.] Na podstawie danych z Krajowego Systemu Informatycznego z 31 stycznia 2014 roku wybrano projekty, które realizują dany wskaźnik w obecnej perspektywie finansowej. Listę projektów ograniczono do projektów, które realizują wyłącznie dany wskaźnik. Stworzono referencyjny zbiór projektów, który skorygowano w celu osiągnięcia możliwie najlepszych wskaźników jednorodności grupy. Na podstawie tak wybranego zbioru projektów (populacja 30 projektów) określono średni czas realizacji projektu oraz średni jednostkowy koszt przypadający na jednostkę produktu. Koszt jednostkowy został obliczony jako średni koszt dofinansowania przypadający na poszczególne jednostki produktu i wyniósł 7 507 555 PLN.

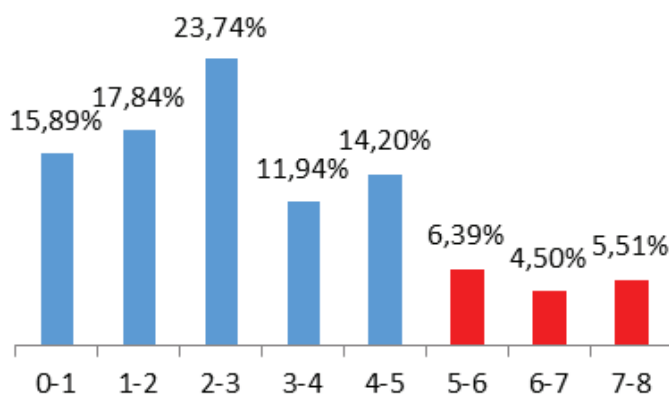
Historyczny poziom dofinansowania wyniósł 95,77%. Przyjęto, że podobny poziom dofinansowania zostanie udzielony w projektach w okresie 2014-2020.

Założono, że głównym naborem, który będzie skoncentrowany na osiągnięciu tego wskaźnika będzie nabór ogłoszony w 2018 roku z uwagi na harmonogram prac legislacyjnych.

Koszt ten został skorygowany zgodnie z indeksem WCPBM na ceny stałe z 2014 roku i wyniósł **7 480 630,17 zł**

Alokacja na urządzenia ochrony przeciwpowodziowej w EUR została przeliczona zgodnie z przyjętym kursem 3,55 zł na ceny stałe z 2014 roku w zł i wyniosła **52 867 995,42 zł**

Rozkład czasu realizacji projektów – doświadczenia perspektywy finansowej 2007-2013 w zapobieganiu zagrożeniom znajduje się na wykresie poniżej. Rozkład ten został oszacowany dla projektów z kategorii interwencji 53.

Źródło: j.w.

Na podstawie danych historycznych określono, że od momentu naboru projektów do podpisania umowy i rozpoczęcia realizacji projektów upływa średnio 11 miesięcy.

W związku z tym, przyjęto, że rozpoczęcie realizacji projektów następuje rok po naborze wniosków i rozkładu

się następnie na lata zgodnie z oszacowanym tempem realizacji projektów.

Dane z KSI obrazują długość trwania projektów od momentu podpisania umowy. Szacuje się, że osiągnięcie założonych wartości wskaźnika nastąpi w 2023 roku. Ze względu na historyczne tempo realizacji projektów przewiduje się, że nie zostanie osiągnięta wartość pośrednia na 2018 rok. Do końca 2018 możliwe będzie jedynie podpisanie umowy o dofinansowanie na jedno urządzenie przeciwpowodziowe.

Liczba wspartych oczyszczalni ścieków komunalnych.

Określono, że adekwatnym wskaźnikiem z perspektywy 2007-2013 jest wskaźnik Liczba przebudowanych oczyszczalni ścieków [szt.] Na podstawie danych z Krajowego Systemu Informatycznego z 31 stycznia 2014 roku wybrano projekty, które realizują dany wskaźnik w obecnej perspektywie finansowej. Listę projektów ograniczono do projektów, które realizują wyłącznie dany wskaźnik. Stworzono referencyjny zbiór projektów, który skorygowano w celu osiągnięcia możliwie najlepszych wskaźników jednorodności grupy. Na podstawie tak wybranego zbioru projektów (populacja 40 projektów) określono średni czas realizacji projektu oraz średni jednostkowy koszt przypadający na jednostkę produktu. Koszt jednostkowy został obliczony jako średni koszt dofinansowania przypadający na poszczególne jednostki produktu i wyniósł 4 836 743 PLN.

Historyczny poziom dofinansowania dla projektów polegających na budowie lub przebudowanie oczyszczalni ścieków wyniósł 67,84%. Przyjęto, że faktyczny poziom dofinansowania projektów w okresie programowania 2014-2020 będzie podobny. Różni się on od maksymalnego poziomu (85%) ze względu na możliwość występowania dochodu w projektach objętych wsparciem.

Oszacowany koszt jednostkowy wskaźnika Liczba wspartych oczyszczalni został skorygowany zgodnie z indeksem WCPBM na ceny stałe z 2014 roku i wyniósł 4 819 397,17 zł.

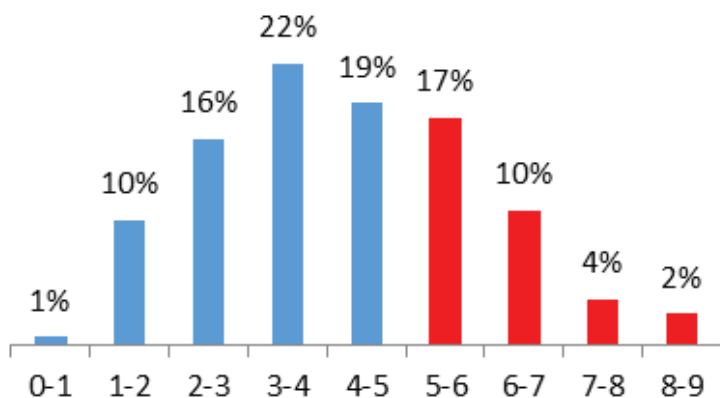
Realizacja zadań związanych z oczyszczaniem ścieków będzie ściśle skorelowana z Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

Na podstawie IV aktualizacji KPOŚK wytypowano jedną oczyszczalnię, która będzie realizowana w perspektywie finansowej 2014-2020 i znany jest jej przybliżony koszt (15 000 000 PLN). Uwzględniono to w szacowaniu wartości docelowej wskaźnika..

Założono, że głównym naborem, który będzie skoncentrowany na osiągnięciu tego wskaźnika będzie nabór ogłoszony w 2015 roku dla którego wyznaczono wstępną alokację 6 316 475,00 EUR.

Alokacja na oczyszczalnię w EUR została przeliczona zgodnie z przyjętym kursem 3,55 zł na ceny stałe z 2014 roku w zł i wyniosła 8 730 991,49 zł.

Rozkład czasu realizacji projektów – doświadczenia perspektywy finansowej 2007-2013 w sektorze oczyszczania ścieków znajduje się na wykresie poniżej. Rozkład ten został oszacowany dla projektów z kategorii interwencji 46.

Źródło: j.w.

Na podstawie danych historycznych określono, że od momentu naboru projektów do podpisania umowy i rozpoczęcia realizacji projektów upływa średnio 11 miesięcy.

W związku z tym, przyjęto, że rozpoczęcie realizacji projektów następuje rok po naborze wniosków i rozkłada się następnie na lata zgodnie z oszacowanym tempem realizacji projektów.

Dane z KSI obrazują długość trwania projektów od momentu podpisania umowy. Szacuje się, że osiągnięcie założonych wartości wskaźnika nastąpi w 2023 roku. Ze względu na historyczne tempo realizacji projektów przewiduje się, że nie zostanie osiągnięta wartość pośrednia na 2018 rok. Do 2018 możliwe będzie jedynie podpisanie umów o dofinansowanie dwóch oczyszczalni ścieków.

Realizacja zadań związanych z oczyszczaniem ścieków będzie ściśle skorelowana z Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

Na podstawie IV aktualizacji KPOŚK wytypowano jedną oczyszczalnię, która będzie realizowana w perspektywie finansowej 2014-2020 i znany jest jej przybliżony koszt (15 000 000 PLN). Uwzględniono to w szacunkowych wartościach podziału alokacji

Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów.

Określono, że adekwatnym wskaźnikiem z perspektywy 2007-2013 jest wskaźnik Liczba innych nowo wybudowanych zakładów ZZO w ramach projektów kompleksowych [szt.]. Na podstawie danych z Krajowego Systemu Informatycznego z 31 stycznia 2014 roku wybrano projekty, które realizują dany wskaźnik w obecnej perspektywie finansowej. Listę projektów ograniczono do projektów, które realizują wyłącznie dany wskaźnik. Stworzono referencyjny zbiór projektów, który skorygowano w celu osiągnięcia możliwie najlepszych wskaźników jednorodności grupy. Na podstawie tak wybranego zbioru projektów (populacja 21 projektów) określono średni czas realizacji projektu. Koszt jednostkowy został obliczony jako średni koszt dofinansowania przypadający na poszczególne jednostki produktu i wyniósł 30 697 741 PLN.

Historyczny poziom dofinansowania dla projektów polegających na wsparciu zakładów zagospodarowania odpadów wyniósł 80,93%. Przyjęto, że faktyczny poziom dofinansowania projektów w okresie programowania 2014-2020 będzie podobny. Różni się on od maksymalnego poziomu (85%) ze względu na możliwość występowania dochodu w projektach objętych wsparciem i możliwością udzielania wsparcia w limitach rekompensaty za usługi w ogólnym interesie gospodarczym.

Obowiązujący obecnie Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego wskazuje na niższe potrzeby inwestycyjne w regionach, w których nie przewidziano komponentu termicznego przekształcania odpadów. Jednak przewiduje się, aktualizację WPGO w najbliższym czasie. Założono, że

głównym naborem, który będzie skoncentrowany na osiągnięcie tego wskaźnika będzie nabór ogłoszony w 2016 roku dla którego wyznaczono wstępną alokację 15 000 000 EUR.

Koszt ten został skorygowany zgodnie z indeksem WCPBM na ceny stałe z 2014 roku i wyniósł

30 587 646,67 zł

Alokacja na zakłady zagospodarowania odpadów w EUR została przeliczona zgodnie z przyjętym kursem 3,55 zł na ceny stałe z 2014 roku w zł i wyniosła 48 061 814,02 zł

Alokacja na wskaźnik jest niższa niż na to wskazuje koszt jednostkowy. Uwzględniono jednak, że aktualne WPGO wskazuje na niższe zapotrzebowanie inwestycyjne. Linia demarkacyjna w tym działaniu ogranicza dodatkowo zakres interwencji do regionów gospodarowania odpadami w których nie zaplanowano termicznego przekształcania odpadów. W województwie zachodniopomorskim szacuje się, że w nowej perspektywie będą to dwa regiony.

Na podstawie danych historycznych określono, że od momentu naboru projektów do podpisania umowy i rozpoczęcia realizacji projektów upływa średnio 11 miesięcy.

Ze względu na brak odniesień do sektora odpadów w „Analizie trafności oraz spójności systemu ram wykonania dla Umowy Partnerstwa i programów operacyjnych na lata 2014-2020” zleconego przez MliR oszacowano średnią długość trwania projektów na podstawie projektów w KSI. Wartość ta wynosi 7 lat (5,61 roku dane z KSI + 1 rok na nabór, ocenę i podpisanie umowy).

Dane z KSI obrazują długość trwania projektów od momentu podpisania umowy. Szacuje się, że osiągnięcie założonych wartości wskaźnika nastąpi w 2023 roku. Ze względu na historyczne tempo realizacji projektów przewiduje się, że nie zostanie osiągnięta wartość pośrednia na 2018 rok. Do 2018 możliwe będzie jedynie podpisanie umów o dofinansowanie dwóch zakładów zagospodarowania odpadów.

Wskaźnik Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych

Poniższa tabela przedstawia tempo certyfikacji w kolejnych pięciu latach od ogłoszenia naborów dla wskazanych priorytetów inwestycyjnych i typów projektów, biorąc za punkt odniesienia perspektywę finansową 2007 – 2013 i dane historyczne zaczerpnięte z systemu KSI SIMIK 07-13.

Typy projektów perspektywy finansowej 2014 - 2020 zostały dopasowane do działań/ poddziałań z perspektywy finansowej 2007 - 2013.

Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych na rok 2018 ustalona została na poziomie 22 509 412 EUR, tj. 26,21% celu końcowego z uwzględnieniem korekty eksperckiej, która dodatkowo dostosowuje tempo realizacji do realnych założeń programowych, w szczególności ram formalno-prawnych, w których poszczególne działania będą uruchamiane. Może to opóźnić tempo certyfikacji wydatków. W związku z powyższym dokonano korekty poziomu realnej wartości certyfikacji do realnego poziomu w III osi tj. do 53% poziomu wartości oszacowanej na podstawie danych historycznych oraz naborów przewidzianych dla osi III.

OŚ	PRIORYTET INWESTYCYJNY/TYPY PROJEKTÓW	TEMPO CERTYFIKACJI W KOLEJNYCH PIĘCIU LATACH OD OGŁOSZENIA KONKURSU (W %)				
		I	II	III	IV	V
III	5.2.1	46%	6%	24%	16%	0%
	5.2.2	8%	23%	19%	10%	0%
	5.2.3	8%	23%	19%	10%	0%
	5.2.4	46%	6%	24%	16%	0%
	5.2.5	46%	6%	24%	16%	0%
	6.2	10%	31%	40%	8%	0%
	6.1	2%	37%	24%	28%	0%

- b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Na wskaźnik Liczba urządzeń dla celów ochrony przeciwpowodziowej zaplanowano wstępnie 16 500 000 EUR (kategoria interwencji 87). Zasadniczy etap realizacji tego wskaźnika zostanie uruchomiony dopiero w 2018, roku ponieważ realizacja tego typu projektów będzie uzależniona od wdrożenia właściwych przepisów obejmujących kwestie Ramowej Dyrektywy Wodnej i Dyrektywy Powodziowej.

Zakłada się, że wskaźnik Liczba wspartych oczyszczalni ścieków komunalnych zostanie osiągnięty poprzez jeden nabór w 2015 roku. Wstępnie przeznaczona na ten cel alokacja wyniesie około 6 316 475 EUR w ramach kategorii interwencji 22.

Zakłada się, że wskaźnik Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów zostanie osiągnięty poprzez jeden nabór w 2016 roku. Wstępnie przeznaczona na ten cel alokacja wyniesie około 15 000 000 EUR w ramach kategorii interwencji 17, 18, 23 i 2 mln euro z kategorii 19.

Wykorzystane wskaźniki produktu/KEW dotyczą projektów realizowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego 5.2, 6.1, 6.2. Całkowita alokacja na całą oś wynosi 73 000 000 EUR. Wybrano trzy wskaźniki (Liczba urządzeń dla celów ochrony przeciwpowodziowej, Liczba wspartych oczyszczalni ścieków komunalnych, Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów), na które wstępnie przeznaczono około 51,80 % alokacji osi priorytetowej III.

- c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie,:

Wybrany wskaźnik Liczba urządzeń dla celów ochrony przeciwpowodziowej i odpowiada na zdiagnozowane braki w infrastrukturze przeciwpowodziowej. Jeden zaplanowany nabór uwzględnia konieczność realizacji projektów, zgodnie z wymogami dyrektywy powodziowej, ramowej dyrektywy wodnej oraz map zagrożeń i ryzyka powodziowego, a także planami zarządzania ryzykiem powodziowym, niezależnie od realizacji projektów dotyczących budowania pojemności retencyjnej. Realizacja inwestycji związanych z budową

urządzeń do celów ochrony przeciwpowodziowej przyczyni się do osiągnięcia celu szczegółowego jakim jest Skuteczny system zapobiegania zagrożeniom, poprzez niwelację skutków zmian klimatu w obszarze gospodarki wodnej. Wybrany wskaźnik Liczba wspartych oczyszczalni ścieków komunalnych, odpowiada na zdiagnozowane potrzeby w zakresie spełnienia zobowiązań akcesyjnych w zakresie oczyszczania ścieków komunalnych w aglomeracjach ujętych w KPOŚK. W województwie zachodniopomorskim zdiagnozowano obszary (białe plamy), które są w minimalnym stopniu skanalizowane oraz zwodociągowane. Realizacja zadań polegających na uzupełnieniu sieci kanalizacyjnej oraz modernizacji istniejących oczyszczalni, w tym wprowadzenie w nich systemu gospodarowania odpadami pościekowymi wpłynie na osiągnięcie celu szczegółowego jakim Zwiększona liczba ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z wymogami unijnymi. .

Wybrany Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów. Wskaźniki te wybrano ze względu na zdiagnozowane potrzeby w zakresie spełnienia zobowiązań akcesyjnych w zakresie gospodarowania odpadami, zgodnie z unijną hierarchią gospodarowania odpadami. Pod względem ilości wytwarzanych odpadów komunalnych województwo zajmuje jedno z najwyższych miejsc w Polsce, co jest skutkiem wysokiego stopnia urbanizacji. W związku z tym konieczne jest wdrożenie działań zmierzających do zabezpieczenia odpowiedniej infrastruktury do przyjmowania i przetwarzania odpadów komunalnych z głównym naciskiem na odpady nadające się do recyklingu oraz odpady ulegające biodegradacji. Realizacja tych zadań przyczyni się do osiągnięcia celu szczegółowego jakim jest Zmniejszona ilość odpadów deponowanych na składowiskach.

d. Wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

Wybór projektów do realizacji będzie opierał się na obiektywnej ocenie wniosków opartej na kryteriach wyboru adekwatnych dla oczekiwanych rezultatów, zaakceptowanych przez Komitet Monitorujący. Główne kryteria wyboru będą promowały te projekty, które w największym stopniu będą przyczyniać się do realizacji celów określonych dla Osi.

Przykładowe kryteria w zakresie infrastruktury związanej z adaptacją do zmian klimatu:

- zapewnienie płynności działań systemów ratownictwa w warunkach wystąpienia zjawisk katastrofalnych lub poważnych awarii,
- zgodność z właściwym Planem Gospodarowania Wodami w Dorzeczu/Master Planami dla obszarów dorzeczy Wisły i Odry,
- zgodność z mapami średniego ryzyka powodziowego i planem zarządzania ryzykiem powodziowym,
- zgodność z Planem adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030.

Przykładowe kryteria w zakresie infrastruktury związanej z gospodarką odpadami:

- wpływ na rozwój gospodarczy województwa,
- zwiększenie racjonalnego wykorzystania zasobów,
- wdrażanie nowych technologii w zakresie gospodarki odpadami,
- zgodność z Planem Gospodarki Odpadami dla WZ.

Kryteria wyboru projektów będą promowały te projekty, które w największym stopniu będą przyczyniać się do realizacji celów końcowych.

Zakłada się, że przy wyborze projektów położony zostanie nacisk na kompleksowy charakter działań związanych z rozwiązaniem istniejących problemów w zakresie gospodarki odpadami.

Projekty będą realizowane w formule konkursowej.

Oszacowany KEW odzwierciedla harmonogram ogłaszania naborów.

Głównym typem projektów wspieranych w priorytecie 6.1 będą kompleksowe inwestycje w zakresie rozwoju systemu gospodarki odpadami komunalnymi realizowane w regionach gospodarki odpadami komunalnymi, w których nie przewidziano komponentu dotyczącego termicznego przekształcenia odpadów, zapewniające zintegrowane podejście zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami na poziomie wynikającym ze zobowiązań akcesyjnych. Przedmiotowy typ projektu będzie przyczyniał się w osiągnięcia wskaźników

rezultatu, Udział odpadów komunalnych niepodlegających składowaniu w ogólnej masie odpadów komunalnych.

Przykładowe kryteria w zakresie infrastruktury związanej z oczyszczaniem ścieków:

- wpływ na rozwój gospodarczy województwa,
- zwiększenie racjonalnego wykorzystania zasobów,
- wdrażanie nowych technologii w zakresie gospodarki wodnej oraz oczyszczania ścieków,
- zgodność z KPOŚK.

Celem PI jest budowa, modernizacja, rozbudowa infrastruktury oczyszczalni ścieków oraz dostosowanie jej do wypełnienia zobowiązań wynikających z prawa unijnego. W ramach projektu możliwe wsparcie dla gospodarki osadami ściekowymi, jednocześnie mając na uwadze konieczność uwzględnienia hierarchii postępowania z osadami ściekowymi, zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

Realizacja projektów przyczyni się do osiągnięcia wskaźnika rezultatu jakim jest Zwiększona liczba ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z wymogami unijnymi.

- e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

W trakcie programowania parametry decydujące o metodyce szacowania wartości pośrednich i końcowych ram wykonania, wskazane w powyższym punkcie mogą ulec zmianie i wówczas konieczne może być odpowiednie dostosowanie ram wykonania.

Wpływ na szacowanie wartości pośrednich lub docelowych na etapie programowania jest bezpośrednio powiązany z wieloma czynnikami, np. sytuacją społeczno-gospodarczą, prawną, dostępnymi zbiorami danych statystycznymi lub innymi pomocnymi opracowaniami.

Wszystkie trzy wskaźniki produktowe celu pośredniego i końcowego w osi III są wrażliwe między innymi na:

- Znaczące zwiększenie kosztów realizowanych projektów,
- Znaczące zmiany w regulacjach prawnych,
- Zwiększenie zadłużenia jednostek sektora publicznego (niezgodne z założeniami Umowy Partnerstwa),
- Znaczące zwiększenie emigracji (demografia),
- Znaczący wzrost inflacji,
- Znaczące obniżenie PKB,
- Znaczących zmian w linii demarkacyjnej,

Dodatkowo wartości docelowe celu pośredniego i końcowego wskaźnika Liczba urzędzeń dla celów ochrony

przeciwpowodziowej zależą między innymi od:

- Zmian organizacyjnych instytucji odpowiedzialnych za realizację projektów,
- Zmianę kierunków działań zaplanowanych w dokumentach planistycznych (Master Plany, Plany Gospodarowania Wodami w Dorzeczu,
- Itd.

Dodatkowo wartości docelowe celu pośredniego i końcowego wskaźnika Liczba wspartych oczyszczalni ścieków komunalnych zależą między innymi od:

- Stopnia przygotowania inwestycji na 2015 rok (uzyskanie niezbędnych pozwoleń, decyzji środowiskowych, przygotowania/rozstrzygnięcia postępowań przetargowych, itp.),
- Zmian w sposobie osiągania celów przez aglomeracje wymienione w KPOŚK (np. poprzez ograniczanie granic aglomeracji, eliminujących obszary dla których zbiorczy system kanalizacji nie ma ekonomicznego uzasadnienia),
- Znaczących zmian w kierunku działań wynikających z czwartej aktualizacji KPOŚK,

Wartości docelowe celu pośredniego i końcowego wskaźnika Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów zależą między innymi od:

- Znaczących zmian w kierunku działań wynikających z aktualizacji WPGO,
-

Oś priorytetowa IV NATURALNE OTOCZENIE CZŁOWIEKA

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)¹¹⁾¹²⁾

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, wskaźnik produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)			Cel końcowy (2023) ¹³⁾			Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach) ¹⁴⁾
							M	K	O	M	K	O		
IV	Wskaźnik produktu		Powierzchnia siedlisk w zakresie uzyskania lepszego statusu ochrony	ha	EFRR	stabiej rozwinięty			12,37			91,29	SL 2014	Przewidziana alokacja to 4 385 000 euro co daje 4,85% alokacji Osi Priorytetowej
IV	Wskaźnik produktu		Liczba wspartych obiektów turystycznych i rekreacyjnych	km	EFRR	stabiej rozwinięty			4			17	SL 2014	Przewidziana alokacja to 33 000 000 (KI 75, KI 92) euro co daje 36,5% alokacji Osi Priorytetowej
IV	Wskaźnik produktu		Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	Szt.	EFRR	stabiej rozwinięty			0			13	SL 2014	Przewidziana alokacja to 13 mln (KI 94) euro co daje 13, 63% alokacji Osi Priorytetowej

¹¹⁾ Dla EFRR i FS podział wg funduszy i kat. regionów jest wymagany

¹²⁾ W przypadku gdy YEI będzie wdrażana jako część osi priorytetowej, YEI musi być traktowana odrębnie jako że środki dedykowane YEI są wyłączone z rezerwy wykonania.

¹³⁾ Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączną (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.

¹⁴⁾ Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

	(KEW)		Wartość wskaźnika Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem w podpisanych umowach	<i>szt.</i>	<i>EFRR</i>	<i>Słabiej rozwinięty</i>			8			13	SL 2014	
IV	Wskaźnik finansowy		Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych	<i>PLN</i>	EFRR	słabiej rozwinięty			21 038 172			106 354 877	SL 2014	

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

- a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowe i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykle lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji *ex ante*:

Powierzchnia siedlisk w zakresie uzyskania lepszego statusu ochrony

Założono że adekwatnym wskaźnikiem z perspektywy 2007-2013 jest wskaźnik rezultatu łączna powierzchnia obszarów, na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemów [ha]. Na podstawie danych z Krajowego Systemu Informatycznego z 31 stycznia 2014 roku wybrano projekty, które realizują dane wskaźniki w obecnej perspektywie finansowej. Listę projektów ograniczono do projektów, które realizują dany wskaźnik. Stworzono referencyjny zbiór projektów, który skorygowano w celu osiągnięcia możliwie najlepszych wskaźników jednorodności grupy. Na podstawie tak wybranych zbiorów projektów (populacja 107 projektów), określono średni jednostkowy koszt przypadający na jednostkę produktu. Koszt jednostkowy został obliczony jako średni koszt dofinansowania przypadający na poszczególne jednostki produktu i wyniósł 154 464,99 zł.

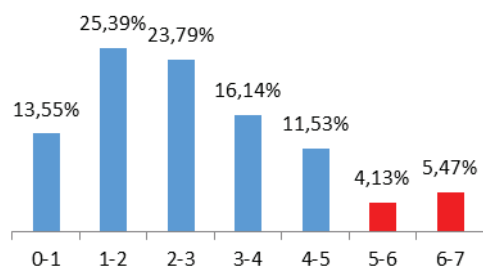
Historyczny poziom dofinansowania dla projektów polegających na wsparciu mechanizmów ochrony przyrody wyniósł 86,92%. Przyjęto, że faktyczny poziom dofinansowania projektów w okresie programowania 2014-2020 będzie podobny.

Oszacowany koszt jednostkowy dofinansowania został skorygowany zgodnie z indeksem WCPBM na ceny stałe z 2014 roku i wyniósł 153 911,02 zł.

Alokacja na projekty związane z przywróceniem lub zapewnieniem właściwego stanu ekosystemów w EUR została przeliczona zgodnie z przyjętym kursem 3,55 zł na ceny stałe z 2014 roku w zł i wyniosła

14 050 070,30 zł

Rozkład czasu realizacji projektów – doświadczenia perspektywy finansowej 2007-2013 w ochronie przyrody przyjęto jako tempo realizacji projektów ścieżek rowerowych. Rozkład ten został oszacowany dla projektów z kategorii interwencji 24.

Źródło: j.w.

Na podstawie danych historycznych określono, że od momentu naboru projektów do podpisania umowy i rozpoczęcia realizacji projektów upływa średnio 11 miesięcy.

W związku z tym, przyjęto, że rozpoczęcie realizacji projektów następuje rok po naborze wniosków i rozkłada się następnie na lata zgodnie z oszacowanym tempem realizacji projektów.

Dane z KSI obrazują długość trwania projektów od momentu podpisania umowy. Szacuje się, że osiągnięcie

założonych wartości wskaźnika nastąpi w 2023 roku. Ze względu na historyczne tempo realizacji projektów przewiduje się, że osiągnięta wartość pośrednia na 2018 rok wyniesie 12,37 ha .

Liczba wspartych obiektów turystycznych i rekreacyjnych

W ramach projektów z zakresu infrastruktury turystyki aktywnej i uzdrowiskowej, nie przewiduje się zaangażowania instrumentów finansowych. Z tego względu założono, na potrzeby wyliczenia wskaźnika, że cała alokacja zostanie przeznaczona na dotacyjne formy wsparcia. Założono że adekwatnym wskaźnikiem z perspektywy 2007-2013 jest agregat ze wskaźników:

- Liczba wybudowanych obiektów turystycznych, rekreacyjnych, turystyki wodnej, uzdrowiskowych, infrastruktury konferencyjno-kongresowej - przystosowanych dla potrzeb osób niepełnosprawnych [szt.] (kategoria interwencji 57),
- Liczba zmodernizowanych/przebudowanych obiektów turystycznych, rekreacyjnych, turystyki wodnej, uzdrowiskowych, infrastruktury konferencyjno-kongresowej [szt.] (kategoria interwencji 57),
- Liczba wybudowanych obiektów bazy gastronomicznej [szt.] (kategoria interwencji 57),
- Liczba zmodernizowanych/przebudowanych obiektów bazy gastronomicznej [szt.] (kategoria interwencji 57),
- Liczba zmodernizowanych/przebudowanych obiektów bazy noclegowej [szt.] (kategoria interwencji 57),
- Liczba wybudowanych obiektów bazy noclegowej [szt.] (kategoria interwencji 57).

Na podstawie danych z Krajowego Systemu Informatycznego z 31 stycznia 2014 roku wybrano projekty, które realizują dane wskaźniki w obecnej perspektywie finansowej. Listę projektów ograniczono do projektów, które realizują wyłącznie dany wskaźnik. Skorygowano listę projektów o te, które były realizowane w ramach RPO WZ na lata 2007-2013 z uwagi na wprowadzona demarkację i ograniczoną kwotę w perspektywie 2007-2013 a także z uwagi na maksymalną całkowitą wartość projektu 2 mln euro w perspektywie 2014-2020. Na podstawie tak wybranych zbiorów projektów populacja wyniosła 55 projektów, określono średni jednostkowy koszt przypadający na jednostkę produktu. Koszt jednostkowy został obliczony jako średni koszt dofinansowania (85%) przypadający na jednostki produktu i wyniósł 5 773 107,52zł. Założono, że zrealizowane zostaną 2 nabory w: 2016 oraz w 2018 roku. Zgodnie z „Wytocznymi dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw” opracowanych przez Ministerstwo Rozwoju i Infrastruktury przyjęto metodę wyliczenia średniej ważonej, na podstawie której przyjęto określony ważony kurs EUR/PLN o wartości 3,55zł. Ponadto przyjęto również prognozowaną dynamikę cen specyficzną dla danego typu projektu posługując się indeksem Wskaźnika cen produkcji sprzedanej przemysłu (WCPS). Przewiduje się zróżnicowanie tempa realizacji projektów w okresie od ogłoszenia naboru do końca realizacji projektów. Na podstawie oszacowania średniej długości trwania projektów dla każdego z podzbiorów określono tempo realizacji.

Rozkład czasu realizacji projektów – doświadczenia perspektywy finansowej 2007-2013 KSI

32,72% projektów – długość realizacji 0-1 rok; 30,90% projektów - długość realizacji 1-2 lata; 16,36% projektów - długość realizacji 2-3 lata; 14,54% projektów - długość realizacji 3-4 lata; 3,63% projektów - długość realizacji 4-5 lat; 1,85% projektów - długość realizacji 5-6 lat.

Dane z KSI obrazują długość trwania projektów od momentu podpisania umowy. Szacuje się, że osiągnięcie założonych wartości wskaźnika nastąpi w 2023 roku. Przyporządkowano procentowy udział długości realizacji projektów do zaplanowanej alokacji na poszczególne nabory. Ze względu na historyczne tempo realizacji projektów przewiduje się, że osiągnięta wartość pośrednia na 2018 rok wyniesie 4 wsparte obiekty.

Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem

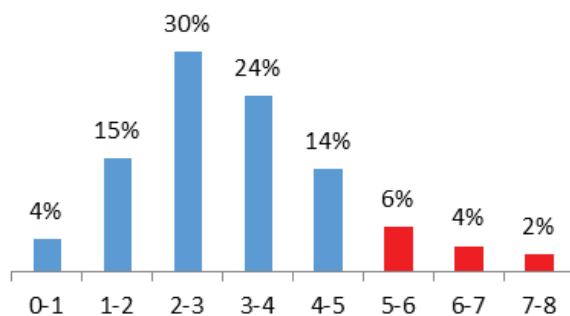
W ramach projektów z zakresu dziedzictwa kulturowego, nie przewiduje się zaangażowania instrumentów

finansowych. Z tego względu założono, na potrzeby wyliczenia wskaźnika, że cała alokacja zostanie przeznaczona na dotacyjne formy wsparcia. Założono że adekwatnym wskaźnikiem z perspektywy 2007-2013 jest agregat ze wskaźników:

- Liczba obiektów dziedzictwa kulturowego objętych wsparciem [szt.] (kategoria interwencji 58)

Na podstawie danych z Krajowego Systemu Informatycznego z 31 stycznia 2014 roku wybrano projekty, które realizują dane wskaźniki w obecnej perspektywie finansowej. Listę projektów ograniczono do projektów, które realizują wyłącznie dany wskaźnik. Na podstawie tak wybranych zbiorów projektów populacja wyniosła 184 projektów, określono średni jednostkowy koszt przypadający na jednostkę produktu. Koszt jednostkowy został obliczony jako średni koszt dofinansowania (85%) przypadający na jednostki produktu i wyniósł 3 344 323,81 zł. Założono, że zrealizowane zostaną 2 nabory w: 2016 oraz w 2019 roku. Zgodnie z „Wytocznymi dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw” opracowanych przez Ministerstwo Rozwoju i Infrastruktury przyjęto metodę wyliczenia średniej ważonej, na podstawie której przyjęto określony ważony kurs EUR/PLN o wartości 3,55zł. Ponadto przyjęto również prognozowaną dynamikę cen specyficzną dla danego typu projektu posługując się indeksem Wskaźnika cen produkcji budowlano-montażowej (WCPBM). Przewiduje się zróżnicowanie tempa realizacji projektów w okresie od ogłoszenia naboru do końca realizacji projektów. Na podstawie oszacowania średniej długości trwania projektów dla każdego z podzbiorów określono tempo realizacji.

Rozkład czasu realizacji projektów – doświadczenia perspektywy finansowej 2007-2013 dla projektów z zakresu Ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego

Źródło: j.w.

Dane z KSI obrazują długość trwania projektów od momentu podpisania umowy. Szacuje się, że osiągnięcie założonych wartości wskaźnika nastąpi w 2023 roku. Przyporządkowano procentowy udział długości realizacji projektów do zaplanowanej alokacji na poszczególne nabory. Ze względu na historyczne tempo realizacji projektów, nie przewiduje się osiągnięcia wartości pośredniej na 2018 rok, dlatego też wskazano KEW.

b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Na wskaźnik Powierzchnia siedlisk w zakresie uzyskania lepszego statusu ochrony zaplanowano wstępnie 4 385

000 EUR w ramach 85 kategorii interwencji.

Założono, że zrealizowane zostanie 1 nabór w: 2016 roku. Zakłada się, że wskaźnik Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem, zostanie osiągnięty poprzez dwa nabory, w 2016 oraz 2019 roku. Wstępnie przeznaczona na ten cel alokacja wyniesie około 13 000 000 EUR.

Zakłada się, że wskaźnik Liczba wspartych obiektów turystycznych i rekreacyjnych, zostanie osiągnięty poprzez dwa nabory, w 2016 oraz 2018 roku. Wstępnie przeznaczona na ten cel alokacja wyniesie około 33 000 000 EUR

Wykorzystane wskaźniki produktu/KEW dotyczą projektów realizowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego 6d i 6c Całkowita alokacja na całą oś wynosi 90 401 645 EUR. Wybrano trzy wskaźniki (Powierzchnia siedlisk w zakresie uzyskania lepszego statusu ochrony, Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem, Liczba wspartych obiektów turystycznych i rekreacyjnych) na które wstępnie przeznaczono około 56,03 % alokacji osi priorytetowej IV.

Wskaźnik Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych

Poniższa tabela przedstawia tempo certyfikacji w kolejnych pięciu latach od ogłoszenia naborów dla wskazanych priorytetów inwestycyjnych i typów projektów, biorąc za punkt odniesienia perspektywę finansową 2007 – 2013 i dane historyczne zaczerpnięte z systemu KSI SIMIK 07-13.

Typy projektów perspektywy finansowej 2014 - 2020 zostały dopasowane do działań/ poddziałań z perspektywy finansowej 2007 - 2013.

Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych na rok 2018 ustalona została na poziomie 21 038 172 EUR, tj. 19,78% celu końcowego.

		TEMPO CERTYFIKACJI W KOLEJNYCH PIĘCIU LATACH OD OGŁOSZENIA KONKURSU (W %)				
OŚ	PRIORYTET INWESTYCYJNY/TYPY PROJEKTÓW	I	II	III	IV	V
IV	6.3.1	9%	35%	30%	16%	0%
	6.3.2	18%	11%	20%	18%	15%
	6.4	0%	23%	13%	0%	0%
	8.2.1	3%	15%	17%	18%	9%

c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie,:

Wybrany wskaźnik Powierzchnia siedlisk w zakresie uzyskania lepszego statusu ochrony najbardziej adekwatnie opisuje interwencję w PI 6.d,

Wskaźnik wybrano ze względu na zdiagnozowane potrzeby w zakresie zmniejszenia antropopresji na obszary cenne przyrodniczo. Ma to równoważyć oczekiwany wzrost liczby turystów odwiedzających obszary wrażliwe.

Osiągnięcie zakładanego wskaźnika Powierzchnia siedlisk w zakresie uzyskania lepszego statusu ochrony przyczynia się do zrealizowania celów szczegółowego Wzmocnione mechanizmy chrony przyrody.

Wskaźnik ten będzie realizowany poprzez szereg bardzo zróżnicowanych typów projektów. Będą to między

innymi:

- Projekty w zakresie tworzenia centrów ochrony różnorodności biologicznej na obszarach miejskich i pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime np. banki genowe, parki miejskie, ogrody botaniczne, ekoparki.
- Zapewnienie ciągłości istnienia chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów wraz z ich siedliskami.
- Kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację.
- Zachowanie walorów krajobrazowych.

Wybrany wskaźnik jest jedynym wskaźnikiem, którym można objąć tak zróżnicowane typy interwencji.

Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem wybrano ze względu na zdiagnozowane potrzeby w zakresie konieczności renowacji oraz przywrócenia dawnej świetności zabytków o międzynarodowej sławie. .

Osiągnięcie zakładanego wskaźnika Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem przyczynia się do zrealizowania celów szczegółowego Poprawa stanu środowiska kulturowego regionu, jako elementu sprzyjającego zwiększeniu gospodarki turystycznej .

Na podstawie danych historycznych zidentyfikowano stosunkowo powolne tempo realizacji projektów w zakresie dziedzictwa kulturowego. Przewidywania wskazują na to, że momentem, w którym wskaźniki produktowe będą możliwe do wykazywania, będzie rok 2019 (według średniego czasu trwania projektów w tym zbiorze). Ze względu na to, kluczowym etapem wdrażania tych projektów jest Wartość wskaźnika Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem w podpisanych umowach .

Wskaźnik Liczba wspartych obiektów turystycznych i rekreacyjnych wybrano ze względu na zdiagnozowane potrzeby w zakresie rozwoju produktów turystycznych opartych o potencjały endogeniczne, które z uwagi na położenie Regionu stanowią podstawową bazę rozwoju.

Osiągnięcie zakładanego wskaźnika będzie realizować cel szczegółowy Rozwój lokalnego rynku pracy opartego o endogeniczny potencjał.

d. Wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

Wybór projektów do realizacji będzie opierał się na obiektywnej ocenie wniosków opartej na kryteriach wyboru adekwatnych dla oczekiwanych rezultatów, zaakceptowanych przez Komitet monitorujący. Główne kryteria wyboru będą promowały te projekty, które w największym stopniu będą przyczyniać się do realizacji celów określonych dla Osi.

Przykładowe kryteria w zakresie infrastruktury związanej z ochroną przyrody:

- wpływ na rozwój gospodarczy województwa,
- wykorzystanie potencjału endogenicznego dla rozwoju gospodarki,
- projekty partnerskie.

Sektor turystyczny stanowi jedną ze specjalizacji regionu. Wiele obszarów zamierza opierać swój rozwój o ten potencjał gospodarczy. Projekty w tym priorytecie będą musiały łagodzić skutki zwiększonego ruchu turystycznego, przy jednoczesnym eksponowaniu walorów regionu. Kryteria wyboru projektów będą promowały te projekty, które w największym stopniu będą przyczyniać się do realizacji celów.

Przykładowe kryteria w zakresie dziedzictwa kultury:

- wpływ na rozwój gospodarczy województwa,
- osiąganie wymiernych i trwałych korzyści społeczno-gospodarczych, w tym poprzez zwiększenie potencjału turystycznego
- wzrost liczby turystów,
- trwałość finansowania w okresie eksploatacyjnym

Planuje się terytorializację wsparcia w ramach projektów z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego

Przykładowe kryteria w zakresie infrastruktury turystyki aktywnej i uzdrowiskowej:

- oddziaływanie przedsięwzięcia na wzrost zatrudnienia,
- posiadanie przez jednostkę samorządu terytorialnego planu działań, opartego na strategii danego obszaru, zawierającego spójną zintegrowaną koncepcję rozwoju danego terytorium, wskazującego powiązane ze sobą projekty lub typy projektów,
- przyczynianie się do tworzenia nowych produktów turystycznych i wpływ na tworzenie miejsc pracy i przedsiębiorczość,
- projekty partnerskie.

- e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

W trakcie programowania parametry decydujące o metodyce szacowania wartości pośrednich i końcowych ram wykonania, wskazane w powyższym punkcie mogą ulec zmianie i wówczas konieczne może być odpowiednie dostosowanie ram wykonania.

Wpływ na szacowanie wartości pośrednich lub docelowych na etapie programowania jest bezpośrednio powiązany z wieloma czynnikami, np. sytuacją społeczno-gospodarczą, prawną, dostępnymi zbiorami danych statystycznymi lub innymi pomocnymi opracowaniami.

Wybrane wskaźniki produktowe w osi IV są wrażliwe między innymi na:

- Znaczące zwiększenie kosztów realizowanych projektów,
- Znaczące zmiany w regulacjach prawnych (np. w sprawie planów ochrony – dla szlaków turystycznych w parkach krajobrazowych),
- Zwiększenie zadłużenia jednostek sektora publicznego,
- Znaczący wzrost inflacji,
- Znaczące obniżenie PKB,
- Znaczących zmian w linii demarkacyjnej,
- Znaczące wahania kursu euro,

Dodatkowo wartości docelowe celu pośredniego i końcowego wskaźnika Powierzchnia siedlisk w zakresie uzyskania lepszego statusu ochrony zależą między innymi od:

Zróżnicowania projektów (obrazującym zarówno projekty, które polegają na oznakowaniu szlaków, jak i

budowaniu infrastruktury służącej przebiegowi szlaku np. kładki, barierki itp., dodatkowo w projekcie mogą pojawić się elementy zielonej infrastruktury, parkingów, miejsc piknikowych., projekty polegające na reintrodukcji gatunków, eliminacji gatunków ekspansywnych, dokarmianiu wybranych gatunków zwierząt, itp.).

Konieczność dogadywania się wielu partnerów w celu budowy, modernizacji szlaku kompleksowo, a dopiero kompleksowe podejście wszystkich właścicieli terenu (nadleśnictwa, gminy, instytucje zarządzającymi parkami krajobrazowymi, itp.) pozwoli na osiągnięcie celu szczegółowego.

Wartości docelowe celu pośredniego i końcowego wskaźnika Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem zależą między innymi od:

- Znaczące zwiększenie kosztów realizowanych projektów,
- Zwiększenie zadłużenia jednostek sektora publicznego,
- Znaczący wzrost inflacji,
- Znaczące obniżenie PKB,
- Znaczących zmian w linii demarkacyjnej,
- Znaczące wahania kursu euro,

Wartości docelowe celu pośredniego i końcowego wskaźnika Liczba wspartych obiektów turystycznych i rekreacyjnych zależą między innymi od:

- Znaczące zwiększenie kosztów realizowanych projektów,
- Zwiększenie zadłużenia jednostek sektora publicznego,
- Znaczący wzrost inflacji,
- Znaczące obniżenie PKB,
- Znaczących zmian w linii demarkacyjnej,
- Znaczące wahania kursu euro,

Oś priorytetowa V ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)¹⁵⁾¹⁶

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)			Cel końcowy (2023) ¹⁷			Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach) ¹⁸
							M	K	O	M	K	O		
I	Wskaźnik produktu		Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg (CI)	km	EFRR	słabiej rozwinięty			50			190	IZ	Wskaźnik przypisany do 134 mln € alokacji na PI 7b, co stanowi 48% alokacji na oś priorytetową.
I	Wskaźnik produktu		Liczba zakupionych lub zmodernizowanych jednostek taboru kolejowego	Szt.	EFRR	słabiej rozwinięty			25			25	IZ	Wskaźnik przypisany do 75 mln € alokacji na PI 7d, co stanowi 27% lokacji na oś priorytetową.
I	Wskaźnik postępu finansowego		Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych	PLN	EFRR	słabiej rozwinięty			76 091 472			332 535 638	IZ	

¹⁵ Dla EFRR i FS podział wg funduszy i kat. regionów jest wymagany

¹⁶ W przypadku gdy YEI będzie wdrażana jako część osi priorytetowej, YEI musi być traktowana odrębnie jako że środki dedykowane YEI są wyłączone z rezerwy wykonania.

¹⁷ Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączną (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.

¹⁸ Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

- a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowe i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji *ex ante*:

Wartości wskaźników zostały oszacowane na podstawie:

1. Planu inwestycyjnego dla dróg wojewódzkich, przygotowanego w ramach realizacji warunku *ex ante* dla programu. Plan został przyjęty uchwałą Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego w dniu 27.03.2013. Aktualnie w ramach pomocy technicznej RPO WZ 2007 – 2013 opracowywana jest dokumentacja techniczna dla tych przedsięwzięć.

2. Na podstawie planów inwestycyjnych Województwa Zachodniopomorskiego w zakresie inwestycji w tabor kolejowy dla przewozów regionalnych. Planowane jest uruchomienie przetargu na dostawę taboru jeszcze w roku 2014, aktualnie przygotowana jest dokumentacja przetargowa.

W obu przypadkach alokacja na wskaźnik, a co za tym idzie na priorytet inwestycyjny jest pochodną planu, dla obu planów przygotowana jest aktualnie dokumentacja pozwalająca na możliwie szybkie wdrożenie do realizacji projektów.

Za realizację obu wskaźników w tej osi priorytetowej odpowiada sama Instytucja Zarządzająca będąca jednocześnie głównym beneficjentem pomocy w tym obszarze (drogi regionalne oraz zakup taboru dla przewozów regionalnych).

Wskaźnik Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych

Poniższa tabela przedstawia tempo certyfikacji w kolejnych pięciu latach od ogłoszenia naborów dla wskazanych priorytetów inwestycyjnych i typów projektów, biorąc za punkt odniesienia perspektywę finansową 2007 – 2013 i dane historyczne zaczerpnięte z systemu KSI SIMIK 07-13.

Typy projektów perspektywy finansowej 2014 - 2020 zostały dopasowane do działań/ poddziałań z perspektywy finansowej 2007 - 2013.

Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych na rok 2018 ustalona została na poziomie 76 091 472, tj. 22,88% celu końcowego z uwzględnieniem korekty eksperckiej, która dodatkowo dostosowuje tempo realizacji do realnych założeń programowych, w szczególności ram formalno-prawnych, w których poszczególne działania będą uruchamiane (np. konieczność spełnienia action planów do dróg). Może to opóźnić tempo certyfikacji wydatków. W związku z powyższym dokonano korekty poziomu realnej wartości certyfikacji do realnego poziomu w V osi tj. do 73% poziomu wartości oszacowanej na podstawie danych historycznych oraz naborów przewidzianych dla osi V.

OŚ	PRIORYTET INWESTYCYJNY/TYPY PROJEKTÓW	TEMPO CERTYFIKACJI W KOLEJNYCH PIĘCIU LATACH OD OGŁOSZENIA KONKURSU (W %)				
		I	II	III	IV	V
V	7.2	3%	14%	30%	21%	16%
	7.3	0%	5%	56%	9%	0%
	7.4	29%	31%	7%	16%	4%

- b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Wykorzystane wskaźniki produktu dotyczą projektów realizowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego 7.2 oraz 7.4.

Na wskaźnik Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg (CI) planuje się przeznaczyć kwotę 134 mln €,

Na wskaźnik Liczba zakupionych lub zmodernizowanych jednostek taboru kolejowego planuje się przeznaczyć kwotę 75 mln €.

łącznie stanowi to 74,11% alokacji na oś priorytetową.

- c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie,:

W ramach osi V główne zidentyfikowane problemy związane są z niską dostępnością transportową wnętrza województwa oraz z niską dostępnością dużych ośrodków miejskich stanowiących kluczowe węzły transportu.

Z tego powodu, aby ożywić gospodarczo najstabilniej skomunikowane wnętrze regionu, w ramach planu inwestycji na drogach wojewódzkich do roku 2020, zaplanowano przede wszystkim poprawę parametrów dróg wojewódzkich. Sieć dróg wojewódzkich stanowi uzupełnienie kluczowej dla rozwoju regionu sieci transportowej TEN-T. Sieć ta nie wymaga rozbudowy, poprzez budowę nowych odcinków, a przede wszystkim poprawy parametrów istniejących dróg. Planowane działania są komplementarne do planowanych w ramach Kontraktu Terytorialnego inwestycji na drogach ekspresowych, przede wszystkim S6.

Drugi kluczowy problem to niska dostępność kluczowych ośrodków miejskich, dlatego Zarząd województwa stawia na rozbudowę jakości połączeń kolejowych. Wykorzystanie efektów projektów liniowych perspektywy 2007-2013 oraz planowanych do realizacji odcinków w nowej perspektywie oraz poprawa komfortu i prędkości podróży przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności kolei jako środka transportu. Jest to szczególnie istotne w województwie o tak nietypowym układzie sieci osadniczej, jak zachodniopomorskie.

- d. Wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

Wybór projektów do realizacji będzie opierał się na obiektywnej ocenie wniosków opartej na kryteriach wyboru adekwatnych dla oczekiwanych rezultatów, zaakceptowanych przez Komitet monitorujący. Główne kryteria wyboru będą promowały te projekty, które w największym stopniu będą przyczyniać się do realizacji celów określonych dla Osi. Przykładowe kryteria to:

- komplementarność z istniejącą infrastrukturą transportową – łączenie obszarów o niedostatecznym skomunikowaniu z siecią TEN-T oraz łączenie systemu drogowego z innymi rodzajami transportu (transportem rowerowym, lotniczym, kolejowym i wodnym). Wpisywanie się projektu w kompleksowe rozwiązanie obszarowe.
- Przyczynianie się do wypełniania luk w istniejącym systemie drogowym pomiędzy ośrodkami wojewódzkimi, pozawojewódzkimi/ regionalnymi i subregionalnymi, w tym kontynuacja ciągu.
- Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego, szczególnie na odcinkach o zwiększonym natężeniu ruchu.
- Funkcja drogi, a więc wpływ na rozwój gospodarczy regionu, ze szczególnym uwzględnieniem

Specjalnej Strefy Włączenia.

- Przyczynianie się do przenoszenia transportu osób i towarów z dróg na transport kolejowy,
- Łączenie obszarów o niskiej dostępności z węzłami transportowymi, mające na celu poprawę dostępności komunikacyjnej.

Jednocześnie zgodnie z warunkiem ex ante 7.1 dla sektora transportu, przygotowano plan inwestycji na drogach wojewódzkich, według którego realizowane będą projekty. Województwo, a szczególnie realizujący w jego imieniu projekty drogowe Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie mają bardzo duże doświadczenie w realizacji projektów dofinansowanych z EFRR.

- e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

W trakcie programowania parametry decydujące o metodyce szacowania wartości pośrednich i końcowych ram wykonania, wskazane w powyższym punkcie mogą ulec zmianie i wówczas konieczne może być odpowiednie dostosowanie ram wykonania.

Wpływ na szacowanie wartości pośrednich lub docelowych na etapie programowania jest bezpośrednio powiązany z wieloma czynnikami, np. sytuacją społeczno-gospodarczą, prawną, dostępnymi zbiorami danych statystycznymi lub innymi pomocnymi opracowaniami.

Oba wskaźniki produktowe w osi V są wrażliwe między innymi na:

- Znaczące zwiększenie kosztów realizowanych projektów,
- Znaczące zmiany w regulacjach prawnych (np. w sprawie ocen oddziaływania na środowisko),
- Zwiększenie zadłużenia jednostek sektora publicznego,
- Znaczący wzrost inflacji,
- Znaczące obniżenie PKB,
- Znaczących zmian w linii demarkacyjnej,
- Znaczące wahania kursu euro.

Dodatkowo wartości docelowe celu pośredniego i końcowego wskaźnika „Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg” zależą między innymi od:

Często obserwowanej reakcji rynku robót budowlanych, a przede wszystkim drogowych: wraz z uruchamianiem dużych środków finansowych z funduszy europejskich jest wzrost cen, które następnie się stabilizują a nawet wracają do pierwotnych poziomów. W skali całego okresu programowania może to nie mieć wielkiego znaczenia, jednak w przypadku pierwszych inwestycji może spowodować ponadprzeciętny wzrost kosztów realizacji tych inwestycji.

Konieczność uzgadniania inwestycji pomiędzy wieloma podmiotami oraz konieczność wykupów nieruchomości i związane z tym procedury mogą powodować opóźnienia w przypadku projektów zakładających zmiany śladu drogi np. przy poszerzaniu pasa drogowego.

Dla osiągnięcia wskaźnika „Liczba zakupionych lub zmodernizowanych jednostek taboru kolejowego” zagrożeniem może być sytuacja na wąskim rynku dostawców taboru kolejowego, szczególnie kiedy inwestycje konkurowały będą o terminy realizacji. Wówczas może nastąpić problem przesuwania większych inwestycji na początek kolejki realizacyjnej, niezależnie od terminów złożenia zamówienia.

Oś priorytetowa VI Rynek pracy

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)^{19,20}

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)			Cel końcowy (2023) ²¹			Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach) ²²
							M	K	O	M	K	O		
VI Rynek pracy	Wskaźnik produktu		Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	osoby	EFS	słabiej rozwinięty	4 260	4 617	8 877	9 469	10 258	19 727	SL 2014	Wykorzystany wskaźnik dotyczy projektów realizowanych w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 8i , na który przeznaczono 28,5% alokacji Osi priorytetowej VI Rynek pracy. W sumie udział finansowy operacji objętych wszystkimi wskaźnikami produktu dla ram wykonania w ramach Osi priorytetowej VI Rynek pracy stanowi więcej niż 50% alokacji danej osi.

¹⁹ Dla EFRR i FS podział wg funduszy i kat. regionów jest wymagany

²⁰ W przypadku gdy YEI będzie wdrażana jako część osi priorytetowej, YEI musi być traktowana odrębnie jako że środki dedykowane YEI są wyłączone z rezerwy wykonania.

²¹ Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączną (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.

²² Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

Wskaźnik produktu	Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie	osoby	EFS	słabiej rozwinięty	-	-	1 322	-	-	2 938	SL 2014	Wykorzystany wskaźnik dotyczy projektów realizowanych w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 8i , na który przeznaczono 12,1% alokacji Osi priorytetowej VI Rynek pracy. W sumie udział finansowy operacji objętych wszystkimi wskaźnikami produktu dla ram wykonania w ramach Osi priorytetowej VI Rynek pracy stanowi więcej niż 50% alokacji danej osi.
Wskaźnik produktu	Liczba osób pracujących objętych wsparciem w programie (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	osoby	EFS	słabiej rozwinięty	-	-	2 020	-	-	17 061	SL 2014	Wykorzystany wskaźnik dotyczy projektów realizowanych w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 8v , na który przeznaczono 19,1% alokacji Osi priorytetowej VI Rynek pracy. W sumie udział finansowy operacji objętych wszystkimi wskaźnikami produktu dla ram wykonania w ramach Osi priorytetowej VI Rynek pracy stanowi więcej niż 50% alokacji danej osi.
Wskaźnik finansowy	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych	EURO	EFS	słabiej rozwinięty	-	-	67 941 177	-	-	194 117 648	SL 2014	Nie dotyczy.

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

- a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowe i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji *ex ante*:

Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie;

Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie.

Na koniec 2013 roku w rejestrach powiatowych urzędów pracy w województwie zachodniopomorskim znajdowało się łącznie ponad 111 tys. osób bezrobotnych w tym ponad 59 tys. osób długotrwale bezrobotnych. Liczba ta wskazuje, iż pod koniec 2013 roku, województwo zachodniopomorskie charakteryzuje się jednym z najwyższych w kraju poziomem stopy bezrobocia (procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie cywilnej ludności aktywnej: WZ-18%, PL-13,4%) oraz wysokim udziałem osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych – 53,4% (*Bezrobocie rejestrowane I-IV kwartał 2013 r.*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2014).

Przedsięwzięcia w ramach ww. wskaźników produktu będą realizowane w Priorytecie Inwestycyjnym 8i w ramach VI Osi Priorytetowej w 1 typie projektów: *kompleksowe wsparcie dla osób bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo i poszukujących pracy znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy obejmujące pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy oraz działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji zawodowych.*

Planowane wsparcie będzie obejmować identyfikację potrzeb osób bezrobotnych, poszukujących pracy i nieaktywnych zawodowo, które znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy tj. osób starszych po 50 roku życia, kobiet, osób z niepełnosprawnościami, osób długotrwale bezrobotnych oraz nisko wykwalifikowanych na regionalnym rynku pracy oraz diagnozę możliwości ich rozwoju zawodowego.

Wsparcie poszczególnych grup będzie odpowiadało na zidentyfikowane u tych osób trudności i bariery oraz będzie się charakteryzowało zindywidualizowanym i kompleksowym podejściem do ich rozwiązania. Wsparcie przeprowadzone zostanie z zastosowaniem odpowiednich instrumentów i form wsparcia (np. praktyki, staże, zatrudnienie subsydiowane, szkolenia, bezzwrotne dotacje udzielane przez powiatowe urzędy pracy).

Przedsięwzięcia realizowane w ramach wskaźnika produktu, tj.: *liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie* będą koncentrować się na wsparciu przez powiatowe urzędy pracy, osób bezrobotnych powyżej 29. roku życia, znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne oraz nisko wykwalifikowane), dla których zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku, określono pierwszy lub drugi profil pomocy.

Natomiast przedsięwzięcia realizowane w ramach wskaźnika produktu, tj.: *liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie* będą koncentrować się na wsparciu osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne oraz nisko wykwalifikowane), planujących rozpoczęcie własnej działalności oraz wsparcia nowopowstałych firm, poprzez udzielanie dotacji. Przedsięwzięcia te wpłyną na zwiększenie liczby nowopowstałych przedsiębiorstw, zwiększenie liczby osób, które podjęły zatrudnienie oraz przyczynią się do utworzenia nowych miejsc pracy w województwie zachodniopomorskim.

W odniesieniu do powyższego należy zaznaczyć, iż rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia jest jedną z form skutecznego przeciwdziałania bezrobociu, podnoszenia aktywności zawodowej społeczeństwa, a także stymulowania rozwoju ekonomicznego i społecznego regionów. Jednak rozpoczęcie własnego biznesu najczęściej wiąże się ze znacznymi nakładami finansowymi. Właśnie finanse, a raczej ich brak stanowią największy problem osób planujących własną działalność, w szczególności dotyczy to osób bezrobotnych.

Dotychczasowe doświadczenia wskazują na wysoką efektywność narzędzi umożliwiających dofinansowanie stanowiska pracy. Jednocześnie doświadczenie wskazuje, że wsparcie finansowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej jest jedną z najefektywniejszych form walki z bezrobociem a dotacje na podejmowanie działalności gospodarczej stały się istotnym bodźcem do zakładania działalności gospodarczych.

Mając na uwadze wysoki poziom bezrobocia w woj. zachodniopomorskim istnieje konieczność kontynuowania wsparcia aktywizacyjnego dla osób bezrobotnych w tym planujących rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej.

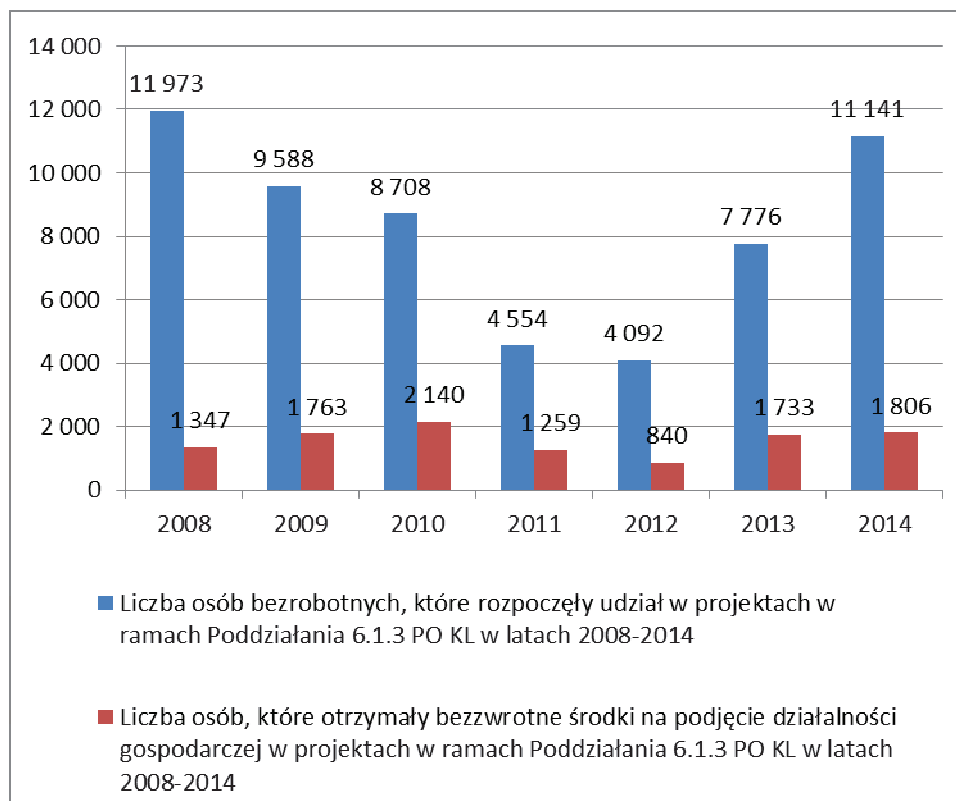
Koszt jednostkowy działań aktywizacyjnych (ok. 7 000 zł.) wyliczono biorąc pod uwagę koszt w przeliczeniu na jednego uczestnika projektu wskazanego przez Projektodawców (Powiatowe Urzędy Pracy woj. zachodniopomorskiego) we wnioskach o dofinansowanie w ramach Poddziałania 6.1.3 PO KL w latach 2010-2012.

Natomiast koszt jednostkowy wsparcia na rozpoczęcie działalności gospodarczej (20 000 zł.) został założony w oparciu o art. 46, ust. 1, pkt. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.).

Ponadto koszty te zostały przeliczone (odpowiednio 7 428 zł. i 21 222 zł.) wykorzystując *Moduł do przeliczania cen bieżących na ceny stałe na potrzeby szacowania wartości docelowych wskaźników produktu w programach operacyjnych na lata 2014-2020, opracowany w ramach Analizy trafności oraz spójności systemu ram wykonania dla Umowy Partnerstwa i programów operacyjnych na lata 2014-2020*, dla Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju przez Imapp, wrzesień 2014 r.

Zasadność wzięcia pod uwagę projektów realizowanych przez powiatowe urzędy pracy w ramach PO KL 2007-2013, wynika z realizacji takiego samego zakresu wsparcia, który zaplanowano w ramach PI 8i RPO WZ 2014-2020.

Wyliczenie wartości celu pośredniego dla ww. wskaźników (na poziomie 45%) oparto o dane z *Podsystemu Monitorowania Europejskiego Funduszu Społecznego 2007-2013* (wykres poniżej). Z danych tych wynika, że w latach 2007-2010 swój udział w projektach w ramach Poddziałania 6.1.3 PO KL, rozpoczęło 52% osób bezrobotnych z ogółu uczestników, natomiast 48% osób bezrobotnych z ogółu uczestników, otrzymało środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Obniżenie celu pośredniego do 45% wynika z zawężonej, w porównaniu do Poddziałania 6.1.3 PO KL 2007-2013, grupy docelowej w PI 8i. Wsparcie udzielane przez powiatowe urzędy pracy, będzie skierowane do osób bezrobotnych powyżej 29. roku życia, znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (tj. osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne oraz nisko wykwalifikowane), dla których zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku, określono

pierwszy lub drugi profil pomocy.

Liczba osób pracujących objętych wsparciem w programie (łącznie z pracującymi na własny rachunek):

W dziedzinie gospodarki woj. zachodniopomorskie zajmuje drugie miejsce w kraju pod względem liczby zarejestrowanych firm na 10 tys. mieszkańców. Średnia krajowa dla tego wskaźnika wynosi 1615,6 natomiast dla województwa zachodniopomorskiego 1940,7. Drugie miejsce regionu utrzymane jest w przypadku mikroprzedsiębiorstw – charakterystyczna dla tego obszaru jest bardzo rozdrobniona struktura wielkości przedsiębiorstw (121% średniej krajowej). Liczba małych i średnich przedsiębiorstw przeliczana na 10 tys. mieszkańców zbliżona jest do średniej krajowej.

Przemysł w woj. zachodniopomorskim oparty jest na energetyce, przemyśle chemicznym, drzewnym i meblarskim, budownictwie oraz produkcji rolno-spożywczej, w tym rybołówstwie. Natomiast branżami kluczowymi z punktu widzenia rozwoju regionu są: przemysł drzewno-meblarski, logistyczno-spedycyjny, sektor turystyczny, przetwórstwo spożywcze, sektor ICT, energetyka odnawialna, branża budowlano-montażowa oraz przemysł chemiczny.

Struktura branżowa woj. zachodniopomorskiego ulega zasadniczym zmianom. Zmiany w strukturze przedsiębiorstw ulegają przemianom od własności państwowej do własności prywatnej, od przedsiębiorstw dużych do małych i średnich, od wytwarzania półproduktów i prostych wyrobów gotowych do wytwarzania produktów skomplikowanych, ale także - co w kontekście planowanego wsparcia jest najbardziej istotne – od produkcji wymagających znacznych zasobów nisko i standardowo wykwalifikowanej siły roboczej do produkcji wymagającej specjalistycznych kwalifikacji. Zachodzące w regionie zmiany wymagają reagowania i dostosowywania się do nich zarówno ze strony pracowników zatrudnionych w firmach, jak i przedsiębiorców, którzy prowadzą swoją działalność na terenie województwa zachodniopomorskiego (*Raport z badania pn. Wpływ projektów szkoleniowych realizowanych w Priorytecie VIII na potrzeby przedsiębiorstw, poprawę ich konkurencyjności/funkcjonowania oraz zmianę polityki szkoleniowej firm, a także wpływ na adaptacyjność uczestników projektu szkoleń w kontekście zmian gospodarczych zachodzących w regionie*, Openfield Research & Communications, Szczecin 2013).

Przedsięwzięcia w ramach ww. wskaźnika produktu będą realizowane w Priorytecie Inwestycyjnym 8v w ramach VI Osi Priorytetowej w 1 typie: *usługi rozwojowe skierowane do przedsiębiorców i pracowników przedsiębiorstw w oparciu o system popytowy* oraz w 3 typie: *wsparcie dla osób zwolnionych, przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych zwolnieniem z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy realizowane w formie tworzenia i wdrażania programów typu outplacement*.

W ramach usług rozwojowych (1 typ projektów) wspierane będą usługi szkoleniowe, doradcze, diagnostyczne, wdrożeniowe m.in. z zakresu zarządzania strategicznego i nowoczesnych metod zarządzania przedsiębiorstwem, które mają na celu wspieranie szeroko rozumianego rozwoju działalności podmiotów gospodarczych w regionie.

Natomiast w 3 typie możliwe będzie zapewnienie wsparcia dla osób tracących zatrudnienie z przyczyn dotyczących zakładu pracy w przypadku, których pracodawca nie miałby ustawowego obowiązku przygotowania planu zwolnień monitorowanych i nie prowadził, bądź nie będzie prowadził, żadnych działań wpierających w związku z dokonanym lub planowanym zwolnieniem z pracy, jak również w przypadku, w którym pracodawcy ten obowiązek mają.

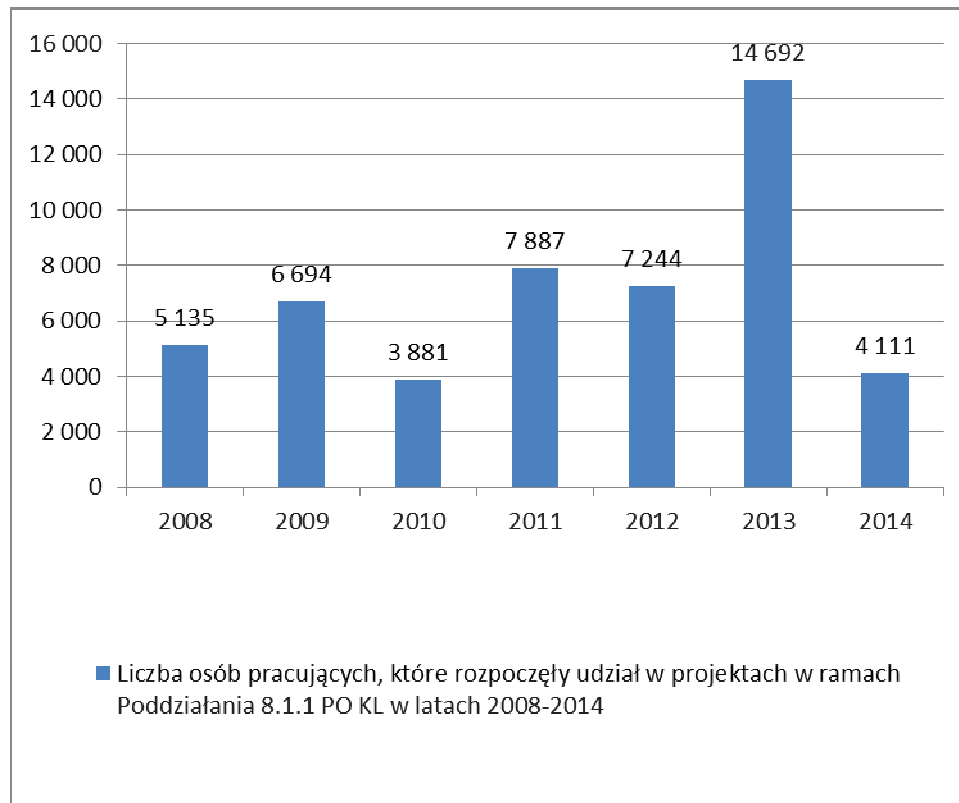
Koszt jednostkowy wyliczono (5 440 zł.) biorąc pod uwagę koszt w przeliczeniu na jednego uczestnika projektu wskazany przez Projektodawców we wnioskach o dofinansowanie w ramach Poddziałania 8.1.1 PO KL w konkursie ogłoszonym w 2013 r., gdyż dotyczył projektów dla konkretnych przedsiębiorstw/przedsiębiorców (tzw. projektów *szytych na miarę*).

Ponadto koszt ten zostały przeliczony (5 772 zł.) wykorzystując *Moduł do przeliczania cen bieżących na ceny stałe na potrzeby szacowania wartości docelowych wskaźników produktu w programach operacyjnych na lata 2014-2020, opracowany w ramach Analizy trafności oraz spójności systemu ram wykonania dla Umowy Partnerstwa i programów operacyjnych na lata 2014-2020*, dla Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju przez Imapp, wrzesień 2014 r.

Zasadność wzięcia pod uwagę ww. projektów, wynika z zakresu wsparcia, który dot. wsparcia dla konkretnego przedsiębiorstwa z sektora MMŚP (tzw. projekty *szyte na miarę*).

Wyliczenie wartości celu pośredniego dla ww. wskaźnika (na poziomie 35%) oparto o dane z *Podsystemu Monitorowania Europejskiego Funduszu Społecznego 2007-2013* (wykres poniżej). Z danych tych wynika, że w latach 2007-2010 swój udział w projektach w ramach Poddziałania 8.1.1 PO KL, rozpoczęło 32% z ogółu

uczestników.

Z uwagi na świadomość opóźnień prac nad Rejestrem Usług Rozwojowych dla systemu popytowego oraz obowiązek wkładu własnego przez przedsiębiorstwa i przedsiębiorców, który nie był stosowany w ramach PO KL 2007-2013, wartość ta została oszacowana na bezpiecznym poziomie 35%.

b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Wskaźnik produktu: *liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie*, obrazuje projekty realizowane w ramach kategorii interwencji nr 102 *Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych i oddalonych od rynku pracy, m.in. poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia i wspieranie mobilności pracowników.*

Wskaźnik produktu: *liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie*, obrazuje projekty realizowane w ramach kategorii interwencji nr 102 *Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych i oddalonych od rynku pracy, m.in. poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia i wspieranie mobilności pracowników.*

Wskaźnik produktu: *liczba osób pracujących objętych wsparciem w programie (łącznie z pracującymi na własny rachunek)*, obrazuje projekty realizowane w ramach kategorii interwencji nr 106 *Przystosowywanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian.*

W sumie na te kategorie interwencji przewiduje się przeznaczenie alokacji stanowiącej 74% całości alokacji przeznaczonej na tę oś priorytetową.

c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie:

Mając na uwadze założony cel szczegółowy dla PI 8i, tj.: *zwiększenie zatrudnienia wśród osób bezrobotnych,*

poszukujących pracy i nieaktywnych zawodowo znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy następujące wskaźniki produktu: *liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie oraz liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie* stanowią dobre mierniki postępów jego realizacji na koniec 2018 roku, jak również na koniec 2023 roku.

Mając na uwadze wysoki poziom bezrobocia w woj. zachodniopomorskim, w tym wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych osób bezrobotnych, wybrane wskaźniki produktu odgrywają kluczową rolę w osiągnięciu ww. celu szczegółowego danej osi i zakładanych rezultatów.

Natomiast mając na uwadze założony pierwszy cel szczegółowy dla PI 8v, tj.: *wzrost liczby przedsiębiorstw z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, które zrealizowały cel rozwojowy* oraz drugi cel szczegółowy, tj.: *wzrost zdolności przystosowania się przedsiębiorstw do zmian oraz zniwelowanie ryzyka bezrobocia pracowników przedsiębiorstw przechodzących procesy adaptacyjne* wskaźnik, tj.: *liczba osób pracujących objętych wsparciem w programie (łącznie z pracującymi na własny rachunek)* stanowi dobry miernik postępów jego realizacji na koniec 2018 roku, jak również na koniec 2023 roku.

Uwzględniając założenia perspektywy finansowej 2014-2020, w której działania w zakresie kształcenia i szkolenia przedsiębiorców i pracowników przedsiębiorstw MMŚP mają na celu wspieranie szeroko rozumianego rozwoju działalności podmiotów gospodarczych, powinny uwzględniać system dystrybucji środków oparty na podejściu popytowym, jak również w przypadku pracowników przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych zwolnieniem z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz zwolnionych z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy przed dniem przystąpienia do projektu, wskaźnik ten powinien w istotny sposób przyczynić się do realizacji założonych ww. celów szczegółowych danej osi i zakładanych rezultatów.

d. wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

Praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe Osi priorytetowej VI Rynek pracy, będzie zapewnione poprzez określenie kryteriów wyboru projektów promujących przedsięwzięcia, które w największym stopniu będą przyczyniać się do realizacji celów pośrednich i końcowych lub zapewnią związek między wskaźnikami poszczególnych operacji a wskaźnikami ram wykonania.

Ponadto główne kryteria wyboru będą odnosić się do następujących kwestii: polityki horyzontalnej, zdolności instytucjonalnej, wpływu na realizację strategii inteligentnych specjalizacji regionu, zwiększenia racjonalnego wykorzystania zasobów, wzrostu konkurencyjności zachodniopomorskiej regionalnej gospodarki zapewnieniu równego dostępu i przeciwdziałaniu dyskryminacji.

Premiowane będą projekty zapewniające większą efektywność zatrudnieniową wśród osób objętych wsparciem po opuszczeniu programu niż minimalnie wymagana.

Jednocześnie wsparcie dla osób bezrobotnych będzie kierowane przede wszystkim poprzez powiatowe urzędy pracy, co zapewni optymalne zagospodarowanie środków i zapewni osiągnięcie wartości pośrednich i docelowych danego wskaźnika.

Dodatkowo w woj. zachodniopomorskim zostanie opracowany i wdrożony system dystrybucji środków przeznaczonych na finansowanie kształcenia przedsiębiorców i pracowników przedsiębiorstw uwzględniający potrzeby odbiorców wsparcia (o dofinansowaniu danego szkolenia będzie decydować popyt na konkretną usługę, odpowiadającą na zdiagnozowane potrzeby rozwojowe danego przedsiębiorstwa).

e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5

załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

W trakcie wdrażania parametry decydujące o metodyce szacowania wartości pośrednich i końcowych ram wykonania, wskazane w powyższym punkcie a. mogą ulec zmianie i wówczas konieczne może być odpowiednie dostosowanie ram wykonania. Należy zwrócić szczególną uwagę na następujące czynniki:

- 1) zawieszenie płatności przez KE dla danej osi priorytetowej;
- 2) czynniki które mogą wpłynąć na harmonogram realizacji planów działania dot. spełnienia warunków wstępnych (ex ante), a które są poza kompetencjami IZ oraz instytucji odpowiedzialnych za spełnienie tych warunków;
- 3) fluktuacja cen na rynku;
- 4) nastąpi zmiana kosztów realizacji powiązanych typów projektów;
- 5) wystąpią zmiany na rynku pracy w woj. zachodniopomorskim powodujące zmiany w liczbie osób bezrobotnych oraz powodujące zniechęcenie do zakładania własnej działalności gospodarczej;
- 6) wystąpią poważne zmiany gospodarcze w woj. zachodniopomorskim powodujące, iż zaproponowany popytowy system dystrybucji środków nie będzie odpowiedni.

Oś priorytetowa VII Włączenie społeczne

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)²³⁾²⁴⁾

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)			Cel końcowy (2023) ²⁵⁾			Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach) ²⁶⁾
							M	K	O	M	K	O		
VII Włączenie społeczne	Wskaźnik produktu		Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	osoby	EFS	słabiej rozwinięty	-	-	8 987	-	-	25 678	SL 2014	Wykorzystany wskaźnik dotyczy projektów realizowanych w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 9i, na który przeznaczono 57% alokacji Osi priorytetowej VII Włączenie Społeczne.
	Wskaźnik finansowy		Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych	EURO	EFS	słabiej rozwinięty	-	-	40 125 647	-	-	154 329 412	SL 2014	Nie dotyczy.

²³⁾ Dla EFRR i FS podział wg funduszy i kat. regionów jest wymagany

²⁴⁾ W przypadku gdy YEI będzie wdrażana jako część osi priorytetowej, YEI musi być traktowana odrębnie jako że środki dedykowane YEI są wyłączone z rezerwy wykonania.

²⁵⁾ Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączną (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.

²⁶⁾ Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

- a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowe i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji *ex ante*:

Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie.

Szczególną wagę działań na rzecz integracji społecznej potwierdzają zapisy Strategii Europa 2020, w której wskazano na potrzebę ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego w Europie. Przed Polską określono cel, jakim jest zmniejszenie o 1,5 mln liczby ludności zagrożonej ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Realizacja PO KL ma istotne znaczenie dla zwiększenia zakresu działań integracyjnych oraz aktywizujących, jak również podniesienia efektywności inicjatyw realizowanych na rzecz osób wykluczonych społecznie bądź zagrożonych wykluczeniem zagrożonych (*Analiza porównawcza województw w kontekście realizacji celów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2012).

Województwo zachodniopomorskie charakteryzuje się jednym z najwyższych w skali kraju odsetkiem ludności zagrożonej wykluczeniem społecznym, w tym korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Z uwagi na wielopłaszczyznowy charakter wykluczenia społecznego oraz na potrzebę wsparcia otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym konieczne jest dostarczanie kompleksowych działań, na rzecz zmniejszenia zjawiska wykluczenia społecznego oraz poprawy dostępu do rynku pracy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym i znajdującym się w trudnej sytuacji na rynku pracy.

Przedsięwzięcia w ramach ww. wskaźnika produktu będą realizowane w Priorytecie Inwestycyjnym 9i w ramach VII Osi Priorytetowej w 1 typie projektów: *programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej* oraz 2 typie projektów: *usługi reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej, w szczególności w KIS, CIS, ZAZ*.

Planowane wsparcie będzie polegać na dostarczaniu kompleksowych działań w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej, których celem jest przywrócenie na rynek pracy oraz do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym w tym osób bezrobotnych, które zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy znajdują się w trzeciej grupie osób - tzw. oddalonych od rynku pracy jak również otoczenie ww. osób (w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla udzielanego wsparcia osobom zagrożonym ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym).

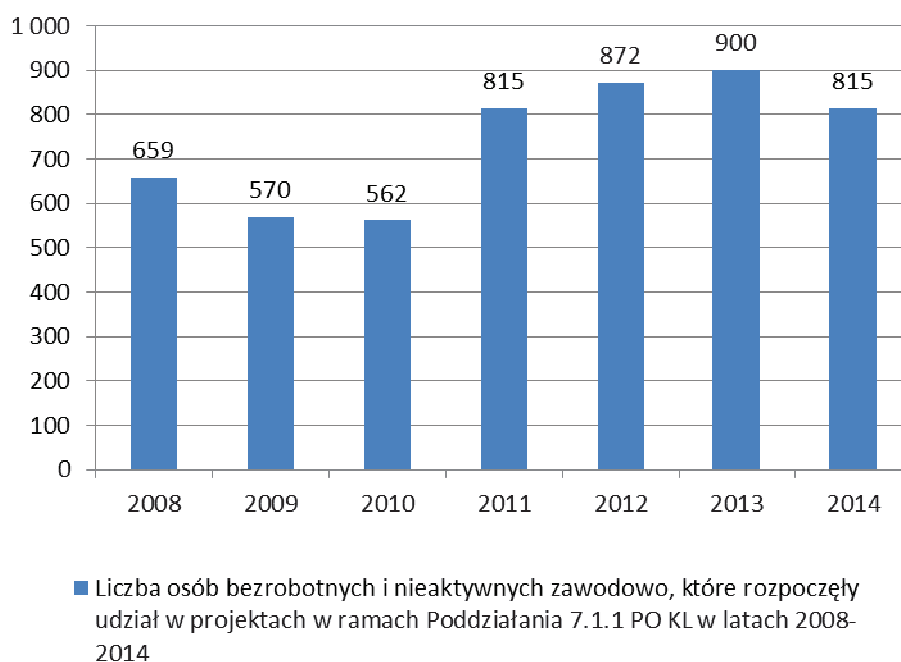
W odniesieniu do powyższego należy zaznaczyć, iż wsparcie to przyczyni się do wzrostu kompetencji społecznych, zawodowych, samodzielności oraz samoorganizacji ww. grup społecznych i tym samym ograniczy to ryzyko bezrobocia wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Koszt jednostkowy działań aktywizacyjnych (8 500 zł.) wyliczono biorąc pod uwagę koszt w przeliczeniu na jednego uczestnika projektów wskazanego przez Projektodawców we wnioskach o dofinansowanie w ramach Poddziałania 7.1.1 i 7.1.2 PO KL w 2012 roku.

Ponadto koszt ten zostały przeliczony (9 020 zł.) wykorzystując *Moduł do przeliczania cen bieżących na ceny stałe na potrzeby szacowania wartości docelowych wskaźników produktu w programach operacyjnych na lata 2014-2020, opracowany w ramach Analizy trafności oraz spójności systemu ram wykonania dla Umowy Partnerstwa i programów operacyjnych na lata 2014-2020*, dla Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju przez Imapp, wrzesień 2014 r.

Zasadność wzięcia pod uwagę projektów w ramach Poddziałania 7.1.1 i 7.1.2 PO KL 2007-2013, wynika z realizacji podobnego zakresu wsparcia, który zaplanowano w ramach PI 9i RPO WZ 2014-2020.

Wyliczenie wartości celu pośredniego dla ww. wskaźnika (na poziomie 35%) oparto o dane z *Podsystemu Monitorowania Europejskiego Funduszu Społecznego 2007-2013* (wykres poniżej). Z danych tych wynika, że w latach 2007-2010 swój udział w projektach w ramach Poddziałania 7.1.1 PO KL, rozpoczęło 34% osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo z ogółu uczestników.

Uwzględniając powyższe, wartość celu pośredniego została oszacowana na bezpiecznym poziomie 35%.

b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Wskaźnik produktu: *liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie*, obrazuje projekty realizowane w ramach kategorii interwencji nr 109 *Aktywne włączenie*, w tym *w celu promowania równości szans i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie szans na zatrudnienie*.

W sumie na tę kategorię interwencji przewiduje się przeznaczenie alokacji stanowiącej 70,3% całości alokacji przeznaczony na tę oś priorytetową.

c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie:

Mając na uwadze założony cel szczegółowy dla PI 9i, tj.: *aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym zwiększająca ich zatrudnienie*, wskaźnik produktu, tj.: *liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie* stanowi dobry miernik postępów jego realizacji na koniec 2018 roku, jak również na koniec 2023 roku.

W związku z tym, iż województwo zachodniopomorskie charakteryzuje się jednym z najwyższych w skali kraju odsetkiem ludności zagrożonej wykluczeniem społecznym, w tym korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, wybrany wskaźnik produktu odgrywa kluczową rolę w osiągnięciu ww. celu szczegółowego danej osi i zakładanych rezultatów.

d. wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

Praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe Osi priorytetowej VII Włączenie społeczne, będzie zapewnione poprzez określenie kryteriów wyboru projektów promujących przedsięwzięcia, które w największym stopniu będą przyczyniać się do realizacji celów pośrednich i końcowych lub zapewnią związek między wskaźnikami poszczególnych operacji a wskaźnikami ram wykonania.

Ponadto główne kryteria wyboru będą odnosić się do następujących kwestii: polityki horyzontalnej, zdolności instytucjonalnej, zwiększenia racjonalnego wykorzystania zasobów, zapewnienia równego dostępu i przeciwdziałaniu dyskryminacji.

Na etapie ogłaszania konkursów zostanie określona minimalna efektywność społeczno-zatrudnieniowa (łącząca w sobie efekty aktywizacji społecznej względem osób o najwyższym stopniu wykluczenia oraz efekty zatrudnieniowe względem osób o relatywnie większym stopniu zbliżenia do rynku pracy). Będą premiowane te projekty, w których poziom ten jest wyższy od minimalnego.

Ponadto premiowane będą projekty umożliwiające kompleksowe wsparcie w zakresie instrumentów aktywizacji edukacyjnej, społecznej i zawodowej (w takim zakresie w jakim jest to niezbędne dla indywidualnych potrzeb uczestnika projektu).

- e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

W trakcie wdrażania parametry decydujące o metodyce szacowania wartości pośrednich i końcowych ram wykonania, wskazane w powyższym punkcie a. mogą ulec zmianie i wówczas konieczne może być odpowiednie dostosowanie ram wykonania. Należy zwrócić szczególną uwagę na następujące czynniki:

- 1) zawieszenie płatności przez KE dla danej osi priorytetowej;
- 2) czynniki które mogą wpłynąć na harmonogram realizacji planów działania dot. spełnienia warunków wstępnych (ex ante), a które są poza kompetencjami IZ oraz instytucji odpowiedzialnych za spełnienie tych warunków;
- 3) fluktuacja cen na rynku;
- 4) nastąpi zmiana kosztów realizacji powiązanych typów projektów

Oś priorytetowa VIII Edukacja

Tabela 6: Ramy wykonania (w podziale na fundusze i kategorie regionów w stosownych przypadkach)^{27,28}

Oś priorytetowa	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)			Cel końcowy (2023) ²⁹			Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach) ³⁰
							M	K	O	M	K	O		
VIII Edukacja	Wskaźnik produktu		Liczba osób w wieku 25 lat i więcej objętych wsparciem w programie	osoby	EFS	słabiej rozwinięty	-	-	9 444	-	-	20 986	SL 2014	Wykorzystany wskaźnik dotyczy projektów realizowanych w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 10iii , na który przeznaczono 11% alokacji Osi priorytetowej VIII Edukacja.
	Wskaźnik produktu		Liczba osób uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia w programie	osoby	EFS	słabiej rozwinięty	-	-	5 288	-	-	11 752	SL 2014	Wykorzystany wskaźnik dotyczy projektów realizowanych w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 10iv , na który przeznaczono 13% alokacji Osi priorytetowej VIII Edukacja.
	Wskaźnik produktu		Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy	osoby	EFS	słabiej rozwinięty	-	-	5 824	-	-	12 943	SL 2014	Wykorzystany wskaźnik dotyczy projektów realizowanych w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 10iv , na który przeznaczono

²⁷ Dla EFRR i FS podział wg funduszy i kat. regionów jest wymagany

²⁸ W przypadku gdy YEI będzie wdrażana jako część osi priorytetowej, YEI musi być traktowana odrębnie jako że środki dedykowane YEI są wyłączone z rezerwy wykonania.

²⁹ Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączną (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.

³⁰ Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

														29% alokacji Osi priorytetowej VIII Edukacja.
	Wskaźnik finansowy		Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych	EURO	EFS	słabiej rozwinięty	-	-	19 099 333	-	-	106 107 406	SL 2014	Nie dotyczy.

Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

- a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowe i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji *ex ante*:

Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie:

W województwie zachodniopomorskim, pomimo pozytywnych zmian na przestrzeni ostatnich lat, dostęp do placówek wychowania przedszkolnego jest nadal ograniczony, bądź to ze względu na brak odpowiedniej placówki na danym obszarze (tzw. „białe plamy”), bądź niewystarczającą liczbę miejsc w placówkach funkcjonujących.

Wartość docelowa wskaźnika ustalona została w oparciu o dane dotyczące istniejących miejsc wychowania przedszkolnego (dane GUS za rok 2012) i liczby dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, z uwzględnieniem prognozy demograficznej GUS dla województwa zachodniopomorskiego na rok 2023. Przyjęta wartość uwzględnia także zmienną wynikającą z raportu końcowego z *Oceny Ośrodków Wychowania Przedszkolnego, utworzonych lub wspartych ze środków finansowych EFS w ramach Poddziałania 9.1.1 PO KL (MRR, 10.12.2012 r.)* odnoszącą się do trwałości utworzonych w ramach bieżącej perspektywy finansowej miejsc przedszkolnych na poziomie 70%. Tak przyjęta wartość powinna zapewnić wzrost wskaźnika uprzedzskolnienia w województwie zachodniopomorskim minimum do 90%.

Według danych z 2012 r. w województwie zachodniopomorskim funkcjonuje 38 928 miejsc w przedszkolach i punktach przedszkolnych, a zgodnie z prognozą demograficzną w 2023 r. będzie 48 217 dzieci w wieku 3-5 lat. Różnica tych danych wynosi 9 289. Wskaźnik zaplanowano na wyższym poziomie ze względu na zmienną, o której mowa powyżej oraz uwzględniając możliwą zmianę struktury istniejących ośrodków wychowania przedszkolnego.

Wyliczenie kosztu jednostkowego dla ww. wskaźnika oparto o dane z raportu końcowego z *Oceny Ośrodków Wychowania Przedszkolnego, utworzonych lub wspartych ze środków finansowych EFS w ramach Poddziałania 9.1.1 PO KL, MRR, 10.12.2012 r.* Uwzględniono średni koszt miesięczny prowadzenia placówki w przeliczeniu na jedno dziecko w skali kraju oraz średni koszt utworzenia jednej placówki w woj. zachodniopomorskim. Uwzględniono również 12 miesięcy okres dofinansowania bieżącej działalności placówki.

Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych:

Liczba szkół, których pracownice przedmiotowe zostały wyposażone w programie:

Nie mniej istotne są deficyty szkół w województwie zachodniopomorskim w zakresie wyposażenia w nowoczesne pomoce dydaktyczne, w szczególności w sprzęt komputerowy oraz narzędzia do nauczania przedmiotów przyrodniczych z zastosowaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK). Tymczasem, kompetencje informatyczne wskazywane są jako jedne z kluczowych dla samorealizacji i rozwoju osobistego każdego człowieka.

W związku z powyższym planowane jest wyposażenie bazy dydaktycznej i naukowej szkół i placówek oświatowych zarówno w nowoczesne pomoce dydaktyczne, zwłaszcza w mobilny sprzęt komputerowy (kontynuacja rządowego programu „Cyfrowa szkoła” w zakresie komponentu „e-szkoła”), jak również wyposażenie laboratoriów szkolnych w nowoczesne, współpracujące z urządzeniami TIK narzędzia do nauczania przyrody, biologii, chemii i fizyki, a to przede wszystkim w związku z wdrażaniem w placówkach innowacyjnego nauczania przedmiotów przyrodniczych w oparciu o dochodzenie i rozumowanie naukowe (metodą eksperymentu uczniowskiego) oraz jako narzędzie służące budowaniu/rozwijaniu kompetencji uczniów. Dodatkowo w koszcie jednostkowym uwzględniono średnią arytmetyczną inflacji z lat 2004-2012, która wyniosła 3%.

Wyliczenie kosztu jednostkowego dla wskaźnika, tj.: *liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych* oparto o dane ze *Sprawozdania z realizacji Rządowego programu rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych „Cyfrowa szkoła”, MEN i MAiC, Warszawa, luty 2014 r.* Natomiast wartość docelową oparto na danych dot. zainteresowania w woj. zachodniopomorskim uczestnictwem

w Rządowym programie rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych „Cyfrowa szkoła” podanych w ww. Sprawozdaniu... oraz Ewaluacją ex-post rządowego programu rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych – „Cyfrowa szkoła”, Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa, 30 sierpnia 2013 r. Dodatkowo w koszcie jednostkowym uwzględniono średnią arytmetyczną inflacji z lat 2004-2012, która wyniosła 3%.

Wyliczenie kosztu jednostkowego dla wskaźnika, tj.: *liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały doposażone w programie* oparto o koszty rynkowe ofert wyposażenia pracowni przedmiotowych do nauczania przyrody, biologii, chemii i fizyki poprzez doświadczenia i eksperymenty.

Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego doposażonych w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego:

Rozwój technologiczny i idące za nim zmiany w regionalnej gospodarce zwiększają zapotrzebowanie na wykwalifikowanych pracowników, legitymujących się wykształceniem zawodowym. Niezwykle istotne w tym kontekście jest dążenie do tego, aby programy nauczania w szkołach zawodowych były częścią procesu transformacji gospodarczej, ponieważ kwestią problemową w województwie zachodniopomorskim jest niedostosowanie szkolnictwa zawodowego (absolwentów) do potrzeb regionalnego rynku pracy, co przekłada się na wysoki wskaźnik bezrobocia wśród osób posiadających wykształcenie zawodowe. Poprzez realizację działań na rzecz szkolnictwa zawodowego, planowane jest osiągnięcie efektu synergii pomiędzy wdrażanym procesem kształcenia a wymaganiami stawianymi absolwentom przez rynek pracy.

W związku z powyższym, wsparcie otrzymają przedsięwzięcia zakładające modernizację oferty kształcenia zawodowego oraz dostosowanie jej do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy jak również projekty uwzględniające tworzenie w szkołach i placówkach kształcenia zawodowego warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej poprzez ich wyposażenie/doposażenie w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne zapewniające wysoką jakość praktycznej nauki zawodu.

Przy wyliczeniu kosztu jednostkowego dla ww. wskaźnika uwzględniono koszty wskazane w opisie rekomendowanego wyposażenia pracowni i warsztatów szkolnych opracowanego w ramach projektu systemowego *Doskonalenie podstaw programowych kluczem do modernizacji kształcenia zawodowego*, Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, Warszawa 2013. Dodatkowo w koszcie jednostkowym uwzględniono średnią arytmetyczną inflacji z lat 2004-2012, która wyniosła 3%.

Natomiast wartości pośrednie dla wszystkich ww. wskaźników oparto o dane dotyczące stopnia realizacji Priorytetu IX PO KL w okresie pierwszych czterech lat realizacji, który wyniósł ok. 60%.

b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Wykorzystane wskaźniki produktu, tj.:

- *liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie* dotyczy projektów realizowanych w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 10.1, na który wstępnie przeznaczono 16% alokacji w ramach Osi priorytetowej VIII Edukacja;
- *liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych* dotyczy projektów realizowanych w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 10.1, na który wstępnie przeznaczono 8% alokacji w ramach Osi priorytetowej VIII Edukacja;
- *liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały doposażone w programie* dotyczy projektów realizowanych w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 10.1, na który wstępnie przeznaczono 13% alokacji w ramach Osi priorytetowej VIII Edukacja;
- *liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego doposażonych w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego* dotyczy projektów realizowanych w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 10.3BIS, na który wstępnie przeznaczono 18% alokacji w ramach Osi priorytetowej VIII Edukacja.

c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie:

Mając na uwadze założony cel szczegółowy dla PI 10.1, tj.: *zwiększenie dostępu do placówek wychowania przedszkolnego* wskaźnik, tj.: *liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie* stanowi dobry miernik postępów jego realizacji na koniec 2018 roku, jak również na koniec 2023 roku.

Ponadto zgodnie z założeniami rządowymi, do 2017 roku wszystkie gminy mają obowiązek zapewnienia miejsc przedszkolnych dla dzieci w wieku 3-5 lat, a co za tym idzie, osiągnięcie wskaźnika jest realne i wpisuje się w zastosowaną logikę interwencji danego Priorytetu Inwestycyjnego. Zaplanowane działania mają prowadzić do rozwoju edukacji począwszy od etapu przedszkolnego poprzez szkoły kształcenia ogólnego, a na szkolnictwie zawodowym skończywszy, jako logiczna konsekwencja przedsięwzięć podejmowanych w ramach Osi priorytetowej VIII.

Natomiast mając na uwadze założony cel szczegółowy dla PI 10.1, tj.: *wzrost efektywności kształcenia w szkołach i placówkach prowadzących kształcenie ogólne* wskaźniki, tj.: *liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych oraz liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały wyposażone w programie* stanowią dobre mierniki postępów jego realizacji na koniec 2018 roku, jak również na koniec 2023 roku.

Mając na uwadze założony cel szczegółowy dla PI 10.3BIS, tj.: *Wzrost efektywności kształcenia zawodowego i jego dostosowanie do wymogów regionalnego rynku pracy* wskaźnik, tj.: *liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wyposażonych w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego* stanowi dobry miernik postępów jego realizacji na koniec 2018 roku, jak również na koniec 2023 roku.

d. wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

Praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe Osi priorytetowej VIII Edukacja, będzie zapewnione poprzez określenie kryteriów wyboru projektów, które będą promowały te projekty, które w największym stopniu będą przyczyniać się do realizacji celów pośrednich i końcowych lub zapewnią związek między wskaźnikami poszczególnych operacji a wskaźnikami ram wykonania.

Preferowane będą przede wszystkim projekty przewidujące kompleksowe wsparcie szkół i placówek oświatowych, wykorzystujące jak najszersze spektrum możliwych do realizacji działań, w szczególności w zakresie wprowadzenia i wdrażania w jednostkach innowacyjnego nauczania w oparciu o dochodzenie i rozumowanie naukowe w powiązaniu z rozbudową bazy TIK, tak aby proces edukacji wsparty był nowoczesnymi technologiami.

Ponadto, premiowane będą przedsięwzięcia realizowane w partnerstwie organów prowadzących szkoły i placówek oświatowych z innymi instytucjami stanowiącymi system oświaty bądź różnego rodzaju jednostkami edukacyjnymi.

Dodatkowo preferowane będą projekty przewidujące kompleksowe wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe, wykorzystujące jak najszersze spektrum możliwych do realizacji działań, tak aby proces dydaktyczny uzupełniony był inwestycjami w wyposażenie/doposażenie bazy do praktycznej nauki zawodu, w celu zapewnienia warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej.

Jednocześnie w ramach wskaźnika, tj.: *liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie* projekty będą wybierane w trybie konkursowym, aby zapewnić lepsze dostosowanie interwencji do potrzeb i potencjałów określonych grup odbiorców. Premiowane będą projekty obejmujące swym zakresem obszary o bardzo niskim wskaźniku uprzedzskolnienia, gdzie zdiagnozowana zostanie potrzeba zapewnienia większej liczby miejsc przedszkolnych niż ta, którą dysponuje obszar.

e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie

dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należycie uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

e.

Wartości docelowe celu pośredniego i końcowego wskaźnika *zwiększenie dostępu do placówek wychowania przedszkolnego* mogą wymagać aktualizacji, jeżeli: nastąpi poważna zmiana kosztów realizacji powiązanych typów projektów, jak również demograficzna na terenie województwa zachodniopomorskiego i przyrost naturalny będzie dużo niższy niż zakładany. W związku z tym, że w Polsce nie ma obowiązku przedszkolnego, może zaistnieć konieczność również w tym przypadku zmniejszenia zakładanej wartości wskaźnika (opiekunowie mogą nie być zainteresowani korzystaniem z opieki przedszkolnej).

Natomiast wartości docelowe celu pośredniego i końcowego wskaźników, tj: *liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych*, *liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych* oraz *liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego doposażonych w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego* mogą wymagać aktualizacji, jeżeli: nastąpi poważna zmiana kosztów realizacji powiązanych typów projektów, nie będzie zainteresowania uzyskaniem środków.

Oś priorytetowa IX INFRASTRUKTURA PUBLICZNA

Tabela 6: Ramy wykonania (wzrost)	Typ wskaźnika (KEW, wskaźnik finansowy, produktu, lub jeśli właściwe – wskaźnik rezultatu)	Nr identyfikacyjny.	Wskaźnik lub KEW	Jednostka pomiaru (w stosownych przypadkach)	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni (2018)			Cel końcowy (2023) ³³			Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika (w stosownych przypadkach) ³⁴
							M	K	O	M	K	O		
III	Wskaźnik produktu		Liczba wspartych podmiotów leczniczych	Szt.	EFRR	slabiej rozwinięty			0			6	SL 2014	Przewidziana alokacja to 40 mln (KI 53) euro co daje 27,59% alokacji Osi Priorytetowej
	(KEW)		Wartość wskaźnika Liczba wspartych podmiotów leczniczych w podpisanych umowach	szt.	EFRR	slabiej rozwinięty			2			6	SL 2014	
III	Wskaźnik produktu		Powierzchnia obszarów objętych	ha	EFRR	slabiej rozwinięty			0,29			14,54	SL 2014	Przewidziana alokacja to 40 mln (KI 55, KI 54) euro

³¹ Dla EFRR i FS podział wg funduszy i kat. regionów jest wymagany

³² W przypadku gdy YEI będzie wdrażana jako część osi priorytetowej, YEI musi być traktowana odrębnie jako że środki dedykowane YEI są wyłączone z rezerwy wykonania.

³³ Cel końcowy może być zaprezentowany, jeśli może to mieć zastosowanie do danego wskaźnika, wartością łączną (kobiety + mężczyźni) lub w podziale na płeć. Dla EFRR oraz FS w większości przypadków podział wg płci nie będzie mieć zastosowania.

³⁴ Wskaźniki muszą obrazować większość alokacji na daną oś priorytetową w podziale na fundusze, kat. regionów w przypadku EFRR i EFS (większość alokacji z każdego danego funduszu dla każdej danej kategorii regionów).

			rewitalizacją										co daje 27,59% alokacji Osi Priorytetowej
	(KEW)		Wartość wskaźnika Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją w podpisanych umowach	ha	EFRR	słabiej rozwinięty			8			14,54	SL 2014
III	(Wskaźnik postępu finansowego)		Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych	PLN	EFRR	słabiej rozwinięty			26 692 235			170 588 236	SL 2014

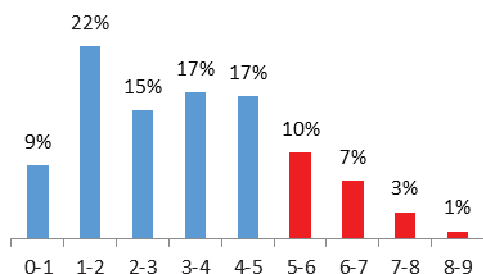
Informacje dotyczące ustanowienia ram wykonania:

- a. dane historyczne lub innego rodzaju dowody wykorzystywane do szacowania wartości celów pośrednich i końcowe i metody ich obliczania, takie jak na przykład dane dotyczące kosztów jednostkowych, kryteria referencyjne (benchmarki), zwykłe lub obserwowane w przeszłości tempo wdrażania, opinie ekspertów i wnioski z ewaluacji *ex ante*:

Liczba wspartych podmiotów leczniczych

Na podstawie danych z Krajowego Systemu Informatycznego z marca 2014 roku wybrano projekty, które realizują dane wskaźniki w obecnej perspektywie finansowej. Listę projektów ograniczono do projektów, które realizują wyłącznie dany wskaźnik. Stworzono referencyjne zbiory projektów biorąc pod uwagę zakres projektów z uwagi na fakt, że w perspektywie 2014-2020 projekty z zakresu ochrony zdrowia mają odzwierciedlać zapisy Policy Paper. W ramach RPO WZ 2014-2020 będą przede wszystkim wspierane projekty o znaczeniu strategicznym w ograniczonej liczbie. Koszt jednostkowy został obliczony jako średni koszt dofinansowania (85%) przypadający na poszczególne jednostki produktu i wyniósł 20 206 967 PLN. Koszt jednostkowy został wyliczony na próbie 55 projektów zrealizowanych w perspektywie 2007-2013. Założono, że zrealizowane zostaną 2 nabory w: 2016 oraz w 2018 roku. Zgodnie z „Wytycznymi dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw” opracowanych przez Ministerstwo Rozwoju i Infrastruktury przyjęto metodę wyliczenia średniej ważonej, na podstawie której przyjęto określony ważony kurs EUR/PLN o wartości 3,55zł. Ponadto przyjęto również prognozowaną dynamikę cen specyficzną dla danego typu projektu posługując się indeksem Wskaźnika cen produkcji budowlano-montażowej (WCPBM). Rozkład czasu realizacji projektów przyjęto na podstawie raportu MliR Analiza trafności oraz spójności systemu ram wykonania dla Umowy Partnerstwa i programów operacyjnych na lata 2014-2020.

Rozkład czasu realizacji projektów – doświadczenia perspektywy finansowej 2007-2013 dla Infrastruktury ochrony zdrowia:

Źródło: j.w.

Szacuje się, że osiągnięcie założonych wartości wskaźnika nastąpi w 2023 roku. Ze względu na historyczne tempo realizacji projektów nie przewiduje się, że osiągnięcia wartości pośredniej wskaźnika na 2018 rok.

Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją

W priorytecie inwestycyjnym 9b na obecną chwilę nie planuje się wykorzystania instrumentów finansowych. Cała alokacja zostanie przeznaczona na dotacyjne formy wsparcia. Założono że adekwatnym wskaźnikiem z perspektywy 2007-2013 jest agregat ze wskaźników:

- Powierzchnia zrewitalizowanych obszarów [ha]

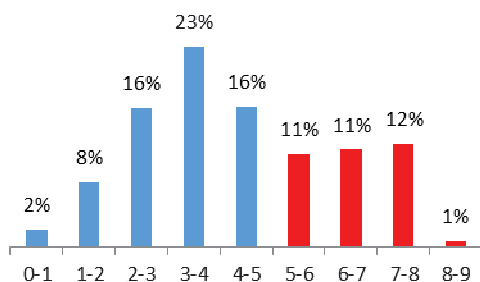
Z uwagi na fakt, że województwo zachodniopomorskie odznacza się inną zabudową, jak również stopniem urbanizacji oraz liczbą obszarów wiejskich za dane historyczne przyjęto dane z dotychczas zrealizowanych

przedsięwzięć w perspektywie 2007-2013.

Przeanalizowano projekty realizowane w ramach RPO WZ na lata 2007-2013 w zakresie rewitalizacji oraz wybrano te, które realizują wyłącznie dany wskaźnik. Ponadto przeanalizowano kwotę alokacji przeznaczoną na kategorii interwencji 61 Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów wiejskich i miejskich oraz 78 - Infrastruktura mieszkalnictwa.

Koszt jednostkowy został obliczony jako średni koszt dofinansowania (85%) przypadający na jednostki produktu i wyniósł 8 843 945zł. Założono, że zrealizowane zostaną 2 nabory w 2016 oraz 2018 roku. Zgodnie z „Wytocznymi dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw” opracowanych przez Ministerstwo Rozwoju i Infrastruktury przyjęto metodę wyliczenia średniej ważonej, na podstawie której przyjęto określony ważony kurs EUR/PLN o wartości 3,55zł. Ponadto przyjęto również prognozowaną dynamikę cen specyficzną dla danego typu projektu posługując się indeksem Wskaźnika cen produkcji budowlano-montażowej (WCPBM). Rozkład czasu realizacji projektów przyjęto na podstawie raportu MliR Analiza trafności oraz spójności systemu ram wykonania dla Umowy Partnerstwa i programów operacyjnych na lata 2014-2020.

Rozkład czasu realizacji projektów – doświadczenia perspektywy finansowej 2007-2013 dla Rewitalizacji obszarów miejskich:

Źródło: j.w.

Szacuje się, że osiągnięcie założonych wartości wskaźnika nastąpi w 2023 roku. Przyporządkowano procentowy udział długości realizacji projektów do zaplanowanej alokacji na poszczególne nabory. Ze względu na historyczne tempo realizacji projektów przewiduje się, że osiągnięta wartość pośrednia na 2018 rok wyniesie 0,29 ha.

Wskaźnik certyfikacji wydatków.

Zgodnie z tempem certyfikacji środków, od momentu ogłoszenia naboru, określono średnie współczynniki certyfikacji środków dla poszczególnych lat dla osi IX:

- w pierwszym roku - 0%,
- w drugim roku - 20%,
- w trzecim roku - 40%,
- w czwartym roku - 40%.

b. informacje o tym, jaka część alokacji finansowej dotyczy projektów, którym odpowiadają wskaźniki produktu i kluczowe etapy wdrażania określone w ramach wykonania, oraz wyjaśnienie sposobu obliczenia tej części:

Zakłada się, że wskaźnik Liczba wspartych podmiotów leczniczych, zostanie osiągnięty poprzez dwa nabory, w

2016 i 2018 roku. Wstępnie przeznaczona na ten cel alokacja wyniesie 40 000 000 EUR. Odpowiednio w poszczególnych naborach powinno to być 15 000 000 EUR i 25 000 000 EUR.

Wskaźnik Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją zostanie osiągnięty poprzez dwa nabory w 2016 i 2018 roku. Wstępnie przeznaczona na ten cel alokacja wyniesie 40 000 000 EUR.

Wykorzystane wskaźniki produktu/KEW dotyczą projektów realizowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego 9a oraz 9b. Całkowita alokacja na całą oś wynosi 145 000 000 EUR. Wybrano dwa wskaźniki (Liczba wspartych podmiotów leczniczych oraz Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją) na które wstępnie przeznaczono ponad 55,2 % alokacji osi priorytetowej IX.

Wskaźnik Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych

Poniższa tabela przedstawia tempo certyfikacji w kolejnych pięciu latach od ogłoszenia naborów dla wskazanych priorytetów inwestycyjnych i typów projektów, biorąc za punkt odniesienia perspektywę finansową 2007 – 2013 i dane historyczne zaczerpnięte z systemu KSI SIMIK 07-13.

Typy projektów perspektywy finansowej 2014 - 2020 zostały dopasowane do działań/ poddziałań z perspektywy finansowej 2007 - 2013.

Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych na rok 2018 ustalona została na poziomie 26 692 235 EUR, tj. 15,65% celu końcowego z uwzględnieniem korekty eksperckiej, która dodatkowo dostosowuje tempo realizacji do realnych założeń programowych, w szczególności ram formalno-prawnych, w których poszczególne działania będą uruchamiane. Może to opóźnić tempo certyfikacji wydatków. W związku z powyższym dokonano korekty poziomu realnej wartości certyfikacji do realnego poziomu w IX osi tj. do 73% poziomu wartości oszacowanej na podstawie danych historycznych oraz naborów przewidzianych dla osi IX.

OŚ	PRIORYTET INWESTYCYJNY/TYPY PROJEKTÓW	TEMPO CERTYFIKACJI W KOLEJNYCH PIĘCIU LATACH OD OGŁOSZENIA KONKURSU (W %)				
		I	II	III	IV	V
IX	9.1	11%	36%	38%	4%	1%
	9.2	0%	28%	16%	0%	0%
	10.4	15%	19%	29%	20%	8%
	2.3	6%	29%	25%	15%	0%

c. wyjaśnienie powodów wyboru danych wskaźników/KEW w odniesieniu do logiki interwencji zastosowanej w danej osi/priorytecie,:

Wskaźnik Liczba wspartych podmiotów leczniczych wybrano ze względu na zdiagnozowane na terenie regionu schorzeń stanowiących przyczynę umieralności, tj. chorób układu krążenia oraz nowotworów. Ponadto województwo charakteryzuje się wysokim w skali kraju i Europy wskaźnikiem zgonów niemowląt i umieralności okołoporodowej. Województwo charakteryzuje jeden z najniższych w Polsce współczynnik przeciętnego dalszego trwania życia we wszystkich grupach wiekowych.

Osiągnięcie zakładanego wskaźnika Liczba wspartych podmiotów leczniczych przyczynia się do zrealizowania celów szczegółowych Zwiększono dostępność do wysokiej jakości infrastruktury obiektów infrastruktury publicznej, w tym zwłaszcza obiektów ochrony zdrowia.

Na podstawie danych historycznych zidentyfikowano stosunkowo powolne tempo realizacji projektów w

zakresie infrastruktury podmiotów leczniczych. Przewidywania wskazują na to, że dla podmiotów leczniczych momentem, w którym wskaźniki produktowe będą możliwe do wykazywania, będzie rok 2019 (według średniego czasu trwania projektów). Ze względu na to, kluczowym etapem wdrażania tych projektów jest Wartość wskaźnika Liczba wspartych podmiotów leczniczych w podpisanych umowach podpisanych przed końcem 2018 roku.

Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją

Wskaźniki te wybrano ze względu na zdiagnozowaną dużą liczbę obszarów popegeerowskich. Uwarunkowania społeczne sprawiły, że tzw. obszary popegeerowskie są często miejscem kumulacji różnorodnych problemów społecznych. Ponadto w województwie zachodniopomorskim występuje koncentracja powiatów marginalizowanych, o najwyższej stopie bezrobocia w centralnej i wschodniej części województwa.

Na podstawie danych historycznych zidentyfikowano stosunkowo powolne tempo przeprowadzania rewitalizacji. Przewidywania wskazują na to, że tempo realizacji projektów z zakresu rewitalizacji wynosi 3,4 roku. Ze względu na to, kluczowym etapem wdrażania tych projektów jest Wartość wskaźnika Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją w podpisanych umowach.

Osiągnięcie zakładanego wskaźnika Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją przyczynia się do zrealizowania celu szczegółowego włączenie społeczności zamieszkujących obszary zdegradowane i peryferyjne.

d. Wyjaśnienie, w jaki sposób zapewniono praktyczne przełożenie ram wykonania na mechanizmy wdrożeniowe danej osi:

Wybór projektów do realizacji będzie opierał się na obiektywnej ocenie wniosków opartej na kryteriach wyboru adekwatnych dla oczekiwanych rezultatów, zaakceptowanych przez Komitet monitorujący. Główne kryteria wyboru będą promowały te projekty, które w największym stopniu będą przyczyniać się do realizacji celów określonych dla Osi.

Przykładowe kryteria w zakresie infrastruktury związanej ze służbą zdrowia:

- Wsparcie obszarów deficytowych z poziomu regionu i kraju
- efektywność podjętych działań,
- zwiększenie racjonalnego wykorzystania zasobów,
- zastosowanie innowacyjnych technologii,
- kompleksowość projektu.

Kryteria wyboru projektów będą promowały te projekty, które w największym stopniu będą przyczyniać się do realizacji celów końcowych.

Oszacowany KEW odzwierciedla harmonogram ogłaszania naborów.

Przykładowe kryteria w zakresie infrastruktury związanej z rewitalizacją:

- efekty środowiskowe projektu,
- komplementarność z projektami realizowanymi w ramach priorytetu inwestycyjnego 4.3. oraz z EFS
- działania będą musiały wpływać z zaplanowanej interwencji w ramach lokalnych planach rewitalizacji,
- wpływ na rozwój gospodarczy województwa,
- zwiększenie racjonalnego wykorzystania zasobów,
- zastosowania innowacyjnych technologii,
- zwiększenie zatrudnienia,

- kompleksowość projektu,
- premiowane partnerstwo.

Kryteria wyboru projektów będą promowały te projekty, które w największym stopniu będą przyczyniać się do realizacji celów końcowych.

Oszacowany KEW odzwierciedla harmonogram ogłaszania naborów.

- e. na podstawie doświadczeń z poprzednich okresów programowania należy wskazać, jakie czynniki mogą mieć wpływ na metodykę szacowania wartości pośrednich i końcowych. Zgodnie z art. 5 ust 6 rozporządzenia wykonawczego KE nr 215/2014, jeżeli w trakcie wdrażania te czynniki ujawnią się i ich oddziaływanie będzie na tyle istotne, że konieczne stanie się odpowiednie dostosowanie metod szacowania oraz wartości celów pośrednich i końcowych, wówczas instytucja zarządzająca może uznać to za należyte uzasadniony przypadek w rozumieniu pkt 5 załącznika II do rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i przedstawić wniosek o zmianę programu operacyjnego zgodnie ze zwykłą procedurą zmiany programu operacyjnego:

W trakcie programowania parametry decydujące o metodyce szacowania wartości pośrednich i końcowych ram wykonania, wskazane w powyższym punkcie mogą ulec zmianie i wówczas konieczne może być odpowiednie dostosowanie ram wykonania.

Wpływ na szacowanie wartości pośrednich lub docelowych na etapie programowania jest bezpośrednio powiązany z wieloma czynnikami, np. sytuacją społeczno-gospodarczą, prawną, dostępnymi zbiorami danych statystycznymi lub innymi pomocnymi opracowaniami.

Wszystkie cztery wskaźniki produktowe celu pośredniego i końcowego w osi IX są wrażliwe między innymi na:

- Znaczące zwiększenie kosztów realizowanych projektów,
- Znaczące zmiany w regulacjach prawnych,
- Zwiększenie zadłużenia jednostek sektora publicznego,
- Znaczący wzrost inflacji,
- Znaczące obniżenie PKB,
- Znaczących zmian w linii demarkacyjnej,
- Znaczące wahania kursu euro,

Dodatkowo wartości docelowe celu pośredniego i końcowego wskaźnika Liczba wspartych podmiotów leczniczych zależą między innymi od:

- Konieczności przeprowadzenia postępowania przetargowego
- Nie przygotowanie lub opóźnienie przygotowania podstaw udzielania pomocy publicznej w zakresie sektora zdrowia.

Dodatkowo wartości docelowe celu pośredniego i końcowego wskaźnika Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją, zależą między innymi od:

- zatwierdzonych, uporządkowanych dokumentów planistycznych miast, ich brak wydłuża procedury uzgodnieniowe, powoduje kumulację inwestycji, co z kolei przekłada się na hierarchizację potrzeb

miast.